

Programmabegroting

2022

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
Voorwoord	5
Leeswijzer	7
Deel A Begroting	8
A.1 Algemene perspectief	8
A.2 Financiële vooruitzichten	10
A.3 Informatie betreffende taakstellingen bij de Voorjaarsrapportage	19
DEEL A.1 PROGRAMMAPLAN	24
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	25
Programma 1 Veiligheid	27
Programma 2 Verkeer en vervoer	29
Programma 3 Economie	31
Programma 4 Onderwijs	34
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	36
Programma 6 Sociaal domein	39
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	44
Programma 8 VHROSV	48
Overige programma onderdelen	50
Overhead	50
Paragraaf A Lokale Heffingen	57
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	63
Paragraaf C Onderhoud Kapitaalgoederen	71
Paragraaf D Financiering	77
Paragraaf E Bedrijfsvoering	82
Paragraaf F Verbonden Partijen	86
Paragraaf G Grondbeleid	94
DEEL B FINANCIËLE BEGROTING	97
B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting	98
B.1.1. Meerjarenbegroting 2022 – 2025	98
B.1.2. Uitgangspunten meerjarenbegroting 2022 - 2025	99
B.1.3. Toelichting op overzicht van baten en lasten	100
B.1.4. Toelichting toevoegingen en onttrekkingen reserves	102
B.1.5. Incidentele baten en lasten	104
B.1.6. Structureel en reëel evenwicht	105
B.2. Uiteenzetting van de financiële positie	106
B.2.1. Geprognosticeerde begin- en eindbalans	106
B.2.2. Toelichting geprognosticeerde balans	107
B.2.3. Investeringsplanning 2022 – 2025	108
B.2.4. Staat van de reserves 2022 - 2025	110
B.2.5. Staat van de voorzieningen 2022 - 2025	112
B.2.6. EMU-saldo 2022 -2025	114
DEEL C BIJLAGEN	115
Bijlage 1. Taakveldenoverzicht	117
Bijlage 2. Subsidies per programma	120
VASTSTELLINGSBLAD	121

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2022 van de gemeente Westerveld: een lijvig document waarin voor de komende jaren staat aangegeven, hoe we met elkaar het huishoudboekje in balans kunnen krijgen én houden. In tijden van financiële krapte gaat daarbij – logischerwijs – veel aandacht uit naar de budgetten voor initiatieven, organisaties en werkzaamheden waar in gesneden moet worden. Bezuinigen, ombuigen, korten: hoe we het ook noemen, het doet pijn, want achter ieder cijfer zitten mensen. Aan de andere kant: in de begroting staan óók grote bedragen voor uitgaven, bijvoorbeeld voor wettelijke taken die we als regulier werk uitvoeren en voor initiatieven, organisaties en projecten waaraan we wél een (substantiële) bijdrage leveren.

De Programmabegroting 2022 is de laatste begroting van deze raads- en collegeperiode: deze begroting wordt voor het grootste deel pas na de komende gemeenteraadsverkiezingen uitgevoerd. Hoe het politiek-bestuurlijke landschap er over een aantal maanden uit ziet, weten we niet. Beseffende dat dit de laatste begroting is van deze bestuursperiode, blikken we in dit voorwoord graag met u kort terug.

Duurzaamheid

Op het brede terrein 'duurzaamheid' zijn mooie stappen gezet. Onze inwoners zijn uitgenodigd om zelf stappen te zetten richting een duurzame toekomst en wij hebben daarvoor de randvoorwaarden gecreëerd. Er is invulling gegeven aan de Regionale Energietransitie (RES), oftewel: we hebben een invulling voor de omvangrijke opdracht om 75.000 megawattuur op te wekken met zonne- en windenergie. De klimaatadaptatie is nog niet klaar, maar we zijn op de goede weg: we gaan deze nog in regionaal verband afstemmen. Tenslotte maken we meters in de transitievisie warmte: nog deze raadsperiode wordt er een voorstel aan de raad voorgelegd.

In samenhang met het thema duurzaamheid hebben wij nagedacht over onze bouwopgave en daarin belangrijke keuzes gemaakt. De vraag naar woningen is enorm en het tempo van de woningbouw moet omhoog. We kijken niet alleen meer naar inbreidingslocaties, maar ook naar uitbreidingen en nieuwe locaties. Via de op te stellen nota grondbeleid willen we naar een actiever grondbeleid.

Onder het thema duurzaamheid kunnen we ook denken aan wat we vroeger 'afval' noemden maar inmiddels grondstoffen, omdat het overgrote deel van de materialen nogmaals gebruikt kan worden, mits op de juiste wijze gescheiden en ingeleverd. Hiervoor hebben wij een grondstoffenplan ontwikkeld.

Sociaal domein

Vanuit het perspectief 'begroting' wordt er bij het sociaal domein vaak gedacht aan de stijgende kosten (van met name Jeugdzorg) en de financiële druk op de gemeentelijke begrotingen die daardoor ontstaat. De situaties waarin ondersteuning laat of onvoldoende wordt geboden, willen wij zeker niet negeren of bagatelliseren, maar tegelijk moeten ze ook niet het harde werken en de goede resultaten overschaduwen. De randvoorwaarden om degenen die dat nodig hebben, ondersteuning te geven, hebben we gecreëerd. Dit hebben we gedaan door het stimuleren van maatschappelijke initiatieven, door de samenwerking te zoeken met een partij als Welzijn MensenWerk, door het toetsingskader Zorgbeleid te herijken en we zijn koploper gemeente OCO (cliëntonafhankelijke ondersteuning). We hebben het VN-verdrag gericht op mensen met een beperking omarmd en het convenant Dementievriendelijk Drenthe ondertekend. In de achterliggende periode is er nadrukkelijk aandacht geweest voor eenzaamheid en toegankelijkheid, waarvoor beleid opgesteld is. Ook is er gewerkt aan het terugdringen van de schuldenproblematiek, het stimuleren van werk en inkomen en is het minimabeleid geherijkt. Rondom het thema armoede werken we – en dat is vrij uniek – met een ervaringsdeskundige die we speciaal op dit thema hebben aangetrokken. We hebben uitvoering gegeven aan de afspraken vanuit het RIO (Reestmond in ontwikkeling) en hebben de groenmedewerkers overgenomen vanuit Reestmond. Hiermee voldoen we aan de afspraken rondom de transformatie van een productiegeoriënteerd bedrijf naar een procesgestuurde arbeidsontwikkelorganisatie.

Tot slot is de sociale dienst (Werk & Inkomen) weer ondergebracht bij de gemeente, waardoor we ook op dat onderdeel dichterbij de inwoners van Westerveld zijn gekomen en de toegankelijkheid vergroot hebben.

Verblijven in een mooie omgeving

Er is hard gewerkt aan het stimuleren en faciliteren van de lokale economie en specifiek de toeristisch-recreatieve sector. Dit hebben we gedaan door deelname aan de Regio Deal Regio Zwolle en daarmee hebben we voor drie jaar een subsidiebijdrage binnengehaald. We zetten hierin stappen naar een circulaire economie door het circulair produceren en consumeren te stimuleren, onder andere door versnellingshoeve/Nice Trex, door te zorgen voor een evenwichtige groei tussen stad en platteland door het versterken van de toeristisch-recreatieve sector en helpen we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of schoolverlaters zo veel mogelijk bij het vinden van een baan in het bedrijfsleven. We nemen deel aan IBDO (Ik Ben Drentse Ondernemer) en naast de deelname aan de Regio Deal nemen we ook deel aan diverse programma's vanuit de regio Zwolle, waaronder het Human Capital programma en de gebiedscoöperatie Drenthe.

Onze actieve inzet binnen het project Vitale Vakantieparken met als uitvoeringsprogramma 'vitaliseren, excelleren, transformeren' hebben de toeristisch-recreatieve sector versterkt. Qua uitvoering kost het hele project ons meer tijd dan vooraf was ingeschat, zo hebben we de verwachte opbrengsten voor 2021 moeten bijstellen, maar door de raakvlakken met andere domeinen binnen de gemeente gaat zorgvuldigheid voor snelheid.

We zijn trots op de UNESCO-werelderfgoedstatus voor de Koloniën van Weldadigheid, de realisatie van de buitengewone leerstoel Cultureel Erfgoed en Participatieve Ruimtelijke Ontwikkeling in oprichting (CEPRO), maar ook op het realiseren van het wandelknooppuntensysteem. Kijken we naar de andere vorm van bewegen die veel in onze gemeente wordt gedaan – het fietsen – daarvoor hebben we met elkaar een fietsplan opgesteld. Tenslotte willen we graag de ontwikkelingen rondom de Drift/Vijfsprong in Dwingeloo benoemen: we hebben een bijdrage kunnen leveren aan de huisvesting van het Recreatieschap Drenthe en Marketing Drenthe in het Planetron en zo het bijzondere gebouw kunnen behouden voor Westerveld. Ook hebben we een bijdrage geleverd aan de herstructurering van stichting toeristisch platform Westerveld.

Landbouw en natuur

Om het buitengebied leefbaar te houden moet er evenwicht zijn tussen landbouw en natuur. Wij hebben voorbereidingen getroffen voor de pilot (voor verdere verduurzaming en het bevorderen van de contacten tussen telers en inwoners) die valt onder het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Hierin werken wij samen met andere overheden. Dit jaar zal het programma van start gaan. Met het afsluiten van een overeenkomst heeft het college bovenwettelijke afspraken gemaakt met (in eerste instantie) telers en toeleveranciers en standsorganisaties om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de gemeente te verminderen.

Jongeren

We hebben nagedacht over de wijze waarop we jongeren intensiever kunnen betrekken bij het beleid van de gemeente. Dat was nog niet zo gemakkelijk: waar we aanbod organiseerden bleek er geen belangstelling. We zijn de vraag van de jongeren daarna actiever gaan ophalen onder andere door gastlessen op scholen te organiseren. Van daaruit hebben we een aantal innovatieve programma's opgezet, waarin we jongeren betrekken bij verschillende maatschappelijke opdrachten.

Tenslotte

We hebben een intensieve bestuursperiode achter de rug. We noemen hier de breuk in de eerste coalitie maar vooral ook de COVID-19-pandemie. Met name in de eerste fase van de pandemie werd veel gevraagd van de wendbaarheid van onze medewerkers. Maar dat geldt uiteraard ook voor onze inwoners en ondernemers waarvan veel geduld, uithoudingsvermogen, flexibiliteit, creativiteit maar ook naoberschap gevraagd werd en wordt. We hebben gezien dat er veerkracht in de Drentse en Westerveldse samenleving zit!

Ieder bestuur krijgt en heeft zijn eigen uitdagingen, maar met die getoonde veerkracht in de samenleving kunnen wij het stokje met vertrouwen doorgeven aan de bestuurders van de volgende raads- en collegeperiode.

Het college van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Deze begroting bestaan uit twee onderdelen: de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten, de uiteenzetting van de financiële positie en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

Deel A: Begroting

Dit deel geeft een bestuurlijke samenvatting van de begroting 2022 t/m 2025. Het vertrekpunt voor de begroting vormt het saldo van de vastgestelde Voorjaarsrapportage 2021. De budgetten daarvan representeren 'staand' en door de raad geaccordeerd beleid. De uitwerking van de Uitgangspunten voor begroting 2022 en overige wijzigingen worden hier 'macro' inzichtelijk gemaakt. Nadere detaillering daarvan komt terug in onderdeel A.1: Programmaplan.

Deel A.1 | Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit de negen programma's van de gemeente gevolgd door een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

Per programma wordt aangegeven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het gaat kosten. Bij het onderdeel 'wat willen we bereiken' staat de visie van het betreffende programma en worden de verplichte beleidsindicatoren vermeld. De beleidsindicatoren hebben 31 december 2020 als peildatum en zijn terug te vinden¹ op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij het onderdeel 'wat gaan we daarvoor doen' staan de doelen. Per doel is uitgewerkt hoe we dat doel gaan realiseren. Bij het onderdeel 'wat gaat het kosten' staat de begroting 2022 en meerjarenraming (2022 t/m 2025) op productniveau. Mutaties in de begroting 2022 worden nader toegelicht zodat de gemeenteraad inzicht heeft in alle wijzigingen per programma ten opzichte van het 'staande' beleid. De gemeenteraad wordt daarmee in staat gesteld een integrale afweging te maken en deze onderwerpen (mutaties) te accorderen dan wel te amenderen. Bij elk programma wordt aangegeven welke verbonden partijen betrokken zijn en wordt inzage gegeven in de kosten zoals die zijn verwerkt in dat programma.

In de toelichtingen bij de programma's wordt een lettercombinatie (bijvoorbeeld OVWZ) gebruikt die verwijst naar het totaal overzicht in de financiële vooruitzichten (op pagina 11).

Deel A.2 | Paragrafen

De paragrafen bevatten een dwarsdoorsnede van alle programma's van het jaarverslag, waarbij wordt ingegaan op de relevante beleids- en beheeraspecten. De paragrafen zijn: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Deze paragrafen zijn voorgeschreven door het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden).

Deel B | Financiële begroting

Dit hoofdstuk bevat het overzicht van baten in een overzichtelijk (herkenbaar) format. Tevens worden de baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen en de reserves gepresenteerd per programma. Er volgt tevens een uiteenzetting van de financiële positie.

Deel C | Bijlagen

De begroting wordt afgesloten met het Vaststellingsblad.

¹ Elke gemeente kan haar eigen cijfers ophalen van deze site in de vorm van een rapportage. De cijfers die zijn opgenomen in deze begroting komen overeen met deze rapportage. Ze kunnen afwijken van hetgeen op de site wordt gepubliceerd.

Deel A | Begroting

A.1 Algemene perspectief

In het voorwoord zijn wij met grote stappen door de college- en raadsperiode gewandeld en hebben we aantal thema's kort benoemd. In deze begroting gaan we vooral vooruitkijken, naar het meerjarig financieel perspectief en gaan we verder waar we in juli 2021 zijn gebleven met de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2021. De belangrijkste ontwikkelingen in de afgelopen maanden – met financiële consequenties - lichten we hier toe, vervolgens geven we een stand van zaken van de aangenomen moties en amendementen en tenslotte een stand van zaken van de ombuigingen en taakstellingen.

Algemene beleidslijn

We staan de komende jaren financieel gezien voor uitdagende opgaven. Het realiseren van de bij de voorjaarsrapportage 2021 voorgenomen ombuigingen zijn belangrijk om de uitkomsten van deze begroting te kunnen waarborgen. We hebben te mogelijk te maken met de effecten van COVID-19 (bijvoorbeeld effecten op sociaal-maatschappelijk gebied), de effecten van de stikstofcrisis (PAS)² en het leveren van een bijdrage als gemeente in de aanpak van klimaatmaatregelen.

Taken van de gemeente staan onder druk door afnemende financiële ruimte een grotere druk op gemeenten voor de haar toebedeelde taken. Het Rijk compenseert groei in de aanspraak jeugdzorg, in ieder geval voor een deel. Maar dat laat onverlet dat er spanning zit tussen de doelen, taken, beschikbare capaciteit en financiële ruimte. Het is onze gezamenlijke taak de juiste balans aan te brengen tussen ambities, uitvoerbaarheid, marsroute, tempo en beschikbare middelen. Deze begroting geeft ons samen met u de ruimte en de gelegenheid de juiste afwegingen en verantwoorde financiële keuzes te maken.

Alleen op die manier kunnen we blijven zorgen dat de gemeentelijke huishouding in meerjarig perspectief gezond en sluitend blijft. In dit hoofdstuk vatten wij samen en geven u inzicht in de verwerking van de onderwerpen uit de bespreking van de Voorjaarsrapportage 2021 en kaderstelling voor de begroting 2022.

Herijking Gemeentefonds/verdelingssystematiek

In juli is een aangepast voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds naar de Tweede Kamer gezonden. De fondsbeheerders hebben advies gevraagd aan de ROB³. In augustus en september is een bestuurlijke consultieronde geweest door de VNG⁴. De beoogde invoeringsdatum van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is nog steeds 2023.

Het uitgangspunt is dat de herijking alleen kan slagen als de financiën van de gemeenten structureel op orde worden gebracht. Met de uitspraak van de arbitragecommissie Jeugd en de afspraken hierover in de Hervormingsagenda Jeugd is hier een eerste betekenisvolle stap in gezet, die in 2022 leidt tot een verruiming van het gemeentefonds met € 1,3 miljard bovenop de eerder toegekende € 300 miljoen voor Jeugdhulp. Het nieuwe kabinet zal echter besluiten over de structurele bekostiging die hoort bij de hervormingsagenda. Om de financiën van gemeenten structureel op orde te brengen, is dat een cruciale stap die nog gezet moet worden gecombineerd met het schrappen van de opschalingskorting en het abonnementstarief in de Wmo. Uiteindelijk zal het nieuwe kabinet besluiten over invoering van de nieuwe verdeling. In afwijking tot hetgeen we hebben gemeld in de voorjaarsrapportage worden de effecten van de herijking niet in deze begroting verwerkt. Dit is in lijn met de afspraken die zijn gemaakt met onze toezichthouder.

Incidentele middelen jeugdzorg 2022⁵

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Naar aanleiding van de uitspraak is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten vanwege de jeugdzorg. Voor de gemeente Westerveld is dat € 1.055.955. Gemeenten committeren zich daarbij aan de invulling van

² Programmatische Aanpak Stikstof.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2021/07/09/brief-aan-rob-adviesaanvraag-verdeelvoorstel-gemeentefonds>

⁴ https://vng.nl/sites/default/files/2021-07/20210726_ledenbrief_aangepast-voorstel-nieuwe-verdeling-gemeentefonds-en-afspraken-over-nieuwe-stelpost-jeugd.pdf

⁵ Brief Min. BZK van 29 juni 2021, kenmerk 021-0000324897.

een set aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen opleveren. Het gaat deels over maatregelen waarover recentelijk (april 2021) ook al afspraken met gemeenten zijn gemaakt.

Daarnaast gaan Rijk en de VNG, in samenwerking met andere betrokken partijen (o.a. cliënten, aanbieders en professionals), aan de slag met het opstellen van een Hervormingsagenda. Deze agenda bestaat uit de combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd.

Omdat gemeenten duidelijkheid nodig hebben ten aanzien van het opstellen van hun begroting voor 2022 informeer ik u in deze brief over de wijze van verdeling van de extra middelen. Na consultatie met de VNG is besloten om, net zoals de eerder toegekende incidentele middelen jeugd, de verdeling volgens het huidige subcluster jeugdhulp in de algemene uitkering te laten plaatsvinden. Komende septembercirculaire zal de daadwerkelijke verwerking (voor 2022) van de € 1,314 miljard in de algemene uitkering van het gemeentefonds plaatsvinden. Door actualisatie van de maatstaven bij de septembercirculaire (en volgende circulaires), zal de nu gepresenteerde verdeling nog wijzigen.

Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. De uitspraak van de Commissie van Wijzen dient daarbij als zwaarwegende inbreng. In de tussentijd zal de minister BZK met de VNG en het IPO in gesprek blijven over het toezicht op de begroting 2022.

Over de jaren vanaf 2023 waren nog geen afspraken gemaakt. Daar gaat een nieuw kabinet over. Gemeenten willen weten hoeveel ze in de meerjarenraming kunnen opnemen. Daarom hebben de provinciaal toezichthouders onderling afgesproken dat (vanaf 2023) 75% geraamd mag worden van de bedragen waar de Arbitragecommissie van uit gaat. Voor 2022 mag dus 100% worden geraamd.

bedragen x € 1	2022	2023	2024	2025
Basis bedrag gemeente Westerveld	1.469.015	1.469.000	1.469.000	1.469.000
Dossiers met overeenstemming	-172.000	-300.600	-372.100	-458.100
Verwerkt voorschot in eigen begroting	-241.060	-255.000	-255.000	-255.000
Maximaal te verwerken in begroting 2022	1.055.955	913.400	841.900	755.900
Afspraak met provincie is maximaal 75%		685.100	631.400	566.900
Geraamde meerkosten jeugdzorg	1.055.955	430.100	376.400	311.900

In bovenstaand overzicht wordt zichtbaar dat de hiervoor genoemde stelpost van € 255.000 wordt gesaldeerd met het basis bedrag voor de gemeente Westerveld. De kosten voor 2023 en verder zijn gelijk het maximaal op te nemen bedrag in de begroting minus € 255.000 die reeds als last is meegenomen in de begroting 2021.

Bespreken moties 6 juli jl.

Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2021 zijn een drietal moties en is een amendement toeristenbelasting aangenomen.

1. Amendement toeristenbelasting

Bij amendement heeft de raad tariefdifferentiatie ingesteld vanaf 2022. Het amendement stelt: 'In te stemmen met het invoeren van een gedifferentieerd tarief voor toeristenbelasting met de volgende tarieven met ingang van 2022, met een vrijstelling voor jeugd tot en met 12 jaar en voor campingplekken en groepsaccommodaties een tarief van € 1,25 p.p.p.n en voor hotels, B&B's, chalets, stacaravans, kamers, zomerhuizen, appartementen of andere luxe vakantieverblijven een tarief van € 1,75 p.p.p.n'. Dit amendement is verwerkt in deze begroting. De tarieven zullen worden opgenomen in de Verordening 'Toeristenbelasting 2022', die uiterlijk in december 2021 door de raad zal worden vastgesteld. De ondernemers en RECRON zijn van deze wijziging in tarief en tariefstelling op de hoogte gebracht. Een aantal ondernemers heeft aangegeven dat er problemen ontstaan bij de uitvoering van het amendement vanwege regelgeving.

2. Motie evenementen in dorpskernen

In de motie wordt het college opgeroepen om:

'Om evenementen in de dorpskernen te behouden en niet alles te verwijzen naar de evenemententerreinen. Hierdoor blijven de dorpskernen levendig wat ten goede komt aan de ondernemers waarmee leegstand van winkelpanden voorkomen kan worden'.

Deze motie is door het college overgenomen en wordt in de uitvoering van de omgevingsvisie meegenomen.

3. Motie bezuinigingen en taakstellingen

In de motie wordt het college opgeroepen om:

'Bij de Begroting 2022 de bezuinigingen op de posten BrinQ, Vastgoed, Subsidies, Maatschappelijke initiatieven, en op de post Scala, WMW en bibliotheek, alsmede de extra uitgaven voor Inflatiecorrectie, WSW-middelen en Voogdij 18+, en de lage raming van het BCF nader te onderbouwen, zodat de raad inhoudelijke afwegingen kan maken en van gedachte kan wisselen over de wenselijkheid van de voorgelegde keuzen'.

In de volgende paragraaf geven wij een stand van zaken van de ombuigingen en onderzoeken.

4. Motie actief grondbeleid

In de motie wordt het college opgeroepen tot actief grondbeleid:

'bij actief grondbeleid het 'Nee tenzij'-principe los te laten en over te gaan naar het 'Ja mits'- principe, waarbij de gebruikelijke handelwijze ten aanzien van het informeren van de raad en het onderzoek naar financiële risico's blijft zoals afgesproken' en

'indien nodig vanwege de huidige krapte op de arbeidsmarkt, de markt bij onderdelen van bouwprojecten te betrekken, maar als gemeente wel opdrachtgever – en dus leidend – te blijven' en

'Zo mogelijk lokale aannemers en verwante bedrijven betrekken' en

'Binnen zes maanden met een concreet voorstel richting de raad te komen voor meer actief grondbeleid' en

'Om vooruitlopend hierop kansen op het aankopen van voor woningbouw geschikte gronden zo mogelijk nu al aan te grijpen, waarbij de gebruikelijke handelwijze ten aanzien van het informeren van de raad en het onderzoek naar financiële risico's in acht wordt genomen'.

Er is aangaande deze motie een toezegging gedaan door het college. Een nieuwe Nota Grondbeleid wordt op korte termijn ter vaststelling aan de raad aangeboden. Waar mogelijk worden kansen op het aankopen van voor woningbouw geschikte gronden aangegrepen, waarbij de financiële risico's in acht worden genomen. Uiteraard wordt de raad hierover tijdig geïnformeerd. Over de kansen en het 'slagingspercentage' kunnen we helaas geen voorspellingen doen.

A.2 Financiële vooruitzichten

Ontwikkelingen sinds de Voorjaarsrapportage 2021

In de Voorjaarsrapportage 2021 onder de thema's en in de kaderstelling voor 2022 hebben wij u zo goed mogelijk geïnformeerd over ontwikkelingen en de financiële prognose. In de brief over de meicirculaire 2021 hebben wij deze informatie aangevuld en u meegenomen in actuele ontwikkelingen. De belangrijkste betreft de incidentele middelen jeugdzorg 2022, waarvan wij hiervoor in de huidige stand van zaken hebben meegenomen.

Wij hebben duidelijk gemaakt dat kostenbesparingen en lastenverhoging noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van een gezond en sluitend meerjarenperspectief.

U hebt ons gevraagd een aantal onderwerpen van een nadere motivering te voorzien Zie motie bezuinigingen en taakstellingen. Indien er sprake is van financiële mutaties zijn deze verwerkt in de begroting 2022.

Aansluitend daarop zijn wij als voorbereiding op de begroting en de beleidsinvulling voor 2022 nagegaan of zich ontwikkelingen voordoen (of hebben voorgedaan) die nog niet waren voorzien of die thans meer concreet kunnen worden ingevuld en daarom alsnog een plek moeten krijgen in deze begroting.

Dit betreft bijvoorbeeld de actualisaties van de Grexen, de actualisatie van de kapitaallasten in voornamelijk 2025 en de stijging van de ABP premie met ingang van 1 januari 2022 van 25,9% naar 27,4%. Een stijging van 1,5% waarvan 70% voor rekening van de gemeente komt (effect 1,05%).

Overzicht verwerking mutaties sinds de Voorjaarrapportage 2021

Uitgangspunt (en vertrekpunt) blijft het financiële perspectief zoals dat met u is gedeeld in de Voorjaarsrapportage 2021, waarbij u een addendum met betrekking tot het GVVP hebt aangenomen. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de doorgevoerde wijzigingen en ontwikkelingen.

Bedragen in €, min is nadeel

	2022	2023	2024	2025
Saldo Voorjaarsrapportage 2021	-365.012	-562.030	-108.856	1.060
Addendum GVVP	-3.000	22.800	21.600	61.600
Verwacht meerjaren saldo volgens Voorjaarsrapportage 2021	-368.012	-539.230	-87.256	62.660
Actualisatie sinds bespreking Voorjaarsrapportage:				
1. Meicirculaire 2021	676.617	374.081	152.225	44.359
2. Doorwerking Najaarsrapportage 2021 NAJ	-287.548	-186.587	-218.865	-218.855
Verwacht meerjaren saldo volgens Najaarsrapportage 2021	21.057	-351.736	-153.896	-111.836
3. Mutatie loonkosten SAL	-296.118	-23.618	-23.618	-23.618
4. Mutatie budget ziektevervangng ZIEK	-107.000	-107.000	-107.000	-107.000
5. Gemeenschappelijke regelingen GR	-261.735	-274.542	-276.579	-237.194
6. Mutaties lokale lasten LOK	302.742	307.522	304.317	304.017
7. Mutaties inflatie 1,6% INFL	-139.300	-139.300	-139.300	-139.300
8. Incidentele middelen B/L Jeugdzorg JGZ	-	-	-	-
9. Mutaties overige wijzigingen OVW	-84.102	8.783	-17.748	8.649
10. Mutaties BTW-compensatiefonds BTW	90.000	90.000	90.000	90.000
11. Bezuinigingen en taakstellingen BZT	127.031	353.457	374.874	374.874
12. Wens Knelpuntenanalyse WNS	-196.300	-196.300	-196.300	-111.800
13. Reestmond bezuiniging REE	-	-200.000	-200.000	-200.000
14. ROVA inhuur Groenbeheer ROV	-124.100	-124.100	-124.100	-124.100
15. Dekkingsvoorstel: OZB verhoging AVD	250.000	250.000	250.000	250.000
16. Septembercirculaire 2021 SEPT	774.686	495.561	482.310	578.490
Totaal resultaat	356.861	88.727	262.960	551.183

Toelichting:

De gehanteerde afkortingen in hoofdletters (zoals NAJ) worden gebruikt in de toelichting onder de programma's. Daarmee is steeds aansluiting te vinden met het hier gepresenteerde globale verhaal. Bij de programma's wordt dan meer specifiek een toelichting gegeven op wijzigingen per programma en kan hier worden teruggekeken voor de globale toelichting. In sommige gevallen wordt bij de programma's niet opnieuw toegelicht als de hier gegeven toelichting volstaat. Bijvoorbeeld: de mutatie loonkosten (SAL).

1. Meicirculaire 2021

Op 29 mei 2021 is de meicirculaire uitgekomen. In deze meicirculaire zijn de wijzigingen in de hoogte van de algemene uitkering opgenomen. De effecten van de meicirculaire hebben wij in onze brief van 15 juni 2021 met u gedeeld. Conform afspraak is de meicirculaire in deze begroting verwerkt.

Bedragen in € 1.000 min is nadeel

Mutaties meicirculaire 2021	2022	2023	2024	2025
Vergoeding raadsleden kleine gemeenten	7	7	7	7
Inburgering	12	7	4	2
Armoedebestrijding kinderen	-7	-7	-7	-7
Participatie (IU)	125	123	137	131
Voogdij/18+ (IU)	147	147	147	147
Algemene uitkering	888	614	418	344
Volume groei kosten	-127	-138	-149	-169
Wet Open Overheid (structureel)	-44	-55	-67	-78
Wet Open Overheid (incidenteel)	-52	-53	-53	-53
LPO: Participatie (IU)	-125	-123	-137	-131
LPO: Voogdij/18+ (IU)	-147	-147	-147	-147
Totaal Meicirculaire 2021	677	374	152	44

2. Doorwerking Najaarsrapportage 2021

Conform de wens van de raad worden de uitkomsten van de Najaarsrapportage geïntegreerd in deze begroting. Alleen mutaties die betrekking hebben op 2022 t/m 2025 worden geïntegreerd. In onderstaande tabel zijn de mutaties voor het inzicht verzameld.

Bedragen in € min is nadeel

Mutaties Najaarsrapportage 2021	Progr.	2022	2023	2024	2025
0. Bestuur en ondersteuning	0	-100	-200	-400	-600
1. Veiligheid	1	-11.441	-11.441	-11.441	-11.441
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2	-69.390	-52.464	-40.068	166.161
3. Economie	3	-28.878	35.678	3.400	3.400
4. Onderwijs	4	-3.108	-3.108	-3.108	-3.108
5. Sport, cultuur en recreatie	5	42.353	42.343	22.353	22.353
6. Sociaal domein	6	-332.258	-335.965	-349.518	-343.708
7. Volksgezondheid en milieu	7	-125.275	-101.501	-93.397	-259.326
8. VHROSV	8	-31.771	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	0	1.173.507	887.532	700.629	617.653
Overhead	0	-227.570	-250.580	-273.490	-304.280
Totaal mutaties Najaarsrapportage 2021		386.069	210.294	-45.040	-112.896
Addendum GVVP		-3.000	22.800	21.600	61.600
Meicirculaire		676.617	374.081	152.225	44.359
Mutaties najaarsrapportage 2021 excl. addendum en meicirculaire		-287.548	-186.587	-218.865	-218.855

De totaalregel 'Verwacht meerjarensaldo volgens de Najaarsrapportage 2021' sluit aan op het in deze rapportage getoonde financiële perspectief. Zo bent u in staat het verloop van ontwikkelingen te volgen.

3. Mutatie personeelslasten

Voor de begroting 2022 is de formatie bij begroting 2021 het uitgangspunt. Er zijn verschuivingen voor de leerplichtambtenaar en de cultuurcoach van het programmabudget naar het personeelsbudget. In de kaderstelling bij de Voorjaarsrapportage is voor de CAO een inschatting gemaakt voor de bruto loonstijging. Daarnaast zijn een aantal functies gehewaardeerd hetgeen resulteert in een andere inschaling (begrote meerkosten circa € 90.000). De premieontwikkeling van ABP is hoger (+ 1,05%). De lasten van de medewerkers welke worden toegerend aan de programma's wordt bepaald op basis van hun inzet voor de diverse taakvelden. Die inzet over de programma's kan verschillen. Dit geeft mutaties (INZ). Deze zullen per programma niet nader worden toegelicht. We hebben de totale

personeelsbegroting opnieuw beoordeeld en zien een mogelijkheid om een bezuiniging te realiseren door alleen de vaste formatie te begroten. Deze vaste formatie is in overleg met het management vastgesteld. Consequentie daarvan is wel dat voor met name 2022 bovenformatieve functies gedekt moeten worden uit de flexibele schil. Daarvoor is eenmalig in 2022 € 200.000 als dekking opgenomen. In het budget voor flexibele inzet is daarnaast de opgave van de raad in het amendement bij de begroting 2021 verwerkt. Daarin is opgenomen een te realiseren efficiency van € 25.000 in 2021 oplopend naar € 100.000 in 2024 en verder. Beide bezuinigingen samen zorgen ervoor dat de flexibele schil klein is geworden, waardoor de mogelijkheid voor inhuur sterk is beperkt.

4. Mutatie budget ziektevervangning

In de begroting ramen we nu al een aantal jaren € 203.000 euro voor de vervanging van zieke medewerkers. Het verzuim is al een aantal jaren hoger, waardoor dit budget wordt overschreden. We willen hier een budget begroten van € 100.000 per procent verzuim. Op basis van het huidige verzuim zou in dat geval een veel hoger bedrag geraamd moeten worden. Deze ruimte is er niet in de begroting 2022, daarom stellen we voor het budget te verhogen tot € 310.000. Temeer omdat de ruimte in de flexibele schil nul is. We zullen intern afspraken maken over de vervanging bij ziekte. Uitgangspunt daarbij is het budget. Komen taken daardoor in de knel, dan zal de raad daarvan op de hoogte worden gesteld.

5. Gemeenschappelijke regelingen

De in de kaderstelling bij de Voorjaarsrapportage 2021 zijn de voor begroting 2022 genoemde mutaties voor de gemeenschappelijke regeling verwerkt en eventueel op basis van de laatste inzichten bijgesteld. De begrotingen voor de Gemeenschappelijke Regelingen zijn in de gemeenteraad van 15 juni 2021 besproken. Het betreft:

Bedragen in € min is nadeel

Mutaties Gemeenschappelijke Regelingen	2022	2023	2024	2025
GGD Drenthe	37.000	34.000	34.000	16.000
Recreatieschap Drenthe	7.000	5.000	4.000	3.000
Reestmond	-64.000	-69.000	-74.000	24.000
RUD Drenthe	-66.128	-70.427	-69.509	-81.947
SSC-ONS	-178.000	-178.000	-178.000	-178.000
Veiligheidsregio Drenthe	2.393	3.885	6.930	-20.247
Totaal mutatie GR	-261.735	-274.542	-276.579	-237.194

Eventuele nadere toelichting wordt gegeven bij de programma onderdelen.

6. Mutaties Lokale lasten

In de kaderstelling bij de Voorjaarsrapportage 2021 is aangegeven de lokale heffingen⁶ te verhogen met de inflatie van 1,4%. Daarnaast is aangegeven de tarieven voor de afvalstoffen te verhogen tot kostendekkend. Voor de tariefstelling riolen werd uitgegaan van een voorziening die eind 2020 op nul zou uitkomen waardoor de tarieven extra verhoogd zouden moeten worden. Achteraf is deze nog toereikend t/m 2026. Reden waarom kan worden volstaan met een lagere tariefstijging. Dat leidt tot de volgende extra inkomsten uit tarieven en heffingen:

Bedragen in € min is nadeel

Mutaties Lokale lasten	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	25.000	25.000	25.000	25.000
Afvalstoffenheffing kostendekkend maken	120.432	121.212	118.007	117.707
Forensenbelasting	14.000	14.000	14.000	14.000
Leges vergunningen	6.000	6.000	6.000	6.000
Lijkbezorgingsrechten	3.000	3.000	3.000	3.000
Onroerend zaakbelasting	54.000	56.000	56.000	56.000
Rioolheffing	80.310	82.310	82.310	82.310
Totaal mutatie lokale lasten	302.742	307.522	304.317	304.017

⁶ Met uitzondering van de leges voor burgerzaken, bestemmingsplannen en markten.

Eventuele nadere toelichting wordt gegeven bij de programma onderdelen en paragraaf A: Lokale heffingen.

7. Mutaties inflatie

In eerste instantie is in de kaderstelling uitgegaan van het niet toepassen van een inflatiecorrectie. In de brief van 15 juni 2021 over de uitkomsten van de meicirculaire is voorgesteld toch een inflatiecorrectie toe te passen. Dit omdat deze nu al een aantal jaren achterwege is gebleven en voor 2022 prijsstijgingen voor de hand zullen liggen in een na-coronajaar. De inflatiecorrectie wordt verwerkt op inflatiegevoelige budgetten (zoals goederen en diensten) en is verwerkt in de lasten van de programma's. Totaal € 137.100.

8. Incidentele middelen B/L jeugdzorg

De baten en lasten van de extra incidentele middelen jeugdzorg zijn resultaat neutraal verwerkt in deze begroting. Voor een toelichting wordt verwezen naar de tekst hiervoor onder A.1: incidentele middelen jeugdzorg 2022 op pagina 8.

Bedragen in € min is nadeel

Mutaties incidentele middelen jeugdzorg	2022	2023	2024	2025
Correctie stelpost jeugd 2021	-	-255.000	-255.000	-255.000
Groei lasten jeugdzorg	-1.055.955	-430.100	-376.400	-311.900
Incidentele middelen jeugd 2022 (75%)	1.055.955	685.100	631.400	566.900
Totaal mutatie jeugdzorg	-	-	-	-

Zoals hiervoor geschreven, zijn de lasten die staan tegenover de stelpost jeugd 2021 reeds structureel opgenomen in de begroting 2021.

9. Overige aanpassingen

Er zijn een aantal wijzigingen die in de begroting zijn bijeengebracht onder de noemer overige wijzigingen, omdat deze nog niet zijn vermeld in de notitie Uitgangspunten voor begroting 2022. Het betreft de volgende posten:

Bijstelling van het dividend van de deelneming in ROVA, bijstelling van de rente voor financiering en mutatie van egalisatie voorziening riolering.

Bedragen in € min is nadeel

Mutaties Overige wijzigingen	2022	2023	2024	2025
Dividend ROVA	-	-	-	-
Mutatie rente langlopende lening	28.365	45.619	33.293	48.232
Mutatie rente aanvullende financiering	-42.150	-41.675	-46.050	-46.992
Mutatie egalisatie voorzieningen riolering	-47.275	7.681	-949	-949
Personeelsuitjes	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Bijstelling diverse personeelsbudgetten	5.958	5.958	5.958	5.958
Bestemmingsres. omgevingswet	-19.000	-	-	-
Klanttevredenheid eens per 2 jaar	-	1.200	-	12.400
Totaal Overige wijzigingen	-84.102	8.783	-17.748	8.649

Eventuele nadere toelichting wordt gegeven bij de programma onderdelen.

10. Stelpost BTW compensatiefonds

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaire gewijzigd. Waar voorheen het fonds was opgenomen in de Meicirculaire is het nu aan de gemeenten om zelf een reëel bedrag te ramen voor het BTW compensatiefonds.

Voor een goede raming van de ruimte onder het plafond BCF is inzicht nodig in de toekomstige ontwikkeling van de omvang van het BCF en vooral in de toekomstige declaraties. Om een niet onderbouwde oplopende raming van de ruimte onder het plafond BCF te voorkomen biedt de ruimte na de laatst bekende declaraties om die reden het meeste houvast als raming voor de komende jaren.

De provinciaal toezichthouder staat een structurele raming toe vanaf 2021 voor de verwachte onderschrijding van het BCF-plafond ter waarde van 10,7 punten van de uitkeringsfactor.

Dat komt neer op $10,7 \times 0,001 \times \text{€ } 19.371.000 = \text{€ } 207.000$. In de begroting 2021 is structureel € 117.000 ($6,3 \times 0,001 \times \text{€ } 18.665.000 = \text{€ } 117.000$) opgenomen. We ramen € 90.000 extra baten als stelpost. De provinciale toezichthouders hanteren de toepassing van deze regel als richtlijn. De provinciale toezichthouders geven wel aan voorzichtig om te gaan met deze post.

We wijken door het opnemen van het volledige bedrag af van hetgeen we in de brief over de meicirculaire 2021 hebben geschreven. Wij vinden dat in het structurele perspectief verantwoord, omdat voorgenomen ombuigingen en taakstellingen meer tijd vragen en worden uitgewerkt voor de begroting 2023. Daarom hebben wij deze post opgenomen in paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

11. Bezuinigingen en taakstellingen

Bij de Voorjaarsnota 2021 zijn voorstellen tot taakstellingen en bezuinigingen aangenomen. Deze worden voor de jaren 2022-2025 zijn uitgewerkt in deze begroting. Zie verder hoofdstuk 4.

Bedragen in € 1.000 min is nadeel

Mutaties Bezuinigingen en taakstellingen	2022	2023	2024	2025
AMW	-	52	52	52
Bibliotheek	-	38	38	38
BrinQ	55	55	55	55
MWZ	-	44	44	44
Subsidies	72	121	143	143
Vastgoed	0	43	43	43
Totaal mutaties bezuinigingen en taakstellingen	127	353	375	375

12. Beleidswens Knelpuntenanalyse

Er is een knelpuntenanalyse uitgevoerd voor de interne organisatie, daaruit komen de volgende knelpunten naar voren:

Knelpunt formatie Administratie

Met de overgang van de IGSD naar Westerveld zijn bepaalde noodzakelijke administratieve taken niet meegenomen in het bepalen van de benodigde formatie. Hierdoor zijn deze taken niet structureel belegd en is er ook onvoldoende capaciteit om deze naar behoren uit te kunnen voeren. Het gaat om werkzaamheden voor de interne controle, accountant, beeld van uitvoering en overige administratieve werkzaamheden. Om deze tekortkoming op te heffen is extra formatie/budget noodzakelijk.

Knelpunt formatie ICT

Er hebben vorig jaar twee grote veranderingen plaatsgevonden binnen onze organisatie die een zware wissel op strategisch informatiemanagement hebben getrokken, maar waarvoor tot nu toe geen extra formatie beschikbaar is gesteld:

- De terugkeer van het onderdeel werk & inkomen (voorheen IGSD) per 1-1-2020 en daaraan gekoppeld het toewerken naar een integrale toegang. Er is toen wel voorzien in formatie voor inhoudelijk medewerkers en functioneel beheer, maar niet in strategisch informatiemanagement. Het sociaal domein is sowieso een dynamisch domein waar de vele ontwikkelingen elkaar in rap tempo opvolgen en in toenemende mate om inzet van een informatiemanager vragen.
- De overgang naar SSC ONS per 1-9-2020. Er is wel voorzien in formatie voor operationeel demandmanagement, maar niet in strategisch informatiemanagement. Op strategisch niveau moet er afstemming plaatsvinden met ONS over de informatievoorziening, compliance & architectuurplanning om ervoor te zorgen dat de IT-strategie van de gemeente in lijn is met de ontwikkelingen van het SSC ONS.

Knelpunt formatie RO

Op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling heeft de gemeente een aantal grote uitdagingen die niet via de reguliere formatie opgevangen kunnen worden. Door de vernietiging van het bestemmingsplan buitengebied 2018 zal een bestuurlijke keuze gemaakt moeten worden op welke wijze wij het beleid voor het buitengebied willen gaan ontwikkelen. Daarnaast hebben wij een bijdrage te leveren aan de (landelijke) ambities op het gebied van wonen (900.000 woningen extra, landelijk tot 2030). Dit samen maakt dat er minimaal 1 fte extra noodzakelijk is voor een periode van 3 jaar.

Knelpunt formatie control

Het financiële proces binnen de organisatie neemt toe in complexiteit. De rechtmatigheidsverklaring door het college, is één van de ontwikkelingen die een plek moeten krijgen in de financiële processen. De formatie zal hierop moeten worden aangepast. Wij achten een structurele uitbreiding met 0,44 fte noodzakelijk.

Bedragen in € min is nadeel

Gewenst nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Beleidswens: knelpunt formatie Administratie	-26.300	-26.300	-26.300	-26.300
Beleidswens: knelpunt formatie ICT	-45.200	-45.200	-45.200	-45.200
Beleidswens: knelpunt formatie RO t/m 2024	-84.500	-84.500	-84.500	-
Beleidswens; knelpunt formatie control	-40.300	-40.300	-40.300	-40.300
Totaal gewenst nieuw beleid	-196.300	-196.300	-196.300	-111.800

13. Reestmond bezuiniging

In samenhang met het besluit om ex-Reestmonders in te zetten bij het uitvoeren van het groenbeheer in onze gemeente door Rova, is bij de Voorjaarsrapportage vanaf 2023 een bezuiniging ingeboekt. Deze bezuiniging van € 200.000 op overhead is niet uitgewerkt in de begroting 2022 van Reestmond. De haalbaarheid van een bezuiniging van deze omvang wordt nu ernstig betwijfeld. Aangezien de vastgestelde meerjarenbegroting voor Reestmond geen daling in onze bijdrage laat zien, zijn we genoodzaakt en verplicht deze bezuiniging terug te draaien.

14. Rova inhuur groenbeheer

Met de inzet van ex-Reestmonder bij het groenbeheer werken we aan het plaatsen van deze doelgroep op een voor hen geschikte werkplek. Om het groenbeheer conform de plannen uit voeren is een bepaalde capaciteit nodig. We constateren dat minder mensen uit de doelgroep kunnen instromen dan aanvankelijk was gedacht. We bekijken actief of inzet van andere bronnen de instroom van de doelgroep kan vergroten. Voor het resterende deel zal externe inhuur plaatsvinden om de werkzaamheden uit te voeren conform de besluitvorming met betrekking tot het voorstel.

15. Aanvullende dekking Onroerende Zaakbelasting

Om tot een (gering) positief resultaat in 2022 en sluitend perspectief voor 2024 en 2025 te komen is een stijging van de OZB inkomsten met 250.000 noodzakelijk. De grootste ruimte voor een stijging van het tarief is te vinden bij de eigenaren woningen. Het tarief voor eigenaren niet-woningen is hoger dan het normtarief voor een artikel 12 gemeente. Het tarief voor gebruikers niet-woningen heeft nog enige ruimte voor een verdere verhoging. Zie voor de vergelijking van de tariefruimte met het norm-tarief artikel 12 gemeente paragraaf A, pagina 57. Om deze redenen en voor de eenvoud is in deze begroting een aanvullend dekkingsvoorstel opgenomen door de OZB voor woningeigenaren te laten stijgen met 8,4%. Deze stijging heeft een extra bate van € 250.000 tot gevolg.

Omdat er sprake is van een integrale begroting waarin alle (bekende) posten reëel zijn geraamd, is de raad volledig aan zet en in de gelegenheid een afweging te maken tussen uitzettingen in deze begroting en deze OZB stijging.

Bij deze beoordeling kan de raad in haar overwegingen het volgende meenemen:

- de bestaande risico's zoals opgenomen in paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- de ontwikkeling van de algemene reserve en het verkrijgen van meer 'vet op de botten'.

16. Septembercirculaire 2021

In het verleden werd de septembercirculaire niet verwerkt in de begroting. Voor de begroting 2021 hebben we dat wel gedaan. Dat zetten we door in deze begroting. De effecten van deze circulaire zijn beoordeeld en verwerkt in deze begroting.

We willen u een totaal beeld schetsen van alle posten die van invloed zijn op de resultaten in de komende jaren. U bent dan beter in staat de integrale afweging te maken. Dat is ook de reden om de effecten van de Najaarsrapportage te verwerken in deze begroting.

Het effect in de begroting is als volgt:

Structureel effecten 2021-2025						
(Bedragen x € 1000)		2021	2022	2023	2024	2025
Uitkomsten septembercirculaire (excl.	A	744	1.223	885	872	969
Extra middelen jeugd september circulaire	B	-	1.026	-	-	-
Financieel perspectief kaderstelling	C	744	2.249	885	872	969
Correctie reeds begrote BCF	D	-100	-	-	-	-
Te ramen lasten lonen en prijzen	E	-184	-447	-390	-390	-390
Te ramen lasten jeugdzorg	F	-	-1.055	-	-	-
Effect op meerjaren perspectief	G	460	747	495	482	579

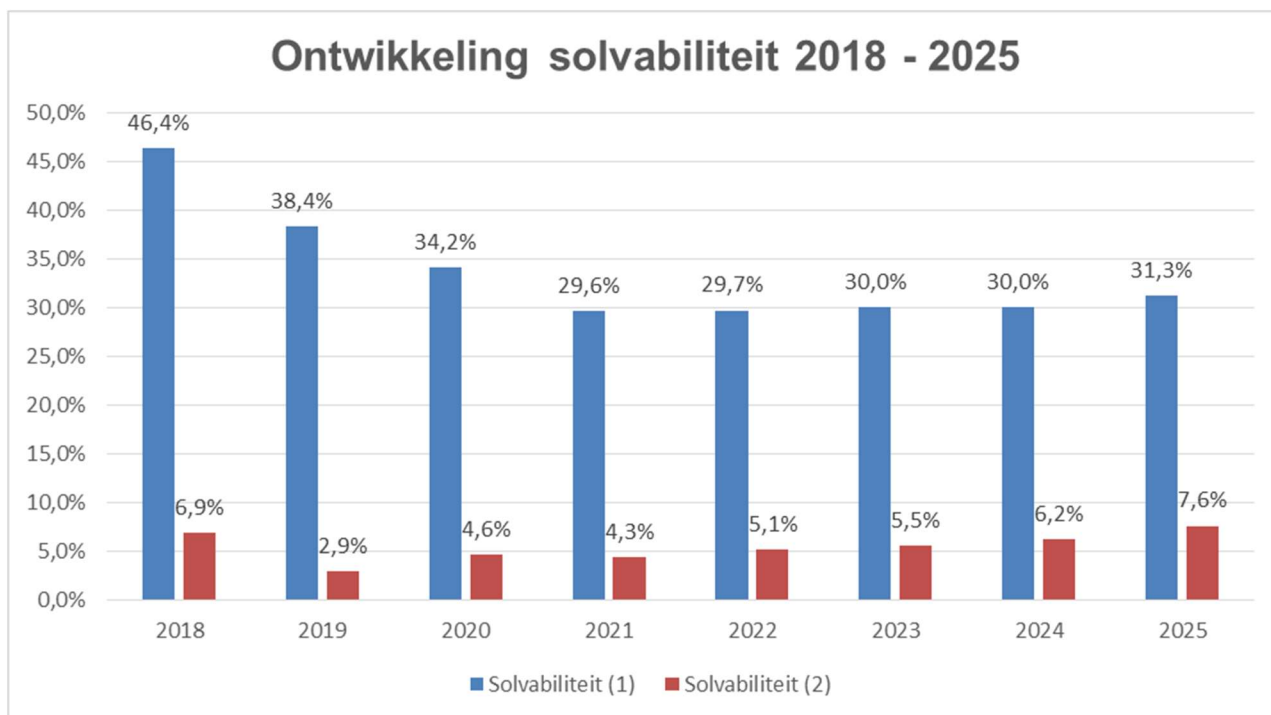
Het meerjarig effect van de septembercirculaire wordt verwerkt in de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023 - 2025.

De uitkomsten van de septembercirculaire zijn meer in detail aan u verstrekt in de vorm van een informatiebrief.

De ontwikkeling van de solvabiliteit⁷

De solvabiliteit daalt sinds 2017. Dat komt door negatieve resultaten in 2018 en 2019 en door onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. Hoewel 2020 een klein positief resultaat kent, daalt de solvabiliteit toch door de onttrekkingen aan de bestemmingsreserve. Voor 2021 verwachten wij een negatief resultaat. Het eigen vermogen daalt daardoor verder.

⁷ Solvabiliteit 1 is eigen vermogen inclusief bestemmingsreserves gedeeld door balans totaal en solvabiliteit 2 is eigenvermogen exclusief bestemmingsreserves gedeeld door balanstotaal.

Een kanttekening is op zijn plaats. Solvabiliteit op zichzelf is geen doel. Het gemeentelijke bedrijf is erop gericht haar (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren op een geaccepteerd niveau en haar inwoners te ondersteunen dan wel zaken die nuttig zijn voor de samenleving als geheel tot stand te brengen. Dat de solvabiliteit 'oranje' kleurt (zie paragraaf B: Weerstandvermogen en risicobeheersing) is slechts een signaal. Beter is te kijken naar de samenstelling van de balans, het beoordelen van risico's en te kijken naar het structureel evenwicht van baten en lasten op termijn.

Structureel evenwicht van baten en lasten

In de notitie Uitgangspunten voor begroting 2022 hebben wij aangegeven te streven naar een structureel evenwicht van baten en lasten in 2023. In het meerjarig overzicht incidentele baten en lasten en het structureel evenwicht in hoofdstuk B.1.5 en B.1.6 maken we inzichtelijk of dat realistisch is.

Voor wat betreft het verplichte meerjarige overzicht van incidentele baten en lasten is de kwaliteit en volledigheid van het overzicht van incidentele baten en lasten van essentieel belang. In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten van de Commissie BBV (30 augustus 2018) is hiervoor een algemeen kader opgenomen en zijn diverse voorbeelden gegeven. Er wordt in de notitie vanuit gegaan dat in principe alle baten en lasten structureel van aard zijn. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering en dienen toegelicht te worden.

In de notitie Uitgangspunten voor begroting 2022 is het streven geformuleerd van een structureel en reëel evenwicht van baten en lasten in 2023. In hoofdstuk B.1.6 presenteren wij het structureel en reëel evenwicht van baten en lasten.

Financiële eindresultaten 2022 – 2025

Samenvattend wordt in onderstaand overzicht het totaal van de beleidsprogramma's voor de begroting 2022 en de meerjarenprognose 2022-2025 weergegeven. Hieruit blijkt dat de begroting 2022 een overschot laat zien en dat in de meerjarenprognose 2022-2025 een sluitend perspectief tot 2025 laat zien. We leggen daarom deze begroting 2022 ter afweging en vaststelling aan de raad voor.

Bedragen x € 1.000, min is nadeel

	Begroting	Meerjaren begroting		
	2022	2023	2024	2025
0 Bestuur en ondersteuning	-1.787	-1.768	-1.767	-1.767
1 Veiligheid	-1.572	-1.584	-1.608	-1.635
2 Verkeer en vervoer	-3.347	-3.351	-3.358	-3.364
3 Economie	682	501	885	884
4 Onderwijs	-1.322	-1.262	-1.239	-1.231
5 Sport cultuur en recreatie	-4.026	-3.924	-4.018	-4.025
6 Sociaal domein	-17.767	-17.200	-16.972	-16.822
7 Volksgezondheid en milieu	-671	-678	-678	-672
8 VHROSV	-1.501	-1.391	-1.397	-1.409
Totaal saldo programma's	-31.311	-30.657	-30.152	-30.041
Overhead	-9.848	-9.494	-9.445	-9.420
VpB	-	-	-	-
Onvoorzien	-20	-20	-20	-20
Algemene dekkingsmiddelen	40.883	39.744	39.442	39.597
Saldo baten en lasten	-296	-427	-175	116
Mutaties in reserves	652	514	435	434
Resultaat	357	88	263	551

A.3 Informatie betreffende taakstellingen bij de Voorjaarsrapportage

Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2021 op 6 juli 2021 zijn onderwerpen genoemd die op termijn tot besparingen kunnen leiden: ombuigingen die in de eerste plaats nodig zijn om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen en eventueel voor ruimte kunnen zorgen voor nieuwe beleidsontwikkelingen. Een deel van de besproken onderwerpen zijn onderdeel geworden van de motie bezuinigingen en taakstellingen. Onderstaand geven wij een stand van zaken van de ombuigingsvoorstellen en geven daarmee tegelijk een toelichting op de uitvoering van de betreffende motie. Na de tekstuele toelichting volgt een tabel met de financiële vertaling.

Onderwerp
1. Voormalige gemeentewerf Van Helomaweg, verkopen pand
2. Beperken van het aantal begraafplaatsen. Onderzoek naar tariefstelling.
3. Heroverwegen BrinQ in relatie tot het ervaren kwaliteitsniveau
4. Stoppen maatschappelijke initiatieven, verplichtingen in kaart brengen
5. Andere invulling van het omgaan met het participatiebudget
6. Onderzoek naar de doelmatigheid van sportaccommodaties
7. Onderzoek naar uitbesteden werkzaamheden gemeentewerf en tractie
8. Onderzoek naar de exploitatie van de voormalige school De Heidehoek
9. Bibliotheek, plan van aanpak voor een onderzoek naar het aantal locaties

We geven u een 'update' van de stand van zaken.

1. Vastgoed

Zoals aangegeven in de Voorjaarsrapportage zien we mogelijkheden voor de verkoop van gemeentelijk vastgoed en is onder de gebouwen die we niet als 'kernbezit' beschouwen verkend, hoe we tot een structurele verlaging van de lasten kunnen komen. Uit die verkenning zijn twee locaties gekomen die qua financiën meegenomen kunnen worden in de bezuiniging, maar waarbij ook is

aangegeven, dat realisatie van de verkoop niet eenvoudig is. We hadden en hebben het over de voormalige gemeentewerf aan de Van Helomaweg en over het schoolgebouw in Darp.

a. Voormalige gemeentewerf Van Helomaweg

Het gebouw staat al langere tijd leeg (met tijdelijke verhuur) en er is al een verkooptraject doorlopen maar dit heeft uiteindelijk niet in verkoop geresulteerd. De ligging ten opzichte van de Toegangspoort Holtingerveld biedt misschien kansen, maar kan ook beperkend werken. Daarnaast wordt herontwikkeling beperkt door de aanwezige gasleiding en de bijbehorende veiligheidszone. De huidige bestemming is maatschappelijk en er wordt gekeken naar een verdere uitwerking van een bedrijfsbestemming passend binnen de lichte milieucategorieën of een eventuele combinatie van wonen en werken. De provincie vraagt, gezien de ligging, om een goed gemotiveerde ruimtelijke afweging met een goed inpassingsplan. Een bestemmingsplanwijziging zal niet meer in 2021 gerealiseerd kunnen worden.

b. Schoolgebouw in Darp vm. OBS De Veldwikke

De onderwijsfunctie verzorgd Stichting Talent Westerveld is komen te vervallen. Het betreft een mooie locatie aan de rand van het dorp waar meerdere partijen belangstelling voor getoond hebben, voor zowel huur, koop of herontwikkeling. De ligging kent echter ook een beperking, omdat het aan de rand van een waterwingebied is.

Verkoop zou een structurele lastenverlaging met zich meebrengen, maar zal waarschijnlijk niet meer in 2021 gerealiseerd kunnen worden.

2. Onderzoek naar de begraafplaatsen en de tariefstelling

Zoals aangekondigd in de Voorjaarsrapportage worden de uitkomsten van het onderzoek in het laatste kwartaal van 2021 verwacht. Door gebrek aan ambtelijke capaciteit door personeelwisselingen en gezien het precaire onderwerp wat een zorgvuldig proces nodig heeft, is de uitvoering van dit onderzoek doorgeschoven naar 2022.

3. Heroverwegen BrinQ

In 2019 is de BrinQ-visie vastgesteld en zijn in het bijbehorende knoppenvoorstel opties en risico's in kaart gebracht van de financiële vertaling op de onderdelen wegbeheer en groot onderhoud wegen, verkeer en vervoer, sloten en bermen, plantsoenen, bomen, houtwallen en singels en speelplaatsen uitgewerkt. In de Voorjaarsrapportage 2021 is aangegeven dat er mogelijkheden zijn om aan 'de knoppen te draaien' (te bezuinigen) zonder (grote) consequenties ten aanzien van kapitaalvernietiging en aansprakelijkheid. In de afsluitende tabel is te zien hoe de voorgestelde bezuinigingen definitief verwerkt zijn in de meerjarenbegroting 2022 op de onderdelen 'sloten en bermen', 'dorpskracht sloten en bermen', 'aanbesteding onderhoud wegen' en 'aanbesteding groen'.

Wat betreft het onderdeel sloten en bermen: om het risico van (water)overlast door een veranderend klimaat zo veel mogelijk te beperken, is gekozen voor een technisch minimum, waarbij de huidige achterstanden over een periode van 10 jaar worden weggewerkt.

Over het onderdeel Dorpskracht: een deel van het onderhoud in de openbare ruimte is in handen van georganiseerde groepen inwoners gegeven en noemen we Dorpskracht. Het onderhoud in de 'overige' openbare ruimte is medio 2020 in arealen meerjarig aanbesteed. We hadden verwacht dat de hieruit voortvloeiende eenheidsprijzen lager zouden zijn dan de tarieven die waren begroot op basis van het toen lopende contract en die worden gehanteerd bij de inzet van Dorpskracht. Echter de definitieve prijzen vallen maar iets lager uit dan de oorspronkelijke prijzen. We kunnen daarom de voorgenomen bezuiniging van € 45.000 niet realiseren. Op het reguliere budget kan wel worden bezuinigd, de voorgenomen bezuiniging van € 30.000 kan worden gerealiseerd.

4. Maatschappelijke en culturele initiatieven/waarderingsubsidie dorpsgemeenschappen/kleine initiatieven

Inwoners en organisaties die zich inzetten om het maatschappelijk, sociale en culturele klimaat in onze gemeente goed te houden en/of te verbeteren, worden enorm gewaardeerd. Het bezuinigen op initiatieven die een bijdrage leveren aan de cohesie en het welzijn van inwoners, is dan ook geen gemakkelijk voorstel en besluit. Ook beseffen we, dat een gemeentelijke bijdrage soms essentieel is voor het toegekend krijgen van andere subsidiebedragen. Echter, de druk op het meerjarig sluitend krijgen van de gemeentelijke financiën is óók realiteit en daarmee ontkomen we niet aan het volgende voorstel.

We stellen voor een aantal subsidies te clusteren en op het totaal een bezuiniging door te voeren. Het bedrag voor maatschappelijke initiatieven en het bedrag voor culturele initiatieven kunnen geclusterd worden tot één subsidiepot. En het budget kleine initiatieven dorpen en de waarderingssubsidie dorpsgemeenschappen kunnen ook geclusterd worden tot één budget, waarbij het totaalbedrag weliswaar wordt verlaagd maar de subsidie aan de dorpsgemeenschappen iets vergroot kan worden. Nu vergoeden dorpsgemeenschappen initiatieven tot € 500, en dit bedrag wordt dan verhoogd. Hiervoor is nog wel overleg nodig met de dorpsgemeenschappen. Het clusteren van bedragen en daarop een bezuiniging toepassen levert in 2022 € 15.000 oplopend naar € 38.000 in 2025 op.

Ook voor de waarderingssubsidies zijn beoordeeld op mogelijke bezuinigingen en daarbij is rekening gehouden met aangegane verplichtingen/ toezeggingen én een aantal afbouwende subsidies voor onder andere musea, Dwingeler Ommetjes, Gekleurd Grijs Festival en Nachtelijke Beleving. De afspraak voor 1/3 deel bezuinigen is daarbij zoveel mogelijk doorgevoerd. Dit houdt in dat op onze bijdrage aan de Stichting Samen op de Duofiets, voor 1/3 deel gekort wordt. Daar waar mogelijkheden waren om de subsidie volledig te laten stoppen, is daarvoor gekozen. Zo wordt de subsidie Welkom (ouderenwerk) volledig afgebouwd. Deze heeft ook een relatie met de werkzaamheden en subsidiering van WMW (zie hierna). De 1/3 deel taakstelling voor het jeugdwerk, de oranjeverenigingen en scouting wordt gerealiseerd door het subsidieplafond te verlagen. Samen met de stichtingen/verenigingen wordt daarnaast gekeken waar in de toekomst de subsidies zo doelmatig mogelijk ingezet kunnen worden. Ook voor het onderdeel 'sportstimulering' betekent de bezuiniging een verlaging van het subsidieplafond. Ook hier wordt in overleg met de sportverenigingen gekeken, waar de subsidies zo doelmatig mogelijk ingezet kunnen worden. Wat betreft de subsidie sportevenementen wordt voorgesteld deze in z'n geheel te beëindigen, met in achtneming van de bestaande afspraken. Op de totale waarderingssubsidies wordt hiermee in 2022 ruim € 56.000 bezuinigd en deze bezuiniging loopt op naar bijna € 87.000 in 2025.

5. Andere invulling participatiebudget

Het niet-gecontracteerde deel van het participatiebudget (Participatiewet) is bij een eerdere ombuiging verlaagd en we hebben onderzocht of een verdere ombuiging gerealiseerd kan worden, maar wij zien geen mogelijkheden.

6. Onderzoek doelmatigheid van sportaccommodaties

Er zijn inmiddels meerdere deelonderzoeken gestart naar de toekomstbestendigheid van sportaccommodaties. In oktober is een initiatief vanuit het college gebaseerd op een rapport over de toekomstbestendigheid buitensport Havelte gepresenteerd. Vanuit het sport- en preventieakkoord is een onderzoek gestart naar duurzame sport- en infrastructuur, we verwachten dat het onderzoeksrapport over dit onderwerp eind 2021 opgeleverd wordt. Deze onderzoeken zijn niet vanuit financiële overwegingen gestart en hebben ook niet een bezuiniging als doel meegekregen. We verwachten daarom ook niet op korte termijn een bezuiniging voor dit onderwerp in te kunnen boeken.

7. Onderzoek naar uitbesteden werkzaamheden gemeentewerf en tractie

Het onderzoek naar de mogelijkheden om de werkzaamheden van de buitendienst en het daarbij benodigde 'rollend materieel' is gestart. Streven is nog steeds – indien de uitkomst van het onderzoek en de besluitvorming een significante verandering betekent – de uitkomsten in de Voorjaarsrapportage 2022 te verwerken.

8. Onderzoek naar de exploitatie van de voormalige school De Heidehoek

De opdracht voor een scenario-onderzoek is verstrekt. Het inboeken van een eventuele ombuiging is pas mogelijk na afronding van dit onderzoek en de besluitvorming. We verwachten u pas in 2022 over de resultaten te kunnen informeren.

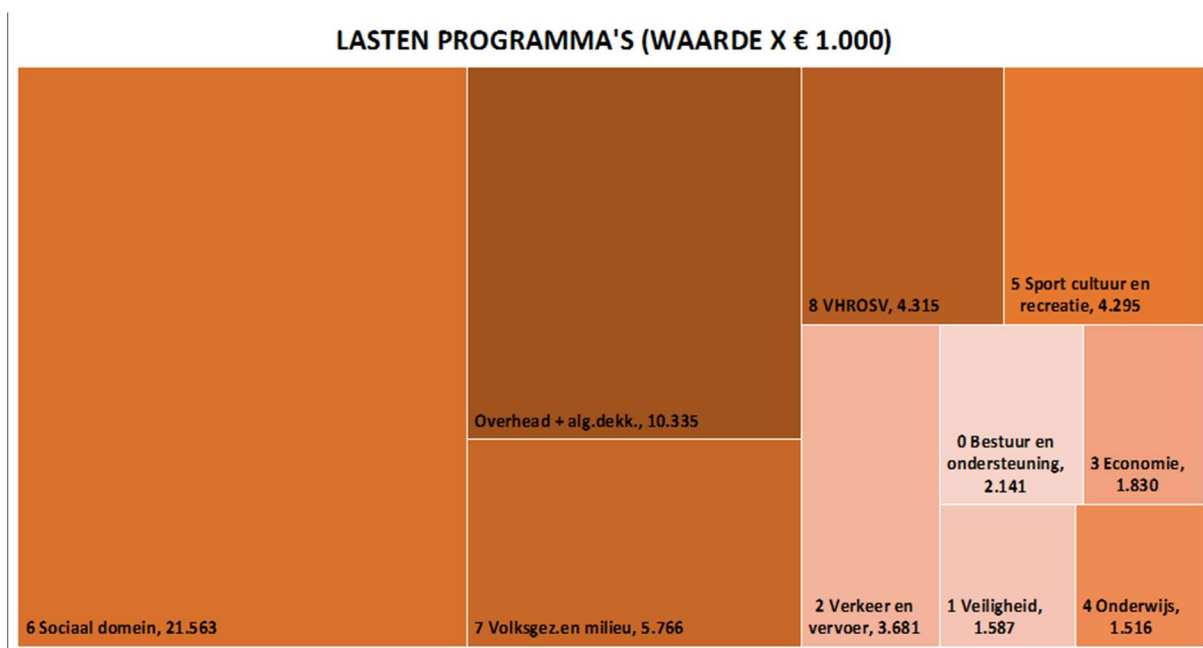
9. Subsidies Scala, Bibliotheek en Welzijn MensenWerk (WMW)

Met de drie betrokken instellingen, te weten Scala, Biblionet Drenthe en stichting Welzijn MensenWerk is de afspraak gemaakt dat de voorgenomen bezuiniging per 2023 effectief in te voeren is. De afspraak is gemaakt dat de drie partners gezamenlijk en in overleg met de gemeente komen met een plan van aanpak waarbij de bezuiniging ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Op het moment dat de drie partners er niet uitkomen wordt het te bezuinigen bedrag naar rato gekort op alle drie de instellingen. Voor de realisatie van de bezuiniging worden een aantal scenario's uitgewerkt waarbij het zo efficiënt en effectief mogelijk inzetten van de subsidies voorop staat én waarbij de drie partners veel intensiever samenwerken. Het doel daarbij blijft om het voorzieningenniveau zo hoog mogelijk te laten. We geven

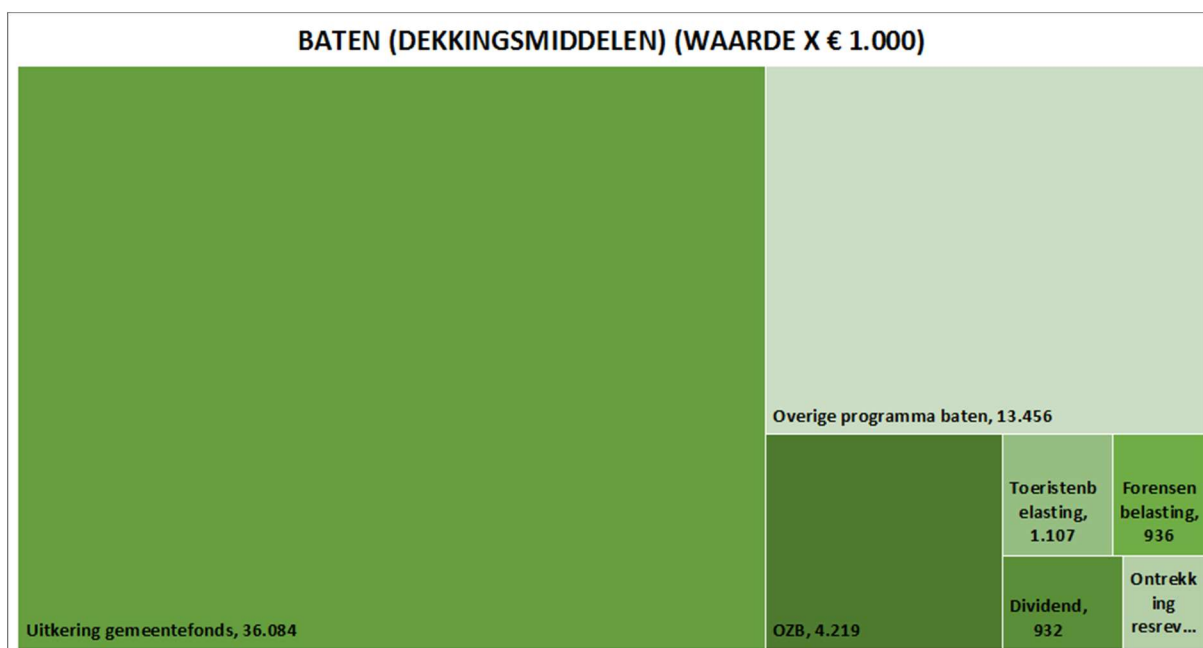
daarbij de vrijheid om een bezuiniging indirect te realiseren, door bijvoorbeeld een bezuiniging via een ander taakveld in te boeken.

Taakstelling VJN	2022	2023	2024	2025
1. Vastgoed	64.000	96.000	128.000	128.000
2. Onderzoek naar de begraafplaatsen en de tariefstelling	PM	PM	PM	PM
3. BrinQ	100.000	100.000	100.000	100.000
4. Subsidies(inclusief maatschapp. init.)	147.000	147.000	147.000	147.000
5. Andere invulling participatiebudget	PM	PM	PM	PM
6. Onderzoek doelmatigheid van sportaccommodaties	PM	PM	PM	PM
7. Onderzoek naar uitbesteden werkzaamheden gemeentewerf en tractie	PM	PM	PM	PM
8. Onderzoek naar de exploitatie van de voormalige school De Heidehoek	PM	PM	PM	PM
9. Subsidies Scala, WMW en Bibliotheek	-	151.000	151.000	151.000
totaal taakstellingen	311.000	494.000	526.000	526.000
Gerealiseerd	2022	2023	2024	2025
1. Vastgoed	-495	-43.371	-43.371	-43.371
2. Onderzoek naar de begraafplaatsen en de tariefstelling	PM	PM	PM	PM
3. BrinQ	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
4. Subsidies(inclusief maatschapp. init.)	-71.556	-103.556	-124.973	-124.973
5. Andere invulling participatiebudget	PM	PM	PM	PM
6. Onderzoek doelmatigheid van sportaccommodaties	PM	PM	PM	PM
7. Onderzoek naar uitbesteden werkzaamheden gemeentewerf en tractie	PM	PM	PM	PM
8. Onderzoek naar de exploitatie van de voormalige school De Heidehoek	PM	PM	PM	PM
9. Subsidies Scala, WMW en Bibliotheek	-	-151.000	-151.000	-151.000
totaal gerealiseerd	-127.051	-352.927	-374.344	-374.344
Niet gerealiseerd	2022	2023	2024	2025
1. Vastgoed	63.505	52.629	84.629	84.629
3. BrinQ	45.000	45.000	45.000	45.000
4. Subsidies(inclusief maatschapp. init.)	75.444	43.444	22.027	22.027
9. Subsidies Scala, WMW en Bibliotheek	-	-	-	-
verschil	183.949	141.073	151.656	151.656

Lasten Programma's begroting 2022

Baten Programma's begroting 2022 (inclusief de mutatie in de reserves)

Deel A.1 | Programmaplan

- 0 Bestuur**
- 1 Veiligheid**
- 2 Verkeer en vervoer**
- 3 Economie**
- 4 Onderwijs**
- 5 Sport, cultuur en recreatie**
- 6 Sociaal domein**
- 7 Volksgezondheid en milieu**
- 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)**
- O Overhead**
- A Algemene dekkingsmiddelen**

**Programma 0
Portefeuillehouder**

**Bestuur en ondersteuning
H. Jager**

Taakvelden

1. Bestuur
2. Burgerzaken
3. Beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?

Voortbordurend op 'Zo Buiten Zo Binnen' betrekken we steeds vaker, eerder en intenser de samenleving bij beleid. We willen met inwoners, ondernemers, deskundigen, raads- en collegeleden om de tafel om met zijn allen beleid te ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
0.1	Inwoners meer betrekken bij politieke besluitvormingsproces.	0.1.1	De gemeenteraad onderzoekt hoe de samenleving beter betrokken kan worden bij het politieke besluitvormingsproces.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1 Bestuur	Lasten	1.605	1.511	1.463	1.453	1.453	1.453
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	1.605	1.511	1.463	1.453	1.453	1.453
0.2 Burgerzaken	Lasten	432	554	439	439	439	439
	Baten	200	283	283	283	283	283
	Saldo	232	271	156	156	156	156
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	301	273	239	230	228	228
	Baten	139	86	71	71	71	71
	Saldo	162	187	168	159	157	157
Saldo programma 0		1.999	1.969	1.787	1.768	1.766	1.766

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 0. Bestuur en ondersteuning		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		1.834	1.823	1.822	1.822
SAL	Mutatie salariskosten	-1	-1	-1	-1
NAJ	Rente kapitaallast	-1	-1	-1	-1
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	5	17	-5	-1
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen	-5	-14	6	-4
NAJ	Bijstelling nutsvoorzieningen	1	1	1	1
NAJ	Act. VZ MJOP gebouwen 2021-2030	-	-3	-0	5
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	7	7	7	7
INZ	Mutatie toerekening programma's	-55	-55	-55	-55
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-	-0	-9	-9	-9
SEPT	SPTC 2021: extra loonstijging	2	2	2	2
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		1.787	1.768	1.766	1.766

Structurele mutatie najaar 2021

De mutaties hebben betrekking op de actualisatie van MJOP en de bijstelling van de prijzen voor nutsvoorzieningen.

Mutatie toerekening programma's

De mutatie op de toerekening van personeelslasten wordt hier weergegeven. We rekenen per saldo minder personeelslasten toe aan dit programma.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

**Programma 1
Portefeuillehouder**

**Veiligheid
H. Jager**

Taakvelden

1. Crisisbeheersing en Brandweer
2. Openbare orde en Veiligheid

Wat willen we bereiken?

2022 willen we gaan gebruiken om te komen tot een regionaal integraal veiligheidsplan in Zuidwest Drenthe. Veiligheidsbeleid is immers het meest effectief wanneer het in samenwerking tot stand komt. Eenduidig beleid voor bepaalde veiligheidsonderwerpen is zeer belangrijk. Ondernijnde criminaliteit is zo'n onderwerp wat een integrale aanpak vereist. Door een gezamenlijk integraal veiligheidsplan op te stellen creëren we een eenduidige visie op verschillende veiligheidsthema's. Dit heeft een positief effect op de aanpak.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2020	7,00	7,00
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	-	1,40
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2020	3,60	3,60
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	2,60	2,00
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2020	2,80	5,90

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
1.1	Het terugdringen van ondernijnde criminaliteit binnen de gemeente Westerveld.	1.1.1	Aangehaakt blijven bij het project vitale vakantieparken.
		1.1.2	Samenwerken met handhaving, het RIEC ⁸ , het sociaal team en andere ketenpartners om de criminaliteit, zowel sociaal als fysiek, inzichtelijk te maken en terug te dringen.
1.2	Regionaal eenduidig integraal veiligheidsbeleid formuleren en realiseren.	1.2.1	Opleveren van een integraal veiligheidsplan, inclusief uitvoeringsplan in samenwerking met de andere gemeenten in Zuidwest-Drenthe.

⁸ Regionaal Informatie- en Expertise Centrum.

Wat gaat het kosten?

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1.223	1.269	1.303	1.315	1.339	1.366
	Baten	5	4	4	4	4	4
	Saldo	1.218	1.265	1.299	1.311	1.335	1.362
1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	267	229	285	284	284	284
	Baten	3	95	11	11	11	11
	Saldo	264	134	274	273	273	273
Saldo programma 1		1.482	1.399	1.573	1.584	1.608	1.635

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 1. Veiligheid		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		1.417	1.431	1.458	1.458
GR	Veiligheidsregio Drenthe	-2	-4	-7	20
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	-5	-16	13	-21
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen 2021-2030	5	16	-13	21
NAJ	Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe	11	11	11	11
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	1	1	1	1
INZ	Mutatie toerekening programma's	145	145	145	145
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		1.573	1.584	1.608	1.635

Veiligheidsregio Drenthe

De bedrage aan de Veiligheidsregio Drenthe is bijgesteld naar aanleiding van de ingediende begroting 2022.

Structurele mutatie najaar 2021

De mutaties hebben betrekking op de actualisatie van MJOP en de bijstelling van de prijzen voor nutsvoorzieningen.

Mutatie toerekening programma's

De mutatie op de toerekening van personeelslasten wordt hier weergegeven. We rekenen per saldo meer personeelslasten toe aan dit programma.

Betrokkenheid verbonden partijen

Samen met Veiligheidsregio Drenthe (VRD) willen wij een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan een veilig Westerveld. Of het nu om brand, infectieziekte of crisis gaat: we proberen zoveel mogelijk incidenten, slachtoffers en schade te voorkomen. En doet zich een incident voor, dan proberen we de schade en onrust zoveel mogelijk te beperken. De Veiligheidsregio Drenthe is actief op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en vervult een belangrijke rol als netwerkpartner in het veiligheidsnetwerk van Drenthe. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Gemeenschappelijke regeling	2022	2023	2024	2025
Veiligheidsregio Drenthe	1.208.838	1.221.446	1.247.679	1.274.856

**Programma 2
Portefeuillehouder**

**Verkeer en vervoer
H. Doeven**

Taakvelden

1. Verkeer en vervoer
2. Parkeren
3. Recreatieve Havens
4. Economische Havens en waterwegen
5. Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

Wij willen samen met de inwoners en andere stakeholders een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren. De basis hiervoor is gelegd in het visiedocument BrinQ.

Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) zal de komende periode richting geven aan het beleid voor Verkeer en vervoer.

De fiets verdient de komende jaren meer aandacht. Snelfietsroutes en elektrisch fietsen maken hier onderdeel van uit. Daarom gaan we aan de slag met het uitvoeringsplan 'fiets'.

Bij deze plannen staan wij open voor nieuwe initiatieven en suggesties vanuit de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
2.1	We willen een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren.	2.1.1	Uitvoering geven aan het ruimtelijk actieplan Havelte (deelproject Molenweg).
		2.1.2	Uitvoeren onderzoek parkeerknelpunten en voorzieningen (recreatie en inwoners).
		2.1.3	Opstellen van het 'Actieprogramma fiets'/onderzoek voorzieningen fietsverkeer.
		2.1.4	Startnotitie en beleidsplan openbare verlichting vaststellen.
2.2	We willen vanuit het visie-document BrinQ de aankomende jaren de openbare ruimte inrichten en beheren zodat er sprake is van een aantrekkelijk leefbare en veilige leefomgeving.	2.2.1	Doorlopend uitvoering geven aan verschillende projecten in het kader van permanente verkeerseducatie.
		2.2.2	Herinrichting locatie Dingspilhuus.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	3.306	3.253	3.681	3.665	3.672	3.678
	Baten	184	419	334	314	314	314
	Saldo	3.122	2.834	3.347	3.351	3.358	3.364
Saldo programma 2		3.122	2.834	3.347	3.351	3.358	3.364

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het nieuwe begrote saldo voor dit programma.

Progr: 2. Verkeer, vervoer en waterstaat		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		3.273	3.295	3.314	3.526
ADD	Addendum GVVP	3	-23	-22	-62
NAJ	Rente kapitaallast	2	-1	-2	-3
NAJ	Afschrijvingen	2	2	2	2
NAJ	Doorbelaste kosten niet duurzame goederen/diensten	36	253	53	53
NAJ	Vrijval / aanwending voorzieningen	-37	-242	-53	-219
NAJ	Vegen van molgoten	21	21	21	21
NAJ	Openbare verlichting	22	22	22	22
NAJ	Kap. lasten aanvulling krediet Dorpskern Diever	19	19	19	19
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	16	16	16	16
INZ	Mutatie toerekening programma's	-5	-5	-5	-5
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-	-20	-20	-20	-20
ROV	ROVA inhuur Groenbeheer	13	13	13	13
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		3.347	3.351	3.358	3.364

Addendum GVVP

Aanvullend besloten in de raadsvergadering van 6 juli 2021.

Structurele mutatie najaar 2021

De structurele posten uit de Najaarsrapportage betreffen onder andere, correctie naar aanleiding van IV3 voorschriften voor straatreiniging, verwachte stijging energielasten en kapitaallasten.

Bezuinigingen en taakstellingen 2022-2025

De bezuiniging op wegenonderhoud wordt in dit programma gerealiseerd.

ROVA inhuur Groenbeheer

De extra lasten voor dit programma voor de inhuur van groenbeheer door ROVA.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

**Programma 3
Portefeuillehouder**

**Economie
H. Jager J.Y.A. de Haas**

Taakvelden

1. Economische ontwikkeling
2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3. Bedrijfsloket en regelingen
4. Economische promotie

Wat willen we bereiken?

Om het buitengebied leefbaar te houden moet er evenwicht zijn tussen landbouw, wonen, economie en natuur. De Regio Zwolle is voor onze gemeente van groot belang. We doen mee aan drie actielijnen van de Regio Deal Regio Zwolle, nl. economische structuurversterking, het toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt en aan een meervoudige gebiedsontwikkeling met balans tussen stad en platteland, waarin we natuurgebieden laten floreren in een stedelijk landschap met voldoende duurzame mobiliteitsoplossingen.

Om de concurrentiepositie van de gemeente door het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven te versterken, stimuleren en ondersteunen we ondernemers bij het programma Vitale vakantieparken. Hierin zijn twee lijnen te volgen, namelijk excelleren 'Uitbreiden, vernieuwen en/of omvormen van bestaande vakantieparken of transformeren van parken naar een andere bestemming. Momenteel zijn er veel gebiedsopgaven zoals het verminderen van de stikstofdepositie, de bossenstrategie, klimaat en energieopgaven. Het Rijk is bezig met een transitie van de Nationale Parken, de gemeente is betrokken bij een mogelijke doorontwikkeling van de nieuwe standaard voor Nationale Parken.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Functiemenging	Verhouding tussen banen en woningen in %	2020	52,10	49,90
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2020	200,40	145,90

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	
3.1. Wij willen het onderscheidend vermogen van de gemeente versterken op het gebied van toerisme en recreatie.	3.1.1	Binnen de Regio Deal Zwolle uitvoering geven aan actielijn 3 'een evenwichtige groei van stad en platteland' <ul style="list-style-type: none"> • Het spreiden en verleiden van toeristen: via smart mobility. Verwijzing naar parkeer en fietstransferia in Dwingeloo, Doldersum en Wilhelminaoord. • 2 nieuwe beleefconcepten realiseren • 2 nieuwe arrangementen gericht op meerdaags verblijf realiseren Faciliteren van project de Vijfsprong Dwingeloo.
	3.1.2	Uitvoering geven aan het gemeentelijk plan dat aansluit op de Drentse aanpak vitale vakantieparken. Door ondersteuning te bieden aan ondernemers en VVE's in de uitvoering van de kwaliteitsverbetering. Eveneens geven we binnen dit plan uitvoering aan de pilot handhaving vakantie-parken.

		3.1.3	We bouwen verder aan een sluitend wandelknooppuntennetwerk in de gemeente Westerveld en starten met de voorbereidingen van fase 3: Drents Friese Wold. Daarnaast faciliteren we dorps-ommetjes zoals het Uffelter Boervaartje.
		3.1.4	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie van de Koloniën van Weldadigheid.
		3.1.5	Uitvoering geven aan de projecten binnen Nationale Parken Nieuwe Stijl.
		3.1.6	De zichtbaarheid van de UNESCO status van de koloniën nationaal bekend maken, o.a. door meertalige brochures te ontwikkelen, persreizen organiseren en online en offline marketing.
Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
3.2	Wij willen een goed economisch klimaat stimuleren voor inwoners en ondernemers binnen onze gemeente.	3.2.1	Binnen de Regio Deal Zwolle uitvoering geven aan actielijn 1 'de economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het MKB'. Specifiek voor 2022 verwachten we: <ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de transitie expeditie NICE TREX • Opening van Versnellingshoeve • Begeleiding van 2 start-ups en 1 scale-up • Uitvoer van 3 leer- en ervarings-trajecten gericht op consumentenbewustzijn
		3.2.2	Binnen de Regio Deal Zwolle uitvoering geven aan actielijn 2 'Human Capital Agenda' door actief de ontwikkelkansen uit te dragen bij werknemers en werkgevers.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	253	738	528	458	199	199
	Baten	207	256	139	-	-	-
	Saldo	46	482	389	458	199	199
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	41	46	46	46	46	46
	Baten	15	14	14	14	14	14
	Saldo	26	32	32	32	32	32
3.4 Economische promotie	Lasten	1.130	1.318	1.256	1.258	982	983
	Baten	1.874	2.324	2.359	2.249	2.099	2.099
	Saldo	-744	-1.006	-1.103	-991	-1.117	-1.116
Saldo programma 3		-672	-492	-682	-501	-886	-885

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 3. Economie		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		-671	-427	-845	-845
LOK	Forensenbelasting	-14	-14	-14	-14
GR	Recreatieschap Drenthe	-7	-5	-4	-3
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	5	3	2	1
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen 2021-2030	-5	-3	-2	-1
NAJ	Markten en standplaatsen	-3	-3	-3	-3
NAJ	Bijstelling Regiodeal MJB	32	-32	-	-
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	3	3	3	3
INZ	Mutatie toerekening programma's	-19	-19	-19	-19
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-2025	-3	-3	-3	-3
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		-682	-501	-886	-885

Forensenbelasting

De forensenbelasting stijgt met de inflatie van 1,4%.

Recreatieschap Drenthe

De in de kaderstelling voor begroting 2022 genoemde mutaties zijn verwerkt.

Structurele mutatie najaar 2021

De mutaties hebben betrekking op de actualisatie van MJOP en de bijstelling van de budgetten voor de regiodeal.

Mutatie toerekening programma's

De mutatie op de toerekening van personeelslasten wordt hier weergegeven. We rekenen per saldo minder personeelslasten toe aan dit programma.

Betrokkenheid verbonden partijen

Samen met Recreatieschap Drenthe worden activiteiten ontplooid met als doel versterking van het recreatief-toeristisch beleid en infrastructuur in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf. De gemeentelijke bijdrage is als volgt

Gemeenschappelijke regeling	2022	2023	2024	2025
Recreatieschap Drenthe	89.090	91.090	92.090	93.090

**Programma 4
Portefeuillehouder**

**Onderwijs
K.H. Smidt**

Taakvelden

1. Openbaar basisonderwijs
2. Onderwijshuisvesting
3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

We willen zoveel als mogelijk gelijke kansen voor alle peuters en kinderen en streven naar nagenoeg 100% bereik van de doelgroep-peuters voor Voor- en vroegschoolse educatie. De doorgaande lijn wordt geborgd. Komend jaar wordt gewerkt aan: het herijken van de resultaatafspraken met de schoolbesturen, Invoering (verplichte) vve-beleidsmedewerker/ coach en Updaten VVE-beleidsplan.

Door het beter afstemmen van de jeugdzorg met het (passend) onderwijs, kunnen kinderen passende zorg ontvangen en hiaten en doublures worden voorkomen.

Zowel in het onderwijs als via het taalpunt/ taalcoördinator wordt gewerkt aan de aanpak van laaggeletterdheid, een steeds vaker voorkomend knelpunt in onze samenleving. Dit betekent tevens het aanbieden en begeleiden van digitale vaardigheden.

Via het Regionaal Programma - opgepakt vanuit de vier RMC-gemeenten zuidwest – wordt voortijdig schoolverlaten teruggedrongen en worden Jongeren in een kwetsbare positie (JIKP) ondersteund.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2018	-	0,60
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	12,0	21,0
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2019	1,60	1,80

Bron: www.waardeaarsstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
4.1	Gelijke kansen voor alle kinderen door o.m. 100% bereik VVE-peuters.	4.1.1	Het bestaande beleid voortzetten door het waarborgen van de doorgaande leerlijn 0-12 jaar.
4.2	Betere afstemming, verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg.	4.2.1	Inzet op verbetering van samenwerking tussen jeugdzorg en passend onderwijs. Dit vormt onderdeel van de projectleider intern/ relatiemanager extern voorliggend veld (onderdeel ombuigingen sociaal domein).
4.3	Het voorkomen en terugdringen van laaggeletterdheid.	4.3.1	Ondersteunen van bibliotheken en taalpunt. Ook via de participatiewet voeren we hier een actief beleid op.
4.4	Voorkomen van voortijdig schoolverlaten en ondersteuning jongeren in kwetsbare positie.	4.4.1	Uitvoering van het Regionaal Programma via leerplicht en RMC.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	20	20	24	24	24	24
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	20	20	24	24	24	24
4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	779	736	711	652	630	624
	Baten	54	60	63	63	64	64
	Saldo	725	676	648	589	566	560
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	778	774	781	780	780	780
	Baten	132	131	131	131	131	131
	Saldo	646	643	650	649	649	649
Saldo programma 4		1.391	1.339	1.322	1.262	1.239	1.233

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 4. Onderwijs		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		1.330	1.305	1.282	1.275
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	6	-2	7	-5
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen	-5	-5	-7	-5
NAJ	Bijstelling nutsvoorzieningen	3	3	3	3
NAJ	Act. VZ MJOP gebouwen 2021-2030	-1	7	0	10
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	4	4	4	4
SAL	Budget leerplichtambtenaar	-56	-56	-56	-56
INZ	Mutatie toerekening programma's	55	55	55	55
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-	-15	-49	-49	-49
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		1.322	1.262	1.239	1.233

Structurele mutatie najaar 2021

De mutaties hebben betrekking op de actualisatie van MJOP en de bijstelling van de prijzen voor nutsvoorzieningen.

Budget leerplichtambtenaar

Het budget voor de leerplichtambtenaar wordt overgeheveld van het programmabudget naar het personeelsbudget en wordt toegevoegd aan de formatie.

Mutatie toerekening programma's

We rekenen per saldo meer personeelslasten toe aan dit programma.

Bezuinigingen en taakstellingen 2022-2025

De bezuinigingen op onderwijshuisvesting (vm OBS De Veldwikke) worden in dit programma gerealiseerd.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

**Programma 5
Portefeuillehouder**

**Sport, cultuur en recreatie
H. Doeven en J.Y.A de Haas**

Taakvelden

1. Sportbeleid en activering
2. Sportaccommodaties
3. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
4. Musea
5. Cultureel erfgoed
6. Media
7. Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat willen we bereiken?

Voor de maatschappelijke voorzieningen richten wij ons op de aanwezigheid van functies in dorpen. Maatschappelijke voorzieningen worden integraal ingericht.

Sport, cultuur en recreatie worden ingezet ten dienste van maatschappelijke behoeftes, waarbij we rekening houden met maatschappelijk rendement. We zetten in op preventieve en integrale aanpak voor alle inwoners. Een onderdeel hiervan is het sport- en preventieakkoord.

Wanneer het gaat over het beheer van openbaar groen dan zal duurzaamheid een prominente rol hebben.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Niet sporters	%		Geen data	Geen data

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen		
5.1	Bevorderen van een gezonde leefstijl voor alle inwoners in de gemeente Westerveld met speciale aandacht voor de (kwetsbare) doelgroepen waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid en het versterken van sociale netwerken het beoogde maatschappelijke doel/effect is.	5.1.1	Uitvoering geven aan het sport- en preventieakkoord. Het uitvoeringsprogramma Westerveld in Actie voortzetten.
5.2	Meer jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 21 jaar houden er een gezondere leefstijl op na door (meer) te bewegen, te sporten en minder tot geen consumptie op gebied van roken en alcohol.	5.2.1	Uitvoering geven aan de projecten: <ul style="list-style-type: none"> • EETteam Westerveld, een integrale aanpak te zorgen voor een goede groei en ontwikkeling van het kind. • Rookvrije Generatie, voorkomen dat kinderen in de verleiding komen te roken.
5.3	Door het behalen van de werelderfgoedstatus aan de Koloniën van Weldadigheid, in overleg met onze stakeholders en de provincie Drenthe uitvoering geven aan het managementplan.	5.3.1	UNESCO heeft 4 van 7 Koloniën van Weldadigheid ingeschreven op de Werelderfgoedlijst. Twee van deze 4 liggen in de gemeente Westerveld: Frederiksoord en Wilhelminaoord. Met de UNESCO erkenning treedt het UNESCO managementplan effectief in werking.

			Eén keer per 6 jaar moeten wij aangeven of- en hoe wij de z.g. 'uitzonderlijke waarden' van het UNESCO Werelderfgoed goed beschermen, uitdragen en versterken. Dit is een continue proces voor de gemeente Westerveld die nu een rol heeft als 'koloniemanager', provincie Drenthe is 'siteholder'.
Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
5.4	Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, duurzaam, toegankelijk, betaalbaar, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.	5.4.1	De toekomstbestendigheid van buitensport Havelte en sporthal De Spronk wordt verder uitgewerkt.
5.5	Uitvoering geven aan cultuurparticipatie volgens de koers.	5.5.1	Inzetten op de gestelde doelen en het culturele aanbod zichtbaar maken.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	237	240	202	205	230	230
	Baten	-	30	-	-	-	-
	Saldo	237	210	202	205	230	230
5.2 Sportaccommodaties	Lasten	894	836	843	827	824	820
	Baten	155	150	150	150	150	150
	Saldo	739	686	693	677	674	670
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	298	634	342	317	317	317
	Baten	13	50	-	-	-	-
	Saldo	285	584	342	317	317	317
5.4 Musea	Lasten	14	22	43	43	43	43
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	14	22	43	43	43	43
5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	303	650	218	217	278	278
	Baten	26	-	-	-	-	-
	Saldo	277	650	218	217	278	278
5.6 Media	Lasten	476	478	488	350	350	350
	Baten	100	100	100	-	-	-
	Saldo	376	378	388	350	350	350
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Lasten	2.650	2.069	2.159	2.134	2.144	2.155
	Baten	10	19	19	19	19	19
	Saldo	2.640	2.050	2.140	2.115	2.125	2.136
Saldo programma 5		4.568	4.580	4.026	3.924	4.017	4.024

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het nieuwe begrote saldo voor dit programma.

Progr: 5. Sport, cultuur en recreatie		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		3.939	3.875	3.948	3.955
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	43	-37	-8	56
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen	-41	42	9	-71
NAJ	Opstellen nieuw bomenbeleid	10	-	-	-
NAJ	Bijstelling nutsvoorzieningen	39	39	39	39
NAJ	Act. VZ MJOP gebouwen 2021-2030	-2	-5	-2	15
NAJ	Wijz. cf. IV3 voorschriften	-91	-81	-61	-61
SAL	Budget cultuurcoach	-30	-30	-30	-30
INZ	Mutatie toerekening programma's	54	54	54	54
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-	-17	-54	-54	-54
ROV	ROVA inhuur Groenbeheer	108	108	108	108
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		4.026	3.924	4.017	4.024

Structurele mutatie najaar 2021

De mutaties hebben voornamelijk betrekking op de actualisatie van het MJOP en de bijstelling van de prijzen voor nutsvoorzieningen. Daarnaast is binnen dit programma een wijziging doorgevoerd vanwege IV3 voorschriften.

Budget cultuurcoach

Het budget voor inhuur wordt overgeheveld naar de personele kosten. De cultuurcoach wordt nu als formatie meegenomen. Via de uren matrix wordt de inzet toegerekend aan de programma's.

Mutatie toerekening programma's

We rekenen per saldo meer personeelslasten toe aan dit programma.

Bezuinigingen en taakstellingen 2022-2025

De bezuïning op sport en cultuur subsidies en de subsidie aan de bibliotheek, wordt in dit programma gerealiseerd.

ROVA inhuur Groenbeheer

De extra lasten toegerekend aan dit programma voor de inhuur van groenbeheer door ROVA.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

**Programma 6
Portefeuillehouder**

**Sociaal domein
J.Y.A. de Haas en K.H. Smidt**

Taakvelden

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Wijkteams
3. Inkomensregelingen
4. Begeleide participatie
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
71. Maatwerkdienstverlening 18+
72. Maatwerkdienstverlening 18-
81. Geëscaleerde zorg 18+
82. Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken?

We willen de sociale cohesie en welzijn in de gemeente in stand houden door aan te sluiten bij enerzijds de ondersteunings- en zorgbehoefte van inwoners en anderzijds in te zetten op positieve gezondheid en preventie.

Binnen het sociaal domein ligt de focus op handhaving van de bestaande kwaliteit, efficiënte inzet van bestaande middelen en goede monitoring, ten einde verdere uitvoering te kunnen geven aan de ombuigingen sociaal domein.

Wij werken vanuit één integrale toegang voor hele sociaal domein.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	2019	1,00	1,00
Kinderen in uitkeringsgezinnen	%	2019	3,00	6,00
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de totale beroepsbevolking	2020	65,5	66,4
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2019	2,00	2,00
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp	%	2020	12,60	13,30
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	%	2020	1,00	1,20
Jongeren (12 tot 23 jaar) met jeugdreclassering	%	2015	0,50	0,50
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2020	810,40	730,70
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2020	269,60	397,50
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2020	122,50	244,60
Clienten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2020	700,00	750,00

Bron: w w w . w a a r s t a a t j e g e m e e n t e . n l

Naam indicator	Eenheid	Jaar 2019	Jaar 2020
Jeugdigen in gezinnen met armoede risico	Aantal kinderen	307	298

Bron: Specificatie Algemene Uitkering BZK

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
6.1	Wij streven naar een samenhangend aanbod in ondersteunings- en zorgbehoefte van onze inwoners.	6.1.1	Het voortzetten van de ontwikkeling van de samenhang in de uitvoering van de verschillende wetten binnen het sociaal domein. Voor 2022 brengen wij de wet inburgering en vroegsignalering hierbij onder.
6.2	De zorg en ondersteuning in Westerveld (meer) toekomstbestendig te maken en (meer) betaalbaar en beheersbaar te houden, zodat wij binnen de begroting de best mogelijke ondersteuning kunnen verlenen aan inwoners in Westerveld.	6.2.1	Uitvoering geven aan de ombuigingen in het sociaal domein.
6.3	Mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de wijken te ondersteunen. En hiervoor, in samenwerking tussen gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraar, voldoende voorzieningen creëren.	6.3.1	Doorontwikkelen van de decentralisatie beschermd wonen (BW) en maatschappelijke omvang (MO).
6.4	Mensen optimaal laten participeren in het arbeidsproces en samenleving na corona.	6.4.1	Het inzetten van de programma's van Werkbedrijf Regio Zwolle.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	2.899	3.245	2.927	2.804	2.782	2.782
	Baten	112	45	25	25	25	25
	Saldo	2.787	3.200	2.902	2.779	2.757	2.757
6.2 Wijkteams	Lasten	175	176	139	142	142	160
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	175	176	139	142	142	160
6.3 Inkomensregelingen	Lasten	8.151	8.601	4.701	4.652	4.652	4.652
	Baten	7.051	6.371	3.606	3.606	3.606	3.606
	Saldo	1.100	2.230	1.095	1.046	1.046	1.046
6.4 Begeleide participatie	Lasten	3.416	3.569	3.552	3.604	3.537	3.439
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	3.416	3.569	3.552	3.604	3.537	3.439
6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	808	708	1.174	1.144	1.158	1.152
	Baten	10	-	-	-	-	-
	Saldo	798	708	1.174	1.144	1.158	1.152
6.6 Maatwerkvoorzieningen	Lasten	4.081	4.005	4.008	4.085	4.086	4.086
	Baten	116	178	165	165	165	165
	Saldo	3.965	3.827	3.843	3.920	3.921	3.921
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	703	654	444	444	444	444
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	703	654	444	444	444	444
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	3.521	3.929	4.334	3.841	3.687	3.633
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	3.521	3.929	4.334	3.841	3.687	3.633
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Baten	107	-	-	-	-	-
	Saldo	-107	-	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	188	268	285	280	280	270
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	188	268	285	280	280	270
Saldo programma 6		16.546	18.561	17.768	17.200	16.972	16.822

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 6. Sociaal domein		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		16.495	16.546	16.375	16.375
MEIC	MEIC 2021 LPO: Participatie (IU)	125	123	137	131
MEIC	MEIC 2021 LPO: Voogdij/18+ (IU)	147	147	147	147
GR	Reestmond	64	69	74	-24
GR	GGD	-37	-34	-34	-16
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	-10	6	-1	4
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen :	12	-2	2	-2
NAJ	Bijstelling nutsvoorzieningen	1	1	1	1
NAJ	Wet Inburgering	53	59	59	59
NAJ	Act. VZ MJOP gebouwen 2021-2030	-1	-4	-1	-2
NAJ	Herschikking bijdrage GGD	6	6	6	6
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	11	11	11	11
INZ	Mutatie toerekening programma's	-172	-172	-172	-172
JGZ	Groei lasten jeugdzorg	1.056	430	376	312
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-2025	-41	-187	-209	-209
REE	Terugdraaien ingeboekte bezuiniging R	-	200	200	200
SEPT	SPTC: 2021 5e coronapakket reintegra	28	-	-	-
SEPT	SPTC 2021: 5e coronapakket gemeent	20	-	-	-
SEPT	SPTC 2021: 5e corona pakket bijzonde	10	-	-	-
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		17.768	17.200	16.972	16.822

Meicirculaire

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 toegerekend aan dit programma zijn verwerkt in deze mutaties.

Bijdrage aan Reestmond en GGD

Naar aanleiding van de vaststellingen van de nieuwe begroting 2022 van Reestmond en de GGD Drenthe zijn de bijdragen voor beide verbonden partijen bijgesteld.

Structurele mutatie najaar 2021

De mutaties hebben voornamelijk betrekking op de actualisatie van MJOP en de bijstelling van de prijzen voor nutsvoorzieningen.

Mutatie toerekening programma's

We rekenen per saldo meer personeelslasten toe aan dit programma.

Groei lasten jeugdzorg

De extra middelen voor jeugdzorg worden hier geraamd, zie voor toelichting pag. 8.

Bezuinigingen en taakstellingen 2022-2025

De bezuiniging op het taakveld samenkracht en burgerparticipatie, wordt in dit programma gerealiseerd.

Terugdraaien ingeboekte bezuiniging

De bezuiniging op de bijdrage van Reestmond wordt teruggedraaid. Voor nadere toelichting zie pag. 16

Septemercirculaire

De middelen uit de septemercirculaire voor het 5^e coronapakket worden aan dit programma toegerekend.

Betrokkenheid verbonden partijen

Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, te beschermen en te bevorderen.

Reestmond verzorgt de werkvoorziening: het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die zijn aangewezen op aangepast werk. Reestmond bevordert het vinden van passende arbeid zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt.

Publiekvervoer Groningen Drenthe verzorgt het vervoer van WMO-cliënten en het vervoer van leerlingen naar en van school. Dit in samenwerking van de andere (openbare) vervoerssystemen in de provincie Groningen en Drenthe. De bijdragen van de gemeente zijn als volgt:

Gemeenschappelijke regelingen	2022	2023	2024	2025
GGD Drenthe	124.000	127.000	127.000	145.000
GGD Drenthe: maatschappelijke initiatieven	44.900	44.900	44.900	44.900
Publiekvervoer Groningen Drenthe	13.732	14.039	14.352	14.352
Reestmond	2.452.000	2.307.000	2.279.000	2.181.000
Totaal	2.634.632	2.492.939	2.465.252	2.385.252

**Programma 7
Portefeuillehouder**

**Volksgezondheid en milieu
J.Y.A de Haas en H. Doeven**

Taakvelden

1. Volksgezondheid
2. Riolering
3. Afval
4. Milieubeheer
5. Begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?

Een vitale, toekomstbestendige fysieke leefomgeving waarbij wij o.a. invulling geven aan de opgaven vanuit het Rijk en de samenleving.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kg per inwoner	2019	123,00	154,00
Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	13,90	22,40

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen	
7.1 We streven naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw.	7.1.1	Uitvoering geven aan het programma duurzame bollenteelt in Drenthe (uitvoeringsprogramma gewasbescherming onder regie provincie Drenthe).
	7.1.2	Vanuit de samenwerkingsagenda Zuidwest Drenthe een onderzoek laten uitvoeren naar de toekomstbestendigheid van de agrarische sector.
7.2 We willen de volksgezondheid bevorderen.	7.2.1	Uitvoering geven aan het Programma Westerveld in actie (JOGG, GIDS met bijhorende werkgroepen)
	7.2.2	Uitvoering geven aan het project 'Aan de slag met preventie'.
7.3 We streven naar een goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat met oog voor klimaat, milieu, duurzaamheid en biodiversiteit.	7.3.1	Biodiversiteit en klimaatmaatregelen (ruimte voor water en hittestress) maken onderdeel uit van uitvoering en beleid.
	7.3.2	We stimuleren gescheiden inzameling van grondstoffen (VANG doelstellingen) op basis van het grondstoffenplan 2022-2025.
	7.3.3	We gaan verder met de verduurzaming van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed op basis van het duurzaam meerjaren-onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed.
	7.3.4	We geven een vervolg aan het participatietraject regionale energie strategie (RES).
	7.3.5	We leveren de transitievisie warmte op.
	7.3.6	Op basis van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en Regionale uitvoeringsagenda (RUA) van start gaan met de lokale uitvoering hiervan

		7.3.7	We stellen het nieuwe watertakenplan 2022-2027 vast.
--	--	-------	--

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7.1 Volksgezondheid	Lasten	693	731	753	768	786	786
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	693	731	753	768	786	786
7.2 Riolering	Lasten	2.294	2.175	2.175	2.174	2.174	2.174
	Baten	2.108	2.070	2.150	2.152	2.152	2.152
	Saldo	186	105	25	22	22	22
7.3 Afval	Lasten	2.163	2.467	2.166	2.165	2.164	2.164
	Baten	2.496	2.674	2.710	2.710	2.707	2.707
	Saldo	-333	-207	-544	-545	-543	-543
7.4 Milieubeheer	Lasten	241	550	285	275	255	255
	Baten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	241	550	285	275	255	255
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	407	374	387	394	394	388
	Baten	227	233	236	236	236	236
	Saldo	180	141	151	158	158	152
Saldo programma 7		967	1.320	670	678	678	672

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 7. Volksgezondheid en milieu		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		568	657	653	481
LOK	Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	-25	-25	-25	-25
LOK	Lijkbezorgingsrechten	-3	-3	-3	-3
LOK	Rioolheffing	-80	-82	-82	-82
LOK	Afvalstoffenheffing kostendekkend maken	-120	-121	-118	-118
OVWZ	Dividend ROVA	80	80	80	80
OVWZ	Mutatie egalisatie voorzieningen riolering	47	-8	1	1
NAJ	Rente kapitaallast	1	-1	-1	-1
NAJ	Kosten containermanagementsysteem ROVA	-3	-3	-3	-3
NAJ	Afschrijvingen	3	3	3	3
NAJ	Doorbelaste kosten niet duurzame goederen/diensten	1	-12	1	166
NAJ	Doorbelaste afschrijvingen	771	510	551	551
NAJ	Onttrekking voorz. Tbv afschr.	-771	-510	-551	-551
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	4	-9	11	19
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen 2021-2030	-4	9	-11	-19
NAJ	Bijstelling nutsvoorzieningen	1	1	1	1
NAJ	Subsidie-inkomsten SAV en Nedvang	100	100	100	100
NAJ	Personeel derden riolering	-41	-41	-41	-41
NAJ	Vegen van molgoten	-21	-21	-21	-21
NAJ	Wijz. cf. IV3 voorschriften	91	81	61	61
NAJ	Herschikking bijdrage GGD	-6	-6	-6	-6
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	47	47	47	47
INZ	Mutatie toerekening programma's	59	59	59	59
BZT	Bezuinigingen taakstellingen 2022-2025	-30	-30	-30	-30
ROV	ROVA inhuur Groenbeheer	3	3	3	3
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		670	678	678	672

Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht

Het verhogen van de inkomsten door de tarieven te verhogen met de inflatie.

Lijkbezorgingsrechten

Het verhogen van de inkomsten door de tarieven te verhogen met de inflatie.

Rioolheffing

Het verhogen van de inkomsten door de tarieven te verhogen met de inflatie. En het kostendekkend maken van de tarieven. Zie daarvoor paragraaf A.

Afvalstoffenheffing kostendekkend maken

Het verhogen van de inkomsten door de tarieven te verhogen met de inflatie. Omdat het dividend ROVA op basis van een recente uitspraak van de Hoge Raad dat dividend valt onder de algemene dekkingsmiddelen wordt deze opbrengst niet langer verantwoord als bijdrage (en dus korting) in het

tarief. Derhalve stijgt het tarief voor de inwoner. Zie paragraaf A en de toelichting hierna onder dividend ROVA.

De extra uitgaven van € 136.500 voor het inzamelen van oud papier zoals beschreven in de Voorjaarsrapportage 2021 (pag. 42) kan deels worden gedekt uit de bestemmingsreserve afvalstoffen. Het tekort van € 50.000 halen we terug door het tarief in 2022 eenmalig met dat bedrag aan te passen. Daarnaast wordt het tarief kostendekkend gemaakt en wordt de mutatie van de dividend uitkering daarin bij betrokken. Per saldo een structurele opbrengst van € 55.000 die in het tarief zal worden verdisconteerd.

Dividend ROVA

Begin juni heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden uitspraak gedaan over de claim van een inwoner (uit Raalte) 'dat het dividend van ROVA meegenomen moet worden in de afvalstoffenheffing om zo te komen tot een lagere heffing voor de inwoner'.

De gemeente (Raalte) was door de rechtbank al in het gelijk gesteld (dat het dividend dus toegevoegd kan worden aan de algemene middelen), maar de inwoner had bezwaar aangetekend bij de Hoge Raad. Het Gerechtshof overweegt onder meer dat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vastgelegd dat dividend onder de algemene dekkingsmiddelen valt. Het is dus terecht dat de gemeente het dividend van ROVA aan de algemene middelen toevoegt. Daarbij weegt het Gerechtshof ook nog mee dat de gemeente geen onredelijk hoge kosten aan ROVA betaalt voor de afvalverwerking.

De gemeente Westerveld neemt het dividend mee in de tarieven van voorgaande jaren. Op grond van deze uitspraak voegen we vanaf 2022 het dividend toe aan de algemene dekkingsmiddelen (zie pag. 57). Het tarief voor de inwoner stijgt daardoor. Zie paragraaf A.

Structurele mutatie najaar 2021

Betreft de administratieve splitsing van de kosten afvalbrengstation en de reguliere kosten m.b.t. de afvalinzameling.

Mutatie toerekening programma's

We rekenen per saldo meer personeelslasten toe aan dit programma.

Bezuinigingen en taakstellingen 2022-2025

De bezuiniging op het reguliere onderhoud (BrinQ), wordt in dit programma gerealiseerd.

Betrokkenheid verbonden partijen

Door deelname met aandelen in het Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA) kan de gemeente gebruik maken van de aangeboden diensten.

Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, te beschermen en te bevorderen. De bijdragen van de gemeente is als volgt:

Gemeenschappelijke regeling	2022	2023	2024	2025
GGD Drenthe	702.237	717.139	734.939	734.939

**Programma 8
Portefeuillehouder**

**VHROSV
K.H. Smidt**

VHROSV staat voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing.

Taakvelden

1. Ruimtelijke Ordening
2. Grondexploitatie
3. Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

We willen een aantrekkelijke woongemeente zijn en blijven. We stimuleren inwoners op het gebied van verduurzaming en levensloopbestendigheid van woningen.

De invoering van de Omgevingswet is deze bestuursperiode van groot belang. De wet kent niet alleen inhoudelijke vergaande veranderingen, maar zal ook een omslag in rol en houding van de gemeente betekenen.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	2020	278,00	214,00
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2019	0,70	7,10
Demografische druk	%	2021	89,40	80,90
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	2021	677,00	721,00
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	2021	752,00	771,00

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen		
8.1	Wij streven naar een bundeling en vereenvoudiging van bestaande wetten en regels omtrent de ruimtelijke ordening en de fysieke leefomgeving.	8.1.1	Uitvoering geven aan het actieplan omgevingsplan.
8.2	Wij willen de woningbehoefte en het woningaanbod beter op elkaar aan laten sluiten binnen onze gemeente.	8.2.1	Actualiseren van de woonvisie, onder andere om meer vraaggestuurd bouwen mogelijk te maken. Beleid opstellen voor inbreidingslocaties. Zo nodig inzetten van actief grondbeleid naar aanleiding van de te actualiseren nota grondbeleid.
8.3	Wij willen bijdragen aan een goed woonklimaat voor alle doelgroepen waardoor het aantrekkelijk wordt om in onze gemeente te wonen en te werken.	8.3.1	Uitvoering geven aan het beleid voor woonwagendplaatsen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	952	1.243	631	595	595	595
	Baten	-	20	20	20	20	20
	Saldo	952	1.223	611	575	575	575
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	2.716	3.062	2.289	777	433	-
	Baten	3.791	3.062	2.289	777	433	-
	Saldo	-1.075	-	-	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	Lasten	1.220	1.470	1.395	1.231	1.237	1.250
	Baten	608	616	504	415	415	415
	Saldo	612	854	891	816	822	835
Saldo programma 8		489	2.077	1.502	1.391	1.397	1.410

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het begrote saldo voor dit programma.

Progr: 8. VHROSV		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo Meerjaren Voorjaarsrapportage		1.424	1.275	1.282	1.282
LOK	Leges vergunningen	-6	-6	-6	-6
GR	RUD	66	70	70	82
NAJ	Subsidie woningbouwprojecten	-14	-	-	-
NAJ	Invoering wet kwaliteitsborging	46	-	-	-
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	3	3	3	3
INZ	Mutatie toerekening programma's	-17	48	48	48
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		1.502	1.391	1.397	1.410

RUD

Naar aanleiding van de vaststelling van de nieuwe begroting 2022 van de Regionale Uitvoeringsdienst is de bijdrage bijgesteld.

Mutatie toerekening programma's

We rekenen per saldo minder personeelslasten toe in 2022 en meer in 2023 en verder aan dit programma.

Betrokkenheid verbonden partijen

De RUD Drenthe draagt zorg voor de uitvoering van alle milieuvergunningen- en meldingen, het milieutoezicht en handhaving van alle milieuaspecten en advisering op het gebied van milieu. De te betalen bijdrage is als volgt:

Gemeenschappelijke regeling	2022	2023	2024	2025
RUD Drenthe	594.969	610.886	621.882	634.320

Overige programma onderdelen
Portefeuillehouder

College

De presentatie in dit onderdeel sluit aan bij de regelgeving van het BBV.

Overhead

Taakvelden

4. Ondersteuning organisatie

Wat willen we bereiken?

We gaan verder bouwen aan veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruik maken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
O.1	Toekomstbestendige informatievoorziening. In samenhang realiseren van onderdelen uit het dynamische realisatieprogramma.	O.1.1	Uitvoering geven aan het realisatieprogramma informatievoorziening Westerveld 2022.
O.2	De rapportages in de planning- en controlcyclus digitaal te kunnen ondersteunen, te starten met de voorjaarsrapportage 2022.	O.2.1	Implementeren van een software-tool voor het digitaliseren van de planning- en controlcyclus.

Kengetallen.

Naam indicator	Eenheid	Jaar van meting	Gemeente Westerveld	Provincie Drenthe
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	8,40	n.n.b.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	8,40	n.n.b.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021	939,62	n.n.b.
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021	6,76	n.n.b.
Overhead	% van de totale lasten	2020	17,30	n.n.b.

Bron: Kengetallen berekend op basis begroting 2022.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Lasten	8.531	8.782	9.914	9.560	9.511	9.486
	Baten	346	310	66	66	66	66
	Saldo	8.185	8.472	9.848	9.494	9.445	9.420
Saldo Overhead		8.185	8.472	9.848	9.494	9.445	9.420

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond en geven zo het nieuwe begrote saldo voor dit programma.

Progr: Overhead		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	Meerjaren Voorjaarsrapportage	8.378	8.340	8.267	8.308
GR	SSC-ONS	178	178	178	178
OVWZ	Personeelsuitjes	10	10	10	10
OVWZ	Bijstelling diverse	-6	-6	-6	-6
OVWZ	Klanttevredenheid eens per 2 jaar	-	-1	-	-12
SAL	Mutatie salariskosten	48	48	48	48
SAL	Budget detachering	39	39	39	39
SAL	Budget detachering BSD	-57	-57	-57	-57
SAL	Budget boventalligheid tlv flex	309	-	-	-
SAL	Corr. op formatiebudget	-309	-	-	-
SAL	Corr. van 11001 samenlevingsagenda	80	80	80	80
SAL	Inzet omgevingswet	73	-	-	-
SAL	Bijstelling flexibele schil tbv	200	-	-	-
NAJ	Afschrijvingen	-2	-2	-2	-2
NAJ	Act. MJOP gebouwen 2021-2030	80	-11	10	-51
NAJ	Act. aanwending VZ MJOP gebouwen	-80	11	-10	51
NAJ	Bijstelling nutsvoorzieningen	6	6	6	6
MEIC	MEIC 2021 Volume groei kosten	127	138	149	169
MEIC	MEIC 2021 Wet Open Overheid	44	55	67	78
MEIC	MEIC 2021 Wet Open Overheid	52	53	53	53
INFL	Inflatie 1,6% op goederen en diensten	34	34	34	34
ZIEK	Verhogen budget vervanging ziek	107	107	107	107
INZ	Mutatie toerekening programma's	-49	-114	-114	-114
WNS	Beleidswens: knelpunt formatie	26	26	26	26
WNS	Beleidswens: knelpunt formatie ICT	45	45	45	45
WNS	Beleidswens: knelpunt formatie	85	85	85	-
WNS	Beleidswens; knelpunt formatie	40	40	40	40
SEPT	SPTC 2021: loon- en prijsontwikkeling	290	290	290	290
SEPT	SPTC 2021: extra loonstijging	98	98	98	98
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		9.848	9.494	9.445	9.420

SSC-ONS

Naar aanleiding van de vaststelling van de nieuwe begroting 2022 van het Shared Service Center ONS is de bijdrage bijgesteld.

Meicirculaire 2021

De structurele effecten van de meicirculaire, die worden teogerekend aan dit programma zijn verwerkt.

Verhogen budget vervanging ziekte

Zie toelichting pag.13.

Beleidswens

Zie toelichting pag.16.

Septembercirculaire

De verwachte last voor loon-prijsindexering wordt toegerekend aan dit programma.

Betrokkenheid verbonden partijen

ONS is de partner (in de vorm van een Gemeenschappelijke Bedrijfsvoering) die het technisch beheer ICT en de personeels- en salarisadministratie verzorgt. Vanaf 1 januari 2022 zal ook de Inkoopfunctie worden gedaan. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Gemeenschappelijke regeling	2022	2023	2024	2025
ONS	1.306.237	1.306.237	1.306.237	1.306.237

De kosten voor overhead bestaan uit huisvestingskosten, personeelskosten, kosten voor informatievoorziening en faciliteiten.

Kosten van overhead

De kosten voor overhead bestaan uit huisvestingskosten, personeelskosten, kosten voor informatievoorziening en faciliteiten. Deze kosten zijn verantwoord in taakveld 0.4.

Bedragen in €

	Gewijz. Begr. 2021	Begroting 2022
Huivestingskosten	579.500	653.600
Personeel	5.590.400	6.865.000
Informatievoorziening	1.943.000	1.955.000
Faciliteiten	358.500	374.700
Totale overhead	8.471.400	9.848.300
Percentage overhead	14,2%	17,4%

De hier gepresenteerde bedragen zijn dus exclusief bestuur en griffie. Ze sluiten aan op de taakveld 0.4: Overhead. Zie de tabel op de pagina 50.

Het percentage overhead stijgt, omdat de aan de programma's toegerekende inzet lager is. De personeelskosten stijgen door de ontwikkeling van de Cao-lonen en premies. De personeelskosten worden vooraf op basis van verzamelde uren van verwachte inzet toegerekend aan de programma's. Dat geldt niet voor het budget voor vervanging tijdens ziekte en voor de inhuur van personeel. Die lasten worden verdeeld naar de programma's op basis van de realisatie. Daarom stijgt het percentage overhead in de begroting, om bij de jaarrekening over 2022 weer te dalen. Dit komt door de BBV-spelregels.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden gevormd uit een aantal structurele niet aan taakvelden gekoppelde inkomsten. Deze dekkingsmiddelen worden of van het Rijk (in de vorm van de algemene uitkering), van inwoners (in de vorm van heffingen) dan wel uit beleggingen verkregen.

Taakvelden

5. Treasury
6. Belastingen
7. Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
8. Overige baten en lasten

Wat gaan we daarvoor doen?

Doel		Wat gaan we daarvoor doen	
A.1	Kostendekkend maken afvalstoffenheffing.	A.1.1	Tarieven aanpassen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Taakveld		Realisatie 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.5 Treasury	Lasten	-17	32	25	11	20	9
	Baten	768	874	951	951	896	896
	Saldo	-785	-842	-926	-940	-876	-887
0.61 OZB Woningen	Lasten	323	303	251	251	251	251
	Baten	2.503	2.795	3.084	3.084	3.084	3.084
	Saldo	-2.180	-2.492	-2.833	-2.833	-2.833	-2.833
0.62 OZB niet-woningen	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Baten	1.089	1.120	1.135	1.137	1.137	1.137
	Saldo	-1.089	-1.120	-1.135	-1.137	-1.137	-1.137
0.64 Belastingen overig	Lasten	132	138	127	127	127	127
	Baten	20	31	31	31	31	31
	Saldo	112	107	96	96	96	96
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Baten	32.731	35.144	36.084	34.930	34.691	34.836
	Saldo	-32.731	-35.144	-36.084	-34.930	-34.691	-34.836
0.8 Overige baten en lasten	Lasten	8	-	-	-	-	-
	Baten	14	-	-	-	-	-
	Saldo	-6	-	-	-	-	-
Saldo Alg. dekkingsmiddelen		-36.679	-39.491	-40.882	-39.744	-39.441	-39.597

Toelichting diverse afwijkingen

Het bij de Voorjaarsrapportage vastgestelde budget (dit is bestaand beleid) voor dit programma vormt het vertrekpunt. Alle mutaties op dit programma worden hieronder getoond.

Progr: Algemene dekkingsmiddelen		Bedragen in € 1.000			
Mutatie	Mutatie omschrijving	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	Meerjaren Voorjaarsrapportage	-36.972	-37.063	-37.031	-37.224
LOK	Onroerend zaakbelasting	-54	-56	-56	-56
OVWZ	Dividend ROVA	-80	-80	-80	-80
OVWZ	Mutatie rente langlopende lening	-28	-46	-33	-48
OVWZ	Mutatie rente aanvullende financiering	42	42	46	47
NAJ	Rente kapitaallast	-2	3	5	5
MEIC	MEIC 2021 Vergoeding raadsleden kleine gemeenten	-7	-7	-7	-7
MEIC	MEIC 2021 Inburgering	-12	-7	-4	-2
MEIC	MEIC 2021 Armoedebestrijding kinderen	7	7	7	7
MEIC	MEIC 2021 Participatie (IU)	-125	-123	-137	-131
MEIC	MEIC 2021 Voogdij/18+ (IU)	-147	-147	-147	-147
MEIC	MEIC 2021 Algemene uitkering	-888	-614	-418	-344
INZ	Mutatie toerekening programma's	2	2	2	2
JGZ	Incidentele middelen jeugd 2022	-1.056	-685	-631	-567
JGZ	Correctie stelpost jeugd 2021	-	255	255	255
BTW	BTW compensatiefonds	-90	-90	-90	-90
AVD	Aanvullend dekkingsvoorstel	-250	-250	-250	-250
SEPT	SPTC 2021 algemene uitkering	-1.149	-892	-882	-981
SEPT	SPTC: 2021 gezond in de stad	-20	-	-	-
SEPT	SPTC 2021 Participatie (IU)	4	7	9	12
SEPT	SPTC: 2021 5e coronapakket	-28	-	-	-
SEPT	SPTC 2021: 5e coronapakket	-20	-	-	-
SEPT	SPTC 2021: 5e corona pakket	-10	-	-	-
Eindsaldo meerjaren 2022 - 2025		-40.882	-39.744	-39.441	-39.597

OZB Indexatie (eigenaren).

De OZB eigenaren stijgt met de inflatie van 1,4%. Voor een nadere uiteenzetting over lokale heffingen verwijzen wij naar paragraaf A.

Mutatie rente vaste geldleningen

In de begroting voor 2021 is nog uitgegaan van een rente van 1,3%. De meest recent afgesloten langlopende geldlening kent een rente van 0,15%. We ramen nu 0,5% voor de nog aan te trekken (begrote) financieringen in 2021. Door de daling van het rentetarief ramen we thans een voordeel op de rente voor vaste geldleningen.

Rente aanvullende financiering

Door de extra aan te trekken vaste geldleningen in 2022 t/m 2025 voor investeringen en herfinanciering aflossingen wordt hier de rente geraamd tegen 0,5%. Voor de berekening van de aanvullende financiering wordt uitgegaan van de geprognosticeerde balans. Zie hoofdstuk B.2.1. Het resultaat daarvan wordt omschreven in paragraaf D: Financiering.

Meicirculaire 2021

De structurele effecten van de meicirculaire, die worden toegerekend aan dit programma zijn verwerkt.

Stelpost BTW compensatiefonds

Zie de toelichting onder hoofdstuk A. 2 Financiële vooruitzichten: pag 14.

Aanvullend dekkingsvoorstel

Dit betreft de voorgestelde extra verhoging OZB woning eigenaren. Zie de toelichting onder hoofdstuk A.2 Financiële vooruitzichten: pagina 16.

Septembercirculaire

De baten uit de septembercirculaire worden aan dit programma toegerekend. Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de raadsbrief over de septembercirculaire.

Naast de genoemde (baten) algemene dekkingsmiddelen zijn er nog twee algemene dekkingsmiddelen: Toeristenbelasting en forensenbelasting. Deze worden echter gepresenteerd bij programma Economie (3.4). Voor het volledige beeld worden ze hier getoond.

Bedragen x € 1.000, min is nadeel

Algemene dekkingsmiddelen	Taakveld	Begroting	Meerjaren begroting		
		2022	2023	2024	2025
<u>Baten</u>					
<u>Algemene heffingen</u>					
OZB-gebruikers	0.62	378	379	379	379
OZB eigenaren	0.61	3.841	3.842	3.842	3.842
Subtotaal algemene heffingen		4.219	4.221	4.221	4.221
Uitkeringen gemeentefonds	0.7	36.084	34.930	34.691	34.836
Dividend (BNG en Nutsbedrijf)	0.5	932	932	877	877
Overige (toevallige) baten en lasten	0.64 0.8	50	49	49	49
Totaal algemene dekkingsmiddelen		41.285	40.133	39.839	39.983
Forensenbelasting	3.4	936	936	936	936
Toeristenbelasting	3.4	1.107	1.145	1.145	1.145

Deel A.2 | Paragrafen

- A. Lokale heffingen**
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing**
- C. Onderhoud Kapitaalgoederen**
- D. Financiering**
- E. Bedrijfsvoering**
- F. Verbonden Partijen**
- G. Grondbeleid**

Paragraaf A
Portefeuillehouder

Lokale Heffingen
K.H. Smidt

De paragraaf lokale heffingen beschrijft de geraamde inkomsten en het beleid, geeft een overzicht van de diverse heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De volgende belastingen, heffingen en leges komen aan bod:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Geraamde inkomsten

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Verschil
Belastingen				
OZB gebruikers niet-woningen	370	373	378	5
OZB eigenaren niet-woningen	719	747	757	10
OZB eigenaren woningen	2.503	2.795	3.084	289
Toeristenbelasting	980	1.117	1.107	-10
Forensenbelasting	888	922	936	14
Heffingen				
Rioolheffing *	2.108	2.070	2.150	80
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht *	1.936	2.344	2.380	35
Leges				
Leges burgerzaken	197	278	278	-
Leges markten	15	14	14	-
Lijkbezorgingsrechten	227	233	236	3
Leges bestemmingsplannen	-	20	20	-
Leges vergunningen	593	559	490	-69
Totaal	10.536	11.472	11.829	357

*) De gerealiseerde inkomsten bestaan uit de heffing en overige inkomsten en kunnen daarmee afwijken van andere berekeningen.

In deze tabel wordt uitgegaan van de inkomsten uit de lokale heffingen, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

Belastingen

De gemeente Westerveld kent een drietal belastingen:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting

Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een deel van de uitgaven betaald worden.

Onroerende zaakbelastingen

Beleid

Het percentage voor de OZB-tarieven worden berekend door de gewenste OZB-opbrengst te delen door de nieuwe modelwaarden. Bij de tariefberekening wordt de OZB-opbrengst met een inflatiecorrectie van 1,4% (ten opzichte van het vorig jaar verhoogd).

De gemeenteraad is vrij in het bepalen van de hoogte van de tarieven. Voor het bepalen van het tarief zijn de inkomsten uit de OZB en de (verwachte) WOZ-waarden van de onroerende zaken binnen de gemeente van belang. De inkomsten uit de OZB zijn voor 2022 geraamd op € 4.219.000. De waardeontwikkeling ten opzichte van de woningen tussen de waarde peildata van 1 januari 2021 en 1 januari 2022 is circa 7%. Voor niet-woningen is deze waardeontwikkeling circa 0,5%. Deze uitgangspunten zijn bij de tariefbepaling meegenomen.

Tarieven

In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de OZB-tarieven voor de jaren 2020, 2021 en 2022. De hoogte van de OZB op de aanslag wordt bepaald door het percentage te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde die voor een onroerende zaak is vastgesteld.

Tarieven onroerende zaakbelastingen	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
OZB-eigenaar woningen, in percentage WOZ-waarde	0,1020%	0,1090%	0,1113%
OZB-eigenaar niet-woningen in, percentage WOZ-waarde	0,1784%	0,1857%	0,1835%
OZB-gebruiker niet-woningen in, percentage WOZ-waarde	0,1233%	0,1241%	0,1214%

Toeristenbelasting

Beleid

De jaren 2020 en 2021 zijn mede door COVID-19 hele bijzondere jaren geweest. Ook voor de vrijetijdsector. Het aantal toeristen wat in 2020 (en mogelijk ook in 2021) een vakantie in eigen land heeft doorgebracht is hoger geweest in vergelijking met de jaren daarvoor. De verwachting is vooralsnog dat het aantal overnachtingen in 2022 dezelfde trend zal hebben als in de jaren voor COVID-19. Dat is een licht stijgende lijn ten opzichte van het aantal overnachtingen in 2019. Wel blijft de ontwikkeling van de vrije-tijdseconomie in Westerveld een belangrijk aandachtspunt. De afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd om de publieke ruimte in Westerveld te verbeteren ten behoeve een goede faciliteiten voor (dag)toerisme die bijdraagt een aan optimale beleving van de recreant.

Voor het jaar 2022 zal er sprake zijn tariefdifferentiatie. Voor kampeerplaatsen en groepsaccommodaties geldt het lage tarief van € 1,25 per persoon per nacht. Bij de overige accommodatievormen wordt het tarief van € 1,75 per persoon per nacht gehanteerd. Daarnaast krijgen personen tot en met de leeftijd van 12 jaar vrijstelling voor de toeristenbelasting.

Kostendekkendheid

Van kostendekkendheid is geen sprake. De opbrengst toeristenbelasting betreft een algemeen dekkingsmiddel. De gemeenteraad is vrij in het bepalen van de hoogte van de tarieven. De inkomsten uit de Toeristenbelasting zijn voor 2022 geraamd op € 1.107.000.

Tarieven

Tarieven toeristenbelasting	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Toeristenbelasting per nacht tarief in €	1,25	1,35	-
Toeristenbelasting (hoog) per nacht tarief in €	-	-	1,75
Toeristenbelasting (laag) per nacht tarief in €	-	-	1,25

Forensenbelasting

Beleid

Voor de forensenbelasting wordt een heffingsgrondslag gehanteerd naar brandverzekerde waarde, of als die niet bekend is, naar de geschatte herbouwwaarde van het object. Deze heffingsgrondslag staat behoudens wijzigingen aan het opstal voor 5 jaar vast.

Kostendekkendheid

Van kostendekkendheid is geen sprake. De opbrengst forensenbelasting betreft een algemeen dekkingsmiddel. Uitgangspunt bij de tariefberekening is dat de opbrengst Forensenbelasting met een inflatiecorrectie ten aanzien van het vorig jaar wordt verhoogd. Deze correctie is op basis van het HCPI van 2021 toegepast: 1,4%. Hierdoor zal de geraamde opbrengst in 2022 € 936.000 zijn.

Tarieven

Voor 2022 worden de onderstaande tarieven voorgesteld.

Tarieven forensenbelasting	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Forensenbelasting op basis van de brandverzekerde waarde, tarief in €			
< € 25.000	237,00	241,00	244,00
€ 25.000 - 50.000	399,00	405,00	411,00
€ 50.000 - € 100.000	715,00	726,00	736,00
€ 100.000 - € 200.000	995,00	1.010,00	1.024,00
> € 200.000	1.196,00	1.213,00	1.230,00

Bestemmingsbelastingen

De gemeente Westerveld kent een tweetal bestemmingsbelastingen:

- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht

Kenmerkend aan de bestemmingsbelastingen is dat de opbrengst ervan niet vrij te besteden is, maar dat het ook niet zo is, dat er een volledig aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat (zoals bij retributie).

Rioolheffing

De gemeente draagt zorg voor de afvoer van afvalwater, de afvoer en opslag van hemelwater (regen, sneeuw, hagel) en voor een goed grondwaterpeil. De begrote lasten hiervan worden volledig doorbelast middels de rioolheffing. De eigenaar van een perceel is de belastingplichtige betaler. Er wordt een vast bedrag geheven van € 150, -, vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde.

Beleid

Wettelijk is bepaald dat rioolheffing niet meer dan kostendekkend mag zijn. De gemeente Westerveld bepaalt haar tarief voor de rioolheffing op basis van de kostendekkendheid. De kosten van het gemeentelijk waterbeheer voor de jaren 2016-2022 zijn vastgelegd in het Watertakenplan 2016-2022.

Kostendekkendheid

Kostendekkenheid rioolheffing	Letter	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Kosten taakvelden inclusief rente		2.518.344	2.496.413	-21.931
Aanwending voorz. vervangingsinvestering		-820.994	-774.963	46.031
Netto kosten taakvelden		1.697.350	1.721.450	24.100
				-
Overhead		262.020	271.140	9.120
BTW		297.961	290.289	-7.672
Totale kosten	a	2.257.331	2.282.879	25.548
Opbrengst heffingen	b	2.066.000	2.146.310	80.310
Dekkingspercentage voor onttrekking aan voorziening	b/a	91,5%	94,0%	2,5%
Bijdrage in exploitatie uit de egalisatievoorzieningen riolering	c	119.938	134.000	14.062
Dekkingspercentage	(b+c)/a	96,8%	99,9%	3,1%

Tarieven

Bij de raming voor het tarief is uitgegaan van een gemiddelde stijging van de WOZ-waarde van circa 7% voor alle woningen en een stijging van circa 0,5% van de WOZ-waarden van alle niet-woningen.

Berekening tarief rioolheffing 2022	Grondslag	Tarief	Bedrag
Vast bedrag van per object	10.250	150	1.537.500
Percentage van de WOZ waarde	3.139.295.000	0,0194%	608.500
Totale opbrengst rioolheffing			2.146.000

Hieronder staat het vergelijk weergegeven van het tarief ten opzichte van vorig jaar.

Tarieven rioolheffing	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Eigenaartarief in €	150,00	150,00	150,00
Percentage WOZ-waarde	0,0210%	0,0188%	0,0194%

Reinigingsheffingen

Afvalstoffenheffing wordt geheven bij alle huishoudens. De gemeente heeft de plicht de huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Daarom is ieder huishouden verplicht bij te dragen in de kosten van de afvalinzameling. Het maakt daarbij niet uit of mensen wel of geen afval aanbieden.

Beleid

Wettelijk is bepaald dat afvalstoffenheffing niet meer dan kostendekkend mag zijn. De gemeente Westerveld bepaalt haar tarieven voor deze heffingen op basis van de kostendekkendheid. In 2020 was er sprake van onderdekking, welke werd aangevuld uit de bestemmingsreserve huishoudelijk afval⁹. Deze zal na de onttrekkingen in 2021 € 0 zijn. Van een bijdrage uit de bestemmingsreserve is geen sprake meer. Reden waarom het tarief wordt bijgesteld om 100% kostendekkendheid te realiseren. Het betekent een verhoging van de tarieven.

Kostendekkendheid

Kostendekkenheid afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	Letter	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil
Kosten taakvelden inclusief rente		2.474.625	2.166.262	-308.363
Inkomsten taakvelden exclusief heffingen		-872.000	-762.000	110.000
Netto kosten taakvelden		1.602.625	1.404.262	-198.363
Kwijtschelding		40.000	48.100	8.100
Overhead		128.820	115.860	-12.960
BTW		380.885	381.210	325
Totale kosten	a	2.152.330	1.949.432	-202.898
Opbrengst heffingen	b	1.804.000	1.949.432	145.432
Dekkingspercentage voor onttrekking bestemmingsreserve	b/a	83,8%	100,0%	16,2%
Bijdrage in exploitatie uit bestemmingsreserve	c	136.500	-	-136.500
Dekkingspercentage	(b+c)/a	90,2%	100,0%	9,8%

Tarieven

In navolging van het bovenstaande gaan voor 2022 uit van dezelfde tariefindeling als in de voorgaande jaren. Bij de raming van deze tariefstelling is rekening gehouden met fluctuaties in de gezinssamenstelling. Echter op het gebied van de afvalinzameling zijn er volop ontwikkelingen gaande, welke gevolgen dit heeft, is op het moment van schrijven nog niet bekend. Indien hier definitieve besluitvorming over genomen is, zal hier bij de vaststelling van de belastingverordening op terug worden gekomen.

⁹ Zie Verloop van de reserves en voorzieningen.

Tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Afvalstoffenheffing in €			
Eenpersoonshuishouden	108,00	149,00	159,00
Tweepersoonshuishouden	162,00	199,00	212,00
Driepersoonshuishouden	190,00	224,00	239,00
Meer dan driepersoonshuishouden	217,00	249,00	265,00
Recreatiewoning niet permanent bewoond	110,00	149,00	159,00
Extra containergebruik (grijs)	260,00	279,00	297,00
Extra containergebruik (groen)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Extra containergebruik (oranje)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reinigingsrecht per container excl. btw in €	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Retributies

De gemeente Westerveld kent twee soorten retributies:

- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Beleid retributies

Voor 2022 wordt een inflatiecorrectie van 1,4 % op de leges en lijkbezorgingsrechten toegepast. Kostendekkendheid van 100% is niet mogelijk doordat een aantal tarieven wettelijk gemaximeerd zijn.

Kostendekkendheid

Bedragen x € 1.000

Leges	Begroting 2021			Begroting 2022		
	lasten	baten	dekking	lasten	baten	dekking
Leges Burgerzaken ov.	135	9	6,7%	38	9	23,6%
Leges Eigen Verklaringen	95	12	12,6%	95	12	12,6%
Leges Naturalisaties	18	2	11,4%	18	2	11,4%
Leges Reisdocumenten	117	100	85,2%	112	100	89,2%
Leges Rijbewijzen	134	110	82,2%	121	110	91,1%
Leges Uittreksel GBA	6	5	90,9%	6	5	90,9%
Leges Verbintenissen	42	38	90,9%	42	38	90,9%
Leges VOG	8	7	90,9%	8	7	90,9%
Subtotaal burgerzaken	554	283	51,1%	439	283	64,5%
Leges bestemmingsplannen	449	20	4,5%	321	20	6,2%
Leges vergunningen	1.349	559	41,4%	1.307	490	37,5%
Leges markten	46	14	30,7%	46	14	30,4%
Lijkbezorgingsrechten	374	233	62,3%	387	236	61,0%
Totaal Leges	2.772	1.109	40,0%	2.499	1.043	41,7%

Voor bestemmingsplannen geldt dat deze over het algemeen op initiatief van de gemeente worden opgesteld of gewijzigd. Slechts in enkele gevallen gebeurt dit op verzoek van een inwoner of andere belanghebbende en alleen in die gevallen is er sprake van een opbrengst. Dit verklaart het lage dekkingspercentage. Daarbij heeft de invoering Omgevingswet gevolgen voor de inkomsten uit leges. In 2022 zullen er minder leges kunnen worden geheven omdat meer activiteiten vergunningsvrij worden. Als de gemeente het zelfde niveau van naleving wil houden, zal meer toezicht en handhaving nodig zijn.

De activiteiten die straks vergunningvrij worden, vallen niet precies samen met nu bekende categorieën van legesplichtige vergunningen. Daardoor kunnen we nog niet berekenen wat de kostentoeename zal zijn. Een andere onvoorzienbare factor is de hoeveelheid inspanningen die nodig zal zijn om de resterende vergunningen te verlenen.

Op dit moment loopt er nog een onderzoek naar de tariefstelling van de begraafplaatsen. De uitkomst hiervan is nog niet bekend.

Aanduiding van lokale lastendruk

In het onderstaande overzicht wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten in Westerveld met enkele omliggende gemeenten op basis van de tarieven van 2021. Onder gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een gemeente betaalt aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij de interpretatie moet de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, omdat slechts een aantal categorieën belastingplichtigen met elkaar wordt vergeleken en er verschillende heffingsmethodieken voor de rioolheffing worden gehanteerd. Tevens merken wij op dat niet elke gemeente hetzelfde dekkingspercentage voor rioolheffing en afvalstoffenheffing hanteert. Deze tabel geeft aan dat Westerveld lagere tarieven hanteert dan omliggende gemeenten.

Gemeente	Westerveld	De Wolden	Meppel	Midden Drenthe	Steenwijkerland	Weststellingwerf
Gemiddelde waarde woning	295.000	295.000	295.000	295.000	295.000	295.000
Eenpersoons-huishouden						
OZB-woningen	322	326	378	317	292	354
Afvalstoffenheffing	149	135	209	162	222	193
Rioolheffing	205	208	174	239	210	174
Totale woonlasten Eenpersoonshouden	676	669	761	718	724	721
Meerpersoons-huishouden						
OZB-woningen	322	326	378	317	292	354
Afvalstoffenheffing	224	188	209	207	248	290
Rioolheffing	205	231	224	239	210	174
Totale woonlasten Meerpersoonshouden	751	745	811	763	750	818
Gemiddelde eenpersoons- en meerpersoons.	714	707	786	741	737	770

Bronnen: Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl) gebaseerd op gemiddelde WOZ waarde van de gemeente Westerveld.

Kwijtscheldingbeleid

Westerveld hanteert als kwijtscheldingsnorm 100% van de bijstandsuitkering. Voor gepensioneerden geldt 100% van de AOW-norm. Westerveld maakt daarmee, net als in het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, gebruik van het recht dat lokale overheden hebben om de landelijke norm van 90% van het bijstandsniveau te verhogen tot maximaal 100% van die norm. Dit houdt in dat als men onder de norm komt, men in aanmerking komt voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Kwijtschelding kan worden verleend op afvalstoffenheffing en in uitzonderlijke gevallen op OZB en rioolheffing. Door toepassing van de Uitvoeringsregeling komen eigenaren van onroerende zaken in de meeste gevallen niet in aanmerking voor kwijtschelding vanwege aanwezig vermogen, o.a. doordat de overwaarde van een woning moet worden aangemerkt als vermogen. Indien er dus geen sprake is van overwaarde kan kwijtschelding worden verleend.

Paragraaf B	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Portefeuillehouder	K.H. Smidt

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre gemeentelijke risico's kunnen worden afgedekt door weerstandscapaciteit. Deze paragraaf beschrijft de risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Risicobeheersing

Met het principe van integraal management is het sturen op risico's een vast onderdeel van de bedrijfsvoering.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt er de relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit (A)
	Benodigde weerstandscapaciteit (B)

Wij streven naar een weerstandsvermogen dat ten minste voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1,0.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Weerstandscapaciteit betreft alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat aanpassingen nodig zijn in de begroting en het beleid.

Inventarisatie van risico's (is benodigde weerstandscapaciteit)

Een risico is de kans dat een mogelijke gebeurtenis, met een negatieve impact voor de organisatie, zich voordoet. Om risico's te kwantificeren dienen zowel de kans op als de impact van het risico te worden bepaald. De niet-financiële risico's, zoals imagoschade, worden niet gekwantificeerd. In de programmabegroting en de jaarrekening wordt de risico-inventarisatie geactualiseerd.

1. Overige verstrekte leningen

De gemeente heeft leningen verstrekt aan Essent en Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Daarnaast zijn er drie hypotheekleningen verstrekt aan medewerkers. Het risico bestaat dat de leningen oninbaar worden. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 30%.

2. Grondexploitaties

De gemeente heeft in totaal zes grondexploitaties, te Zorgvlied Noord Oost Fase II, Kalterbroeken in Diever, Meenteweg – Oeveraseweg in Havelte, Moersberger Erven en Vledder Noord Fase Ia en Ib. Het risico bestaat dat de grondexploitaties niet (verder) gerealiseerd worden en de huidige boekwaarde afgeboekt moet worden. De kans daarop schatten wij in op 30%. Door verkopen en tussentijdse winst name is de boekwaarde, ondanks twee nieuwe grondexploitaties, voor 2021 negatief. Daarom wordt thans geen impact bepaald. Het risico voortvloeiend uit de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) wordt hier niet gekwantificeerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf G: Grondebeleid.

3. Garantstellingen

Voor tien instellingen binnen de gemeentegrenzen heeft de gemeente een financiële borgstelling afgegeven. Dit betekent dat wanneer de instelling zelf niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen, de gemeente hiervoor zorg moet dragen. De kans dat dit zich voordoet, schatten wij in op 10%.

4. Garantstelling WSW-achtervang

De gemeente is door middel van een garantstelling verbonden aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Mocht een woningbouwvereniging niet aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen dan zal zij eerst de WSW aangespreken. Wanneer blijkt dat de WSW onvoldoende financiële middelen heeft dan worden vervolgens andere woningbouwverenigingen aangesproken en tenslotte kan de gemeente worden aangesproken. Het vastgoed fungeert in deze situatie als onderpand. Actium is de grootste woningbouwvereniging die actief is binnen de gemeente Westerveld. Actium beschikt over circa 16.000 woningen die verspreid zijn over verschillende gemeenten. In de gemeente Westerveld zijn ongeveer 1.600 woningen (10%) in het bezit van Actium. Naast Actium is woningcorporatie Woonconcept vertegenwoordigd binnen de gemeente. Zij verhuurt één wooncomplex aan een instelling, bestaande uit circa 20 woningen. Op basis daarvan schatten wij dat maximaal 10% opeisbaar is. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 10%.

(<https://www.wsw.nl/gemeenten/achtervang/>)

5. Exploitatie lasten

De exploitatie is realistisch begroot. Er wordt op onderdelen een inspanning gevraagd. Dat is zorgvuldig afgewogen. Voor de volledigheid schatten wij daarvoor een risico van circa 0,5% van de totale lasten. Dat komt neer op een bedrag van circa € 280.000. De kans daarop schatten wij op 50%.

6. Algemene uitkering gemeentefonds (risico gedekt uit eigen reserve)

Jaarlijks ontvangt de gemeente bijna € 34 miljoen uit het gemeentefonds. De rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het gemeentefonds naar het aantal inwoners, jongeren en uitkeringsgerechtigden en de oppervlakte van de gemeente en grootte van de watergebieden. Bij de circulaire in mei, september en december kan het voorkomen dat er wijzigingen zijn in de hoogte van de algemene uitkering. De grootste negatieve bijstelling in de afgelopen jaren was circa 3%. Dit risico schatten wij nu op € 1.046.000. De kans daarop schatten wij op 20%.

7. Ombuigingen Sociaal domein

In het sociaal domein staan we voor een aanzienlijke transitie. Om deze transitie mogelijk te maken nemen we incidenteel € 100.000 (voor de periode 2021 t/m 2023) op als frictiebudget. We hebben een realistische inschatting gemaakt van de haalbaarheid van de ombuigingen. Het tempo waarin deze ombuigingen kunnen worden gerealiseerd is lastig te bepalen. Er bestaat een kans dat het tempo waarin de maatregelen gerealiseerd kunnen gaan worden af gaan wijken van ons voorgenomen plan. Die kans schatten wij op 20% van het om te buigen bedrag.

8. Ziekteverzuim

In de begroting wordt een bedrag van € 310.000 geraamd voor vervanging bij ziekte. Dat gaat uit van een ziekteverzuim van 3% en 80% vervanging. De afgelopen jaren was het verzuim circa 5%. Bij 80% vervanging en/of vervanging tegen een hogere prijs bestaat er een risico van € 160.000.

9. Volume ontwikkelingen sociale domein

In deze begroting hebben wij een zo reëel mogelijke inschatting gemaakt van ontwikkelingen in volume en prijs. Er bestaat een risico dat de zorgvraag meer toeneemt dan onze inschatting of dat de prijsontwikkeling afwijkt. De kans daarop schatten wij in op 5% over 3% van het budget sociale domein

Immers met de voorgenomen ombuigingen willen wij dekking vinden voor mogelijke volume groei door in het voorliggende veld de instroom van cliënten te kunnen sturen.

10. BTW-compensatiefonds

Er wordt thans uitgegaan van een lagere aanspraak onder het plafond. Gemeenten mogen deze ruimte meenemen in hun begroting, al blijft voorzichtigheid geboden.

Het Ministerie van BZK heeft in afstemming met VNG en provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafonds BOF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt: gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren wij om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF. Voor de Begroting 2022 is dit 10.7 punten van de uitkeringsfactor. Provincie staat structurele raming toe, mits de post hier wordt opgenomen.

Er bestaat een risico op uitnutting van het compensatiefonds door alle gemeenten samen. De kans dat dit scenario zich voordoet schatten wij op 50%.

11. Dividend

Door de coronacrisis en door investeringen door (nuts)bedrijven in de energietransitie staat de uitkering van toekomstig dividend onder druk. De partners waarin wij deelnemen geven alle aan dat winsten zullen afnemen en derhalve de uitkeringen lager zal zijn.

Zo geeft Rendo aan dat het toekomstige dividend gebaseerd zal zijn op een uitkeerbare winst van tussen de € 5,0 miljoen en € 7,5 miljoen. Een gemiddelde verwachting van € 6,2 miljoen. In vergelijking met de huidige uitkeerbare winst van € 7,5 miljoen is dat een verlaging van het dividend met 17%. In bedrag komt dat overeen met circa € 120.000 minder dividend. Dat bedrag betreft dus ons risico van lagere inkomsten in de toekomst.

Ook Enexis geeft aan dat de dividend uitkering zal dalen met circa 15% in 2021 en 29% in 2022. Ook Rova voorziet een lager dividend van circa 29%.

Bovenstaande opsomming die niet volledig is en ook nog eens onzeker geeft wel aan dat de lagere dividenduitkeringen resulteren in een lager resultaat. Vooralsnog benoemen wij deze factor als een risico. Dat risico schatten wij op € 206.000. De kans dat het dividend daadwerkelijk lager zal zijn schatten wij op 50%.

12. Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente participeert in zeven gemeenschappelijke regelingen (te weten SSC-ONS, Reestmond, Veiligheidsregio Drenthe, GGD Drenthe, RUD, Recreatieschap Drenthe en Publiekvervoer Groningen Drenthe). Het risico bestaat dat een gemeenschappelijke regeling te maken krijgt met een financiële tegenvaller, die dan ook de individuele gemeente treft. Wij gaan er vanuit dat de lastenverzwaring met maximaal 5% zal toenemen. De kans dat dit scenario zich voordoet schatten wij in op 50%.

Samenvatting:

Omschrijving risico	I/S	Kans	Impact	Risico in €
1 Overige verstrekte leningen (scenario volledig afboeken)	I	30%	660.000	198.000
2 Grondexploitaties (scenario volledig afboeken)	I	30%	-	-
3 Garantstellingen (scenario volledig opgeëist)	I	10%	4.062.000	406.000
4 Garantstelling WSW achtervang (scenario 10% opgeëist)	I	10%	2.265.000	227.000
5 Exploitatie lasten	I	50%	285.000	143.000
6 Algemene uitkering gemeentefonds	I	20%	1.083.000	217.000
7 Ombuigingen sociale domein	I	20%	755.000	151.000
8 Ziekteverzuim	I	80%	200.000	160.000
9 Volume ontwikkelingen sociale domein	S	5%	467.970	23.000
10 BTW/compensatiefonds	S	50%	207.000	104.000
11 Dividend uitkeringen	S	50%	206.000	103.000
				1.732.000
12 Gemeenschappelijke regelingen (scenario 5% extra)	S	50%	327.000	164.000
				164.000

Niet te kwantificeren risico's

Herschikking Algemene uitkering gemeentefonds

Jaarlijks ontvangt de gemeente circa € 36,1 miljoen uit het gemeentefonds. De fondsbeheerders willen een herschikking van de middelen naar gemeenten. Er is onderzoek gedaan naar criteria en de impact daarvan op de algemene uitkering aan gemeenten. Er is advies gevraagd aan het ROB. Dat heeft geleid tot hernieuwd onderzoek. Daarom kan nu geen verwachting worden opgesteld van de mogelijke effecten voor de gemeente Westerveld.

Personeel

Steeds vaker zien we dat het lastig is om goed gekwalificeerd personeel te werven en te behouden. Het risico bestaat daarbij dat we onvoldoende expertise en/of capaciteit hebben. Door tijdelijke externe inhuur kan tegen extra kosten de meest kwetsbare functies dit worden opgelost. Het financiële risico is op dit moment lastig in te schatten voor Westerveld niet in te schatten. Er wordt gestuurd op het beschikbare budget. Eventueel kunnen taken worden uitgesteld.

Omgevingswet

De gemeente is verantwoordelijk voor de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2022. Het accent van de implementatie daarvan ligt thans volgens de opgestelde projectbegroting in 2020. Er wordt daarom geen gekwantificeerd risico geraamd.

Effecten milieu op verkoop en ontwikkeling van gronden

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) uitspraak gedaan over de Programmatische Aanpak Stikstof (hierna PAS). De RvS oordeelde dat de PAS niet meer als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. Dat betekent dat voor veel ruimtelijke ontwikkelingen weer toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist is. Dit kan via het 'aanhaken', dat wil zeggen als onderdeel van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) of via een aparte natuurvergunning op grond van de Wnb. Gedeputeerde Staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze natuurvergunning.

De gevolgen van de uitspraak halen nog steeds regelmatig het nieuws. Veel initiatieven zijn stil komen te liggen. De uitspraak van de RvS laat ook zien dat er voor het herstel van onze natuur nog flinke stappen nodig zijn. De totale stikstofdepositie moet blijvend worden verlaagd. Gemakkelijke oplossingen hiervoor zijn er niet.

Er zijn nog geen ontwikkelingen in onze gemeente geannuleerd door deze stikstofproblematiek. Samen met de Provincie Drenthe en de andere Drentse gemeenten wordt het landelijk beleid op de voet gevolgd en wordt gekeken welke maatregelen genomen moeten worden om ontwikkelingen toch doorgang te kunnen laten vinden.

COVID-19

Het COVID-19 (Corona) virus kan van invloed zijn op verschillende beleidsterreinen. De Rijksoverheid heeft een pakket aan maatregelen beschikbaar gesteld, waarmee gemeenten in 2021 (deels) worden gecompenseerd. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Voor alles geldt: de risico's zijn niet te kwantificeren, daarom nemen we niets op.

Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit worden incidentele risico's afgedekt met incidenteel geld en worden structurele risico's opgevangen met structurele middelen. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen is het volgende bepaald:

- De algemene reserves worden volledig meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit;
- De bestemmingsreserves, stille reserves en stille voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Deze middelen zijn direct aan te wenden voor de financiële gevolgen van een risico.

Vrij besteedbaar	31-12-2021
Algemene reserve	2.169.000

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheid om, door middel van een verhoging van belastingen en leges, structurele risico's op te vangen. De OZB is de enige belasting die hiervoor in aanmerking komt. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale tarieven (norm van artikel 12¹⁰) te vergelijken met het tarief dat de gemeente Westerveld hanteert. De onderstaande tabel laat zien dat de onbelaste belastingcapaciteit € 1.589.000 bedraagt. Dit bedrag daalt ten opzichte van de jaarrekening 2019. Immers het OZB tarief stijgt, waardoor de belastingruimte wordt verkleind.

Soort	WOZ-waarde	Tarief Westerveld	Tarief art. 12	Vershil	Onbenutte capaciteit
OZB eigenaren woningen	2.546.451.000	0,1113	0,1800	0,0687	1.749.000
OZB eigenaren niet-woningen	412.262.000	0,1835	0,1800	-0,0035	-
OZB gebruikers niet-woningen	311.614.000	0,1214	0,1800	0,0586	183.000
Totaal					1.932.000

Beoordeling weerstandsvermogen en kengetal

Op basis van voorgaande inventarisatie geeft dat de onderstaande beoordeling en confrontatie.

	31-12-2021
Incidentele weerstandscapaciteit	2.169.000
Structurele weerstandscapaciteit	1.932.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit (A)	4.101.000
Incidentele weerstandscapaciteit	1.732.000
Structurele weerstandscapaciteit	164.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit (B)	1.896.000
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	2.205.000
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	2,16

De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 2,16. Hiervoor onder risicobeheersing hanteerden wij als norm 'voldoende' met een bijbehorende ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0. Er wordt dus voldaan aan ons eigen uitgangspunt. De gemeente kan de geïnventariseerde risico's opvangen.

Een kanttekening is op zijn plaats. Wordt de beschikbare weerstandscapaciteit werkelijk benut (ingezet voor tegenvallers) dan heeft dit consequenties voor de solvabiliteit en/of de lokale lasten.

Financiële kengetallen¹¹ en beoordeling van onderlinge verhouding

In onderstaande tabel worden de uitkomsten van de financiële kengetallen weergegeven. De gezamenlijke toezichthouders hebben de financiële kengetallen gecategoriseerd en bandbreedtes gesteld. De categorieën variëren van minst risicovol, gemiddeld risicovol en meest risicovol. Per kengetal wordt een korte toelichting gegeven.

¹⁰ Het betreft het redelijke peil OZB van 0,1800. Zie meicirculaire 2021, bijlage 4.17 pagina 100.

¹¹ De raad kan altijd eigen gewenste normen vaststellen.

Beoordeling vanuit het interbestuurlijk toezicht	Minst risicovol	Gemiddeld risico	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio (1)	>50%	20-50%	<20%
Solvabiliteitsratio (2)	>33%	10-33%	<10%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95	95-105%	>105

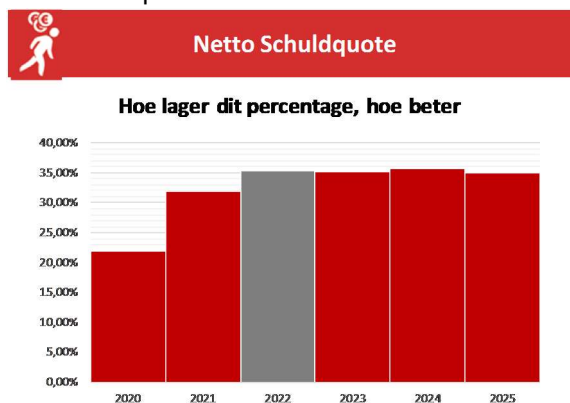
Solvabiliteitsratio (2) betreft een eigen (voorlopige) normstelling in afwachting van de herziene notitie van de Commissie BBV die binnenkort wordt verwacht.

Financiële kengetallen	Rekening 2020	Raming 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1. Netto schuldquote	21,9%	30,9%	33,4%	32,8%	32,7%	31,2%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20,8%	29,6%	32,0%	31,2%	31,2%	29,6%
3. Solvabiliteitsratio(1) incl. bestemmingsreserves	34,2%	29,6%	29,7%	30,0%	30,0%	31,3%
4. Solvabiliteitsratio(2) excl. bestemmingsreserves	4,6%	4,3%	5,1%	5,5%	6,2%	7,6%
5. Grondexploitatie	-2,5%	-1,1%	-1,4%	-0,9%	-0,7%	-0,7%
6. Structurele exploitatieruimte	-0,9%	0,6%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
7. Belastingcapaciteit	92,2%	96,3%	99,5%	99,5%	99,5%	99,5%

Hierna nog doen

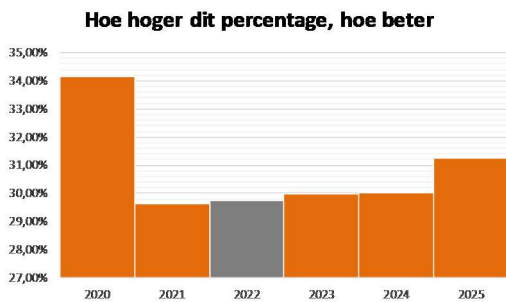
Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de netto schuld en de totale exploitatieomvang aan. De gezamenlijk toezichthouders beschouwen een netto schuldquote kleiner dan 90% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2022 een netto schuldquote van 33,4%. Deze neemt toe door het aantrekken van een nieuwe vaste geldlening en het volledig benutten van de ruimte voor financiering met kasgeldleningen. Nieuwe investeringen in het publieke domein kunnen niet langer gedekt worden uit exploitatie resultaten en vrijval van kapitaallasten. Omdat bestemmingsreserves worden ingezet voor exploitatie uitgaven voor specifieke beleidsonderwerpen, ontstaat er extra financieringsbehoefte. Dat betekent nieuwe aan te trekken geldleningen en bijkomende rentelasten. Bij het stijgen van de netto schuldquote daalt de solvabiliteit.

Solvabiliteitsratio (1)

Het solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen *inclusief* bestemmingsreserves ten opzichte van het totale vermogen aan.

De gezamenlijk toezichhouders beschouwen een solvabiliteitsratio groter dan 50% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2022 een solvabiliteitsratio van 29,6%.

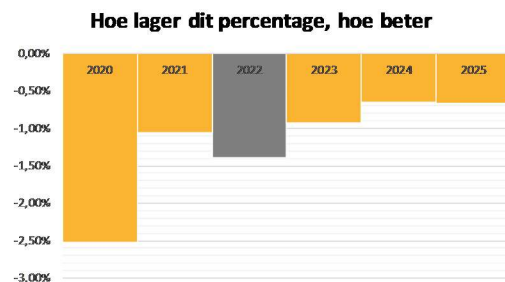
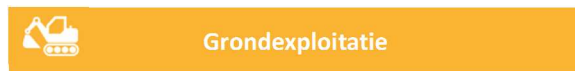
De solvabiliteit daalt nu al een aantal jaren achtereen door negatieve exploitatieresultaten en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. De baten dekken niet de lasten in de gewone exploitatie. Daardoor neemt het aandeel eigen vermogen af. Dat leidt tot een toenemende vermogensbehoefte en stijgt de externe schuld.

Solvabiliteitsratio (2)

Het solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen *exclusief* bestemmingsreserves ten opzichte van het totale vermogen aan. Het gaat hier dus om het kengetal dat de verhouding van 'vrije' vermogen uitdrukt ten opzichte van het totale vermogen. Bestemmingsreserves kennen immers een bestemming voor (beleids)taken in het lopende jaar of komende jaren. Daarmee liggen, zolang de raad niet anders beslist, de bestemmingsreserves en de onttrekkingen daaruit vast. Ze kunnen niet direct worden ingezet voor het opvangen van optredende risico's. De gemeente Westerveld heeft eind 2022 een solvabiliteitsratio (2) van 5,5%.

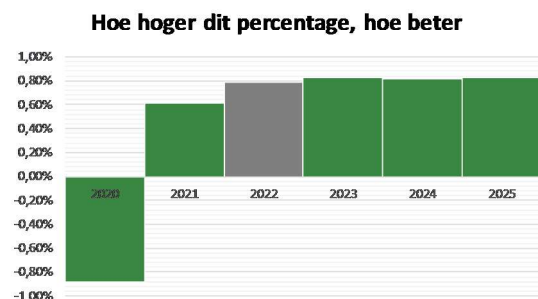
Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft de verhouding tussen de grondexploitaties en de totale exploitatieomvang aan. De gezamenlijke toezichhouders beschouwen een kengetal grondexploitatie kleiner dan 20% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2022 een kengetal grondexploitatie van -1,4%.

Structurele exploitatieruimte

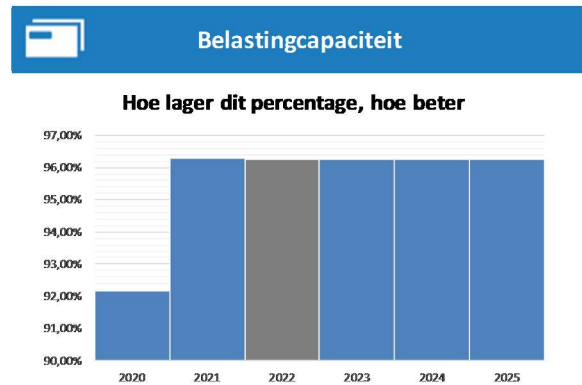
De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding tussen het structurele exploitatieoverschot (of tekort) en de totale exploitatieomvang aan.

De gezamenlijke toezichhouders vinden een structurele exploitatieruimte groter dan 0% het minst risicovol. De gemeente Westerveld beschikt in 2022 over een structurele exploitatieruimte van 0,8%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de hoogte van de woonlasten aan (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) van een meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De gezamenlijke toezichthouders vinden een belastingcapaciteit kleiner dan 95% het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft in 2022 een belastingcapaciteit van 96,2%. Dat betekent dat er ruimte is om de tarieven te verhogen. Als grens wordt vaak aangehouden 105%. Door het laten stijgen van het OZB tarief (in het aanvullende dekkingsplan) neemt de ruimte onder deze 105% af.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen beschrijft de realisatie van het beleid dat betrekking heeft op wegen, riolering, water en groen, gebouwen en overige ruimte (begraafplaatsen en speellocaties). Er wordt ingegaan op de kwaliteit van de openbare ruimte, de vertaling van de financiële consequenties en de voortgang van het geplande onderhoud.

Algemeen kwaliteitsniveau

In de gemeente Westerveld is de kwaliteit van de openbare ruimte vastgelegd in de BrinQ-visie. In de BrinQ-visie wordt onderscheid gemaakt in basisvoorwaarden en onderscheidende waarden. De eerst genoemde voorwaarden hebben vooral betrekking op de kwaliteit van de openbare ruimte, de tweede gaat vooral over de beleving van het gebied.

De basisvoorwaarden zijn randvoorwaarden waarin in alle gevallen en overal aan moet worden voldaan. Er worden vier basisvoorwaarden onderscheiden:

Deze waarden drukken uit hoe de gebruiker zich op een plek wil voelen: het is er schoon en heel, veilig, toegankelijk en hij wil de ruimte duurzaam doorgeven aan toekomstige gebruikers. Hoewel er niet een directe relatie is tussen deze waarden en de technische kwaliteit volgens de CROW-meetlat, kan in z'n algemeenheid worden gesteld dat sprake moet zijn van een basis min niveau (kwaliteit tussen B- en C-niveau).

Daarnaast zijn vier onderscheidende waarden naar voren gekomen uit het belevingsonderzoek (expedities en enquête):

Deze onderscheidende waarden zijn plaatsgebonden en hoeven niet overal hetzelfde te zijn.

Voor de productonderdelen verharding, groen en meubilair wordt in het BrinQ de gewenste kwaliteit aangegeven. De riolering en gebouwen behoren niet tot het BrinQ. Voor riolering is het vastgestelde

Watertakenplan (voorheen GRP) leidend en voor het onderhoud aan onze gebouwen is sober en doelmatig het uitgangspunt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door de raad vastgestelde beheersplannen.

Naam / Omschrijving	Vast-gesteld	Plan-ning	Wegen	Riolering	Groen en Water	Ge-bouwen	Overige ruimte
BrinQ-visie	2018		√		√		√
Wegenbeheerplan	2019		√				
Beheerplan kunstwerken	2018		√				
Visie op groenstructuur	2017				√		
Beleid- en beheerplan brinken gemeente Westerveld	2013				√		
Watertakenplan 2016-2022	2015	2022		√	√		
Beheerplan waterpartijen	2016	2022			√		
Beleidsnotitie Grond- en hemelwater	2014	2022		√	√		
Beleidsplan openbare verlichting	2015	2022	√				
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	2020		√				
Beleidsnota duurzaamheid	2020			√	√	√	
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen	2012						√
Uitvoeringsbesluit graven en asbezorging	2010						√
Meerjaren onderhoudsplan gebouwen	2021	jaarlijks				√	
Duurzaam meerjaren onderhoud- en investeringsplan gebouwen	In uitvoering	jaarlijks					√
Boombeleidsplan	2014	2022			√		

Wegen

De kwaliteit van de (zand)wegen en paden maken deel uit van het BrinQ. In de BrinQ-visie geldt voor wegen de basiswaarden schoon, heel en veilig. Vertaald naar kwaliteitsniveaus volgens de CROW-meetlat betekent dit een combinatie van basisniveau (kwaliteitsniveau B) en een niveau laag (kwaliteitsniveau C). Conform de BBV-richtlijnen wordt onderscheid gemaakt in klein- en groot onderhoud en reconstructie en vervangingen. Voor het planmatig onderhoud van de wegen (groot onderhoud en reconstructie en vervangingen) is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Voor het groot onderhoud is een voorziening aanwezig en investeringen worden jaarlijks via de planning- en controlcyclus aangevraagd. Derhalve zijn op dit moment geen structurele achterstanden in het onderhoud aanwezig. Wel dient hierbij de opmerking te worden gemaakt dat om de jaarlijkse dotatie minder snel te laten stijgen gekeken is binnen de kwalitatieve planning (planjaar 1 t/m5) van het wegenbeheerplan of er wegen zijn waar de voorgestelde onderhoudsmaatregel aangepast, afgezwakt of uitgesteld kan worden. Wegen die hiervoor in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld doodlopende wegen waar geen woningen aan staan of wegen met uitsluitend een agrarische functie, wegen met een gecombineerde functie van zowel agrarisch gebruik als knooppuntenfietsroute omvormen naar een betonverharding en een afgezwakte onderhoudsmaatregel toepassen zonder dat dit meteen tot kapitaalsvernietiging leidt. Er is dan sprake van een beperkt risico op schadeclaims en voldoen aan wettelijke eisen.

De openbare verlichting valt eveneens onder wegen. In het 'Licht en duisternisplan' is het beleid ten aanzien van de verlichting verwoord.

Wegen	Eenheid	Hoeveelheid
Verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom:		
Rijbanen	m ²	1.782.900
Fietspaden	m ²	242.600
Voetpaden	m ²	112.500
Parkeervlakken	m ²	68.800
Totaal verhardingen	m²	2.206.800
Semi-verharde paden	m ²	584.100
Zandwegen	m ²	468.000
Bermen	km	621
Bruggen	stuk	38
Lichtmasten	stuk	4.563
Verkeersborden	stuk	4.200

Beleidsvoornemens

- Samen met de inwoners en andere stakeholders een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren. Daarvoor realiseren we de volgende projecten in de openbare ruimte:
 - Ruimtelijk Actieplan Havelte, gebied Havelterschapendrift/Meidoornlaan
 - Ruimtelijk Actieplan Havelte, gebied Molenweg
 - Herinrichting locatie Dingspilhuus Diever
- Uitvoering geven aan het GVVP, met als doel: Verbetering bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming.
- Uitvoering geven aan het wegenbeheerplan en beheerplan kunstwerken.
- Uitvoeringsplan 'fiets' opstellen.
- Het opstellen van een nieuw beleidsplan openbare verlichting.

Financiële consequenties

Wegen	Bedragen in €			
	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsbudget	2.640.000	2.596.000	2.586.000	2.632.000
<u>Investerings:</u>				
Vervanging + reconstructie wegen	830.000	200.000	1.116.366	378.932
GVVP Veilige berm en fietspaden (2022)	50.000	-	-	-
GVVP Markering fietspaden (2021)	50.000	-	-	-
GVVP Opwaarderen fietspad	-	-	-	315.000
Vervangen verouderde lichtmasten (2022)	150.000	-	-	-

Kunstwerken	Bedragen in €			
	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsbudget	167.000	372.000	183.000	349.000

Riolering

In het samenwerkingsverband Fluvius is met waterschap Drents Overijsselse Delta en de zes daarin liggende gemeenten het Watertakenplan 2016 – 2022 opgesteld. Het watertakenplan kent een hoofdrapport en specificaties per gemeente. In de specificatie zijn de gemeentelijke watertaken van gemeente Westerveld verder uitgewerkt.

Riolering	Eenheid	Hoeveelheid
Vrijvervalriolering	km	252
Persleidingen	km	204
Rioolgemalen	stuk	598
Bergbezinkbassin	stuk	10

Beleidsvoornemens

- Opstellen Watertakenplan 2022-2027
- Uitvoeren activiteiten Watertakenplan, waaronder:
 - Gezamenlijk meten en monitoren
 - Opstellen calamiteitenplan
 - Optimaliseren gemalenbeheer
 - Doelmatig en integraal beheer en onderhoud van de watersystemen
 - Opstellen beleid voor klimaatadaptatie (wateroverlast en hittestress)
- Vervanging en reconstructie (druk)riolering, pompen en gemalen (zo mogelijk integrale aanpak met herinrichten van de openbare ruimte)

Financiële consequenties

	Bedragen in €			
Riolering	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsbudget	2.918.000	2.656.000	2.697.000	2.739.000
<u>Investerings:</u>				
Riolering vrijverval	125.863	124.170	195.251	207.871
Riolering drukriolering mech./elektr.	432.000	18.000		6.000
Riolering drukriolering gebouw				54.000
Riolering gemalen mech/elektr		20.000	79.000	19.000
Riolering bouwkundig	17.000	151.000	13.000	95.000
Riolering persleiding			67.000	14.000
Riolering Milieumaatregelen	150.000	150.000	150.000	150.000
Riolering Stedelijk watersysteem	46.600	46.600	46.600	46.600

Groen en water

De kwaliteitsniveaus van het groen en de waterpartijen maken deel uit van de BrinQ-visie, welke in 2018 is vastgesteld. Deze visie is vertaald in een beheersplan voor het onderhoud van groen en water. De financiële vertaling daarvan werkt door in deze begroting.

Voor watergangen en duikers is een meerjarig beheer- en onderhoudsplan opgesteld.

Groen en water	Eenheid	Hoeveelheid
Bomen	stuk	50.541
Bos(plantsoen)	m ²	881.800
Heesters	m ²	153.400
Hagen	m	13.200
Gras/gazon	m ²	965.800
Waterpartijen	km	580

Beleidsvoornemens

- Vergroten biodiversiteit door het inzaaien van bermen met bloemenmengsels
- Uitvoering geven aan het beheerplan openbaar groen op basis van de BrinQ-visie
- Uitvoering geven aan het beleid – en beheerplan brinken
- Op basis van de uitkomsten van de risicodialogen verder uitvoering geven aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) o.a. door het opstellen van een uitvoeringsagenda. Daarbij wordt o.a. bij de inrichting van de fysieke ruimte rekening gehouden met ruimte voor waterberging en maatregelen tegen hittestress c.q. verstening.

Financiële consequenties

Bedragen in €

Groen en water	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsbudget	711.000	676.000	676.000	677.000
<u>Investerings:</u>				
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken	15.000	15.000	15.000	15.000

Gebouwen

Het planmatig onderhoud is vastgelegd in een meerjarenonderhoudsplan op een niveau 'sober en doelmatig'. Voor het planmatig onderhoud is per gebouw een voorziening aangemaakt. Er zijn voldoende middelen aanwezig om het onderhoudsniveau te kunnen halen.

Gebouwen	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijke gebouwen	stuk	38
Sportaccommodaties	stuk	15

Beleidsvoornemens

- Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, toegankelijk, betaalbaar, duurzaam, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.
- Uitvoeren meerjarenonderhoudsplan gebouwen, incl. het nemen van duurzaamheidsmaatregelen (afname energieverbruik en reductie CO₂-uitstoot)

Financiële consequenties

Bedragen in €

Gebouwen	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsbudget	517.000	501.000	504.000	474.000
<u>Investerings:</u>				
Geen				

Overige ruimte

Het kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen is vastgelegd in de BrinQ-visie. Voor onderhoud aan de speelvoorzieningen geldt dat veiligheid en de daarmee gepaarde aansprakelijkheid maatgevend is. Sportvelden worden op een basisniveau onderhouden.

Overige ruimte	Eenheid	Hoeveelheid
Speellocaties	stuk	64
Speeltoestellen	stuk	317
Sportvelden	stuk	21
Begraafplaatsen	stuk	7

Beleidsvoornemens

- Renovatiewerkzaamheden sportvelden
- Inspelen op de wensen van inwoners en uitvaartverenigingen door een kwaliteitsverbetering ten aanzien van het beheer en onderhoud begraafplaatsen op basis van de BrinQ-visie
- Realiseren parkeerterrein Frederiksoord ten laste van de bestemmingsreserve fysieke aantrekkelijkheid.

Financiële consequenties

	Bedragen in €			
Overige ruimte	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsbudget	490.000	497.000	497.000	492.000
Onderhoudsbudget sportvelden	21.000	18.000	17.000	16.000
<u>Investeringen:</u>				
Renovatie sportvelden	33.615	33.615	33.615	33.615
Verwijderen gedenkstenen begr.plaatsen	45.000			

Paragraaf D
Portefeuillehouder

Financiering
K.H. Smidt

De paragraaf financiering beschrijft de wijze waarop binnen de gemeente Westerveld gelden worden belegd of worden aangetrokken. In deze paragraaf komen achtereenvolgens de ontwikkeling van de schuldpositie, de ontwikkeling van de rente, het schatkistbankieren en het risicobeheer aan bod.

Uitvoering treasurybeleid

We zetten het bestaande treasurybeleid¹² in 2022 voort. We zorgen ervoor dat er continu inzicht is in de uitgaande en inkomende gemeentelijke geldstromen. De interne sturing is gericht op beperking van de schuldenlast, kostenefficiency, voorkoming van renterisico's en maatwerkfinanciering. We volgen de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. We zorgen voor voldoende liquiditeit en solvabiliteit zodat we zowel op korte als op de langere termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen.

We bewaken de houdbaarheid van onze schuldpositie. We trekken alleen dan externe financieringsmiddelen aan als dat met het oog op de uitoefening en financiering van de publieke taak noodzakelijk is. Het rentebeleid in de begroting 2022 en de meerjarenramingen zijn gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen.

We maken zo lang mogelijk gebruik van kasgeldleningen als toegestaan binnen de vastgestelde kaders en spelregels.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Elk jaar inventariseren we onze financieringsbehoefte. Deze wordt vooral bepaald door de investeringen en besteding van de middelen uit de bestemmingsreserve. Omdat het saldo van deze laatste afneemt, daalt de financieringscapaciteit van het eigenvermogen. En dus stijgt de externe financieringsbehoefte. Verder houden we rekening met de ontwikkeling van het resultaat. Zo bepalen we of er nieuwe leningen afgesloten moeten worden, of we eerder kunnen aflossen en of we andere financieringskeuzes willen maken. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van (bestaande) aangetrokken leningen. De gemeentelijke leningenportefeuille omvat begin 2022 in totaal elf langlopende leningen met een gezamenlijke omvang van € 14,4 miljoen.

Bedragen x € 1.000

	Laatste jaar aflossing	Boekwaarde 31-12-2021	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2022	Rente percentage	Rente boekjaar
BNG 86900	2022	18	18	0	6,06%	1
BNG 87141	2022	18	18	0	5,93%	1
BNG 95306	2022	150	150	-	4,91%	4
BNG 87895	2023	109	54	54	5,40%	6
BNG 88185	2023	145	73	73	5,35%	8
BNG 89538	2025	272	91	182	4,53%	12
BNG 90058	2025	272	91	182	5,02%	14
BNG 98177	2028	1.400	200	1.200	4,77%	67
BNG 112544	2044	2.760	120	2.640	1,33%	35
BNG 113821	2025	3.200	800	2.400	0,15%	4
		8.345	1.615	6.730		151
Nog aan te trekken in 2021		8.000	320	7.680	0,50%	40
		16.345	1.935	14.410		191

Door te verwachten ontwikkelingen in 2021, de gedane investeringen en gelet op de kasgeldpositie zal in het derde kwartaal van 2021 nog een aanvullende financiering van € 8,0 miljoen nodig¹³ zijn.

¹² Zie ook het treasury statuut 2020, vastgesteld in de raad van 22 december 2020.

¹³ Op basis van begroting. Realisatie is vooral afhankelijk van de mate waarin investeringen zijn uitgevoerd..

De omvang van de vaste schuld van de gemeente neemt in 2022 als gevolg van reguliere aflossing¹⁴, negatieve resultaten in 2021, investeringen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves toe met € 1,0 miljoen toe ten opzichte van 2021. We houden in de ramingen rekening voor 2022 en verder daarmee rekening. We stemmen omvang en samenstelling van de in 2022 aan te trekken financieringsmiddelen zo goed mogelijk af op feitelijke liquiditeitsbehoefte en houden daarbij rekening met de ontwikkeling van de financieringspositie op korte en lange termijn. Voor de invulling maken we zowel gebruik van de kredietfaciliteiten van de Bank Nederlandse Gemeenten als van in looptijd variërende kort- en langlopende geldleningen.

Ontwikkeling schuldpositie

In onderstaande tabel geven we inzicht in de (verwachte en geraamde) ontwikkeling van de omvang van de vaste geldlening en de omvang van de kasgeldleningen. We maximaleren de inzet van de kasgeldleningen binnen de zogenaamde kasgeldlimiet alvorens wordt overgegaan tot het aantrekken van vaste geldleningen. Actuele rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt spelen daarbij een rol. Op dit moment levert de financiering met kasgeldleningen de gemeente geld op vanwege de geldende negatieve rente.

Bedragen x € 1.000

Ontwikkeling schuldpositie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste geldleningen	9.960	8.345	6.730	5.301	4.000	2.880
Kasgeldleningen	4.500	4.600	4.800	4.600	4.500	4.500
Totaal externe geldmiddelen	14.460	12.945	11.530	9.901	8.500	7.380

Financieringsbehoefte

Uit de ontwikkeling van de schuldpositie is de financieringsbehoefte af te leiden. Deze is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Financieringsbehoefte	-	8.000	8.430	8.335	9.210	9.398
Aan te trekken financiering p.jaar	-	8.000	750	300	1.300	700

Uitstaande leningen

Aan Vitens zijn in het verleden geldleningen verstrekt. Deze lening is in 2021 volledig afgelost. Er zijn geen andere uitstaande leningen.

Rentebeleid

We zetten het bestaande rentebeleid in 2022 voort. Dat beleid is gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. Het interne rentebeleid en het daaraan gekoppelde rente-omslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het vernieuwde BBV.

Renteverwachtingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt was in de afgelopen jaren mede als gevolg van monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) ongekend laag. Het rentepeil op de geld- en kapitaalmarkt is van veel factoren en internationale ontwikkelingen afhankelijk. Het bestuur van de ECB handhaaft het bestaande beleid en gaat, mede als gevolg van de COVID-19 crisis, door met het verruimen van de geldhoeveelheid (QE). De ECB houdt vast aan de huidige lage rentetarieven zo lang als het nodig is om de inflatie naar de doelstelling van 2% te brengen. Zelf verwacht de ECB dat de inflatie in 2022 op 1,5% en in 2023 op 1,4% zal uitkomen. De projecthorizon van de ECB is drie jaar. Een rente verhoging ligt op de korte termijn niet voor de hand. We houden daarom geen rekening met rentestijgingen in de begroting.

¹⁴ In de regel noodzaken aflossingen op langlopende geldleningen tot een herfinanciering.

Rentebegroting

De interne rekenregels zijn afgestemd op het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Die schrijven voor dat de gemeente bij de bepaling van het rente-omslagpercentage moet uitgaan van het gewogen gemiddelde van de rente, die de gemeente betaalt voor de lopende geldleningen. Het gaat dan zowel om de vaste geldleningen (looptijd van één jaar of langer) als om kasgeldleningen (looptijd van minder dan één jaar). De raming van de rentelasten voor de geldleningen die de gemeente in 2022 mogelijk moet aangaan wordt gebaseerd op de renteverwachtingen.

De voor 2022 geraamde rentetarieven resulteren in de volgende rentebegroting:

Bedragen x € 1

Rente begroting	2022	2023	2024	2025
Lasten				
Rente vaste geldleningen	178.350	142.103	116.115	97.938
Rente nieuwe vaste geldleningen	1.830	3.685	10.765	14.945
Rente kasgeldleningen	-16.800	-16.800	-16.800	-16.800
Voordeel renteomslag	1.533	14.609	6.272	17.269
Totaal rentelasten	164.913	143.597	116.352	113.352
Baten				
Rente uitgegeven geldleningen (u.g.)	1.950	1.700	1.700	1.700
Rente grondexploitatie	14.243	-3.182	-4.543	-
Rente investeringen	138.749	136.820	112.506	105.363
Rente kostenplaatsen	9.971	8.259	6.689	6.289
Nadeel renteomslag	-	-	-	-
Totaal rentebaten	164.913	143.597	116.352	113.352

Rentetoerekening

De nieuwe begrotings- en verantwoordingsvoorschriften schrijven voor dat gemeenten de wijze waarop ze de rentelasten aan de gemeentelijke producten, programma's en projecten toerekenen in de begroting en in de jaarrekening zichtbaar maken. De doelstelling daarvan is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeente de verwachte rentelasten opnemen in de begroting en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rente toerekening.

Renteomslag programmabegroting 2022	2022	2023	2024	2025
Totale boekwaarde vaste activa (staat C)	43.663.283	42.118.001	41.240.702	39.727.797
Boekwaarde aan derden verstrekte leningen	660.986	660.986	660.986	660.986
Boekwaarde projectfinanciering	-	-	-	-
Boekwaarde t.b.v. omslagrente	43.002.297	41.457.015	40.579.716	39.066.811
Percentage renteomslag	0,38%	0,35%	0,29%	0,29%
Percentage renteomslag (afgerond)	0,40%	0,30%	0,25%	0,30%

De rekenrente voor grondexploitatie is als volgt:

Berekening rentepercentage grondexploitatie 2021 - 2024	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Rentetarief grondexploitatie	1,09%	0,68%	0,62%	0,63%	0,48%

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal richtlijnen waar gemeenten zich in de uitvoering van treasurybeleid aan moeten houden. Dat zijn: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast stelt de wet beperkingen aan het extern

beleggen van overtollige middelen. Dat ligt vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de netto kortlopende schuld van de gemeente. Het geeft het volume aan dat de gemeente maximaal mag invullen met geldleningen met een looptijd korter dan een jaar. Het maximum bedraagt 8,5 % van het begrotingstotaal van de begroting. Op basis van de cijfers in de begroting 2022 bedraagt de norm voor het komende jaar € 4,8 miljoen¹⁵. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet een vaste geldlening worden aangetrokken of moet gemotiveerd¹⁶ worden waarom hier niet voor is gekozen. In deze begroting ramen we vanwege de additionele financieringsbehoefte een maximaal gebruik van kasgeldleningen en voor de dan nog resterende extra financieringsbehoefte zal de gemeente vaste geldleningen aantrekken.

De gemeente mag de kasgeldlimiet niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Als die situatie zich voordoet moet de gemeente de provincie daarover informeren en een plan aanbieden waarin wordt aangegeven hoe en op welke termijn weer aan de kasgeldlimiet wordt voldaan. We maken bij de voorziening in de dagelijkse financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik van de gunstige rentestanden op de geld- en/of de kapitaalmarkt.

Een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld ten opzichte van de kasgeldlimiet wordt hierna weergegeven.

Bedragen x € 1.000

	1: jan-mrt	2: apr-jun	3: juli-sept	4: okt-dec	Jaar
Vlottende schulden					
Opgenomen gelden < 1 jaar	4.800	3.800	1.000	4.800	4.800
Schuld in rekening-courant	-	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Overige geldeningen niet zijnde vast schuld	-	-	-	-	-
Totaal vlottende schulden (A)	4.800	3.800	1.000	4.800	4.800
Vlottende middelen					
Uitgeleende gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Contante gelden in kas	5	5	5	5	5
Tegoeden in rekening-courant	275	275	275	275	275
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Totaal vlottende middelen (B)	280	280	280	280	280
Totaal netto-vlottende schuld C=(A-B)	4.520	3.520	720	4.520	4.520
Beoordeling kasgeldlimiet					
Totaal Baten	56.734	56.734	56.734	56.734	56.734
Toegestane kasgeldlimiet (8,5% van Totale Baten) (D)	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800
Ruimte (+)/Overschrijving (-) (D-C)	280	1.280	4.080	280	280

Er is geen sprake van overschrijding in de kwartalen van 2022.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in enig jaar maximaal mag (her)financieren. Dit om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie van aflossingen en renteherzieningen op de lopende leningen plaatsvindt en zo het risico van de ontwikkeling van kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie te beperken. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van dat jaar. De norm (wet FIDO) stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking kan komen voor herfinanciering of renteherziening. Gemeenten hebben de plicht om te informeren ten aanzien van het renterisico dat zij over hun vaste schuld lopen.

¹⁵ Gebaseerd op een begrotingstotaal van de baten exclusief de mutatie baten reserves.

¹⁶ Dat kan alleen voor een korte periode gegeven de 'kwartaal eis'.

Onderstaande tabel laat zien dat we binnen de grenzen van de risiconorm blijven. Het renterisico in de leningenportefeuille is in 2022 goed gespreid en er is de komende jaren sprake van voldoende ruimte voor (her)financiering.

	Bedragen x € 1.000			
	2022	2023	2024	2025
Renterisico's				
Renteherzieningen (1)	-	-	-	-
Aflossingen (2)	1.935	1.824	1.727	1.813
Renterisico (1+2)	1.935	1.824	1.727	1.813
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal 2022	56.734	53.615	52.824	52.536
Percentage conform de regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm 2022	11.347	10.723	10.565	10.507
Toetsing aan de renterisiconorm				
Renterisico	1.935	1.824	1.727	1.813
Renterisiconorm	11.347	10.723	10.565	10.507
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	9.412	8.899	8.838	8.694

Schatkistbankieren

Invoering van het schatkistbankieren, beperkt de eigen beleggingsmogelijkheden van de gemeente. Als er sprake is van overtollige financieringsmiddelen waarvan de omvang uit gaat boven het wettelijk vastgestelde drempelbedrag dan worden die middelen door het Rijk afgeroomd ten gunste van de 'schatkist' bij het Ministerie van Financiën. De overtollige gelden van de gemeente worden overgeboekt naar een bankrekening van het ministerie van Financiën. Een klein deel van het saldo mag als werkkapitaal worden aangehouden.

Dit betreft een bedrag van 0,75%¹⁷ van het begrotingstotaal¹⁸ met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2,5 miljoen. Voor Westerveld betreft dit een bedrag van € 430.000. Het treasurybeleid is gericht op voorkoming van overliquiditeit. We zijn daarin echter afhankelijk van omvang en verloop van inkomende geldstromen. Dat impliceert dat schatkistbankieren niet volledig op voorhand kan worden uitgesloten.

¹⁷ De wettelijke limiet

¹⁸ Het totaal van de begrote baten exclusief de baten reserves.

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie. Een aantal van deze ondersteunde processen zijn:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel & organisatie (HRM)
- Inkoop, aanbesteding en contractmanagement
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)

Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie

Investeringsbeleid

De geplande investeringen zijn per programma toegelicht.

Interne controle en rechtmatigheid

Wij werken samen met de gemeenten Meppel, Westerveld en Steenwijkerland op het gebied van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC). Het doel van de VIC is het toetsen van alle processen die de gemeente uitvoert of de geldstroom in het proces volledig en juist is en rechtmatig tot stand is gekomen. Hierbij is de focus in welke mate de opzet, het bestaan en de werking van de interne controlemaatregelen voldoende borging bieden voor de getrouwheid en rechtmatigheid (compliance) in de processen. De VIC speelt een centrale rol wanneer wij per 2022 zelf een rechtmatigheidsverantwoording dienen af te leggen in plaats van de accountant. De werkzaamheden in de VIC-poule worden zodanig uitgevoerd dat wij in staat worden gesteld vanaf boekjaar 2022 een rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening te verstrekken die voldoet aan het ambitieniveau dat door uw gemeenteraad is vastgesteld.

De intergemeentelijke samenwerking kent een groeipad. In (het najaar van) 2021 is het gelukt om de VIC-poule volledig met vaste bemensing in te vullen. Er wordt gebruik gemaakt van uniforme controleplannen, werkprogramma's en rapportages. In 2022 koersen we op het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording door de colleges die aan de landelijke eisen voldoet (RM-verklaring NV COS 610) en het versterken van de VIC-poule als hét gezicht en adviseur in onze organisatie op het gebied van procesbeheersing voor bestuur, management en medewerkers.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Op dit moment verstrekken accountants een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Dit gaat veranderen.

Met ingang van 2022 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording afleggen over de rechtmatigheid van de jaarrekening. De accountant krijgt hierdoor een andere rol en zal vanaf het boekjaar 2022 geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring. De accountant geeft dan nog een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college van Burgemeester en Wethouders die in de jaarrekening wordt opgenomen. De rechtmatigheidsverantwoording wordt een onderdeel van de getrouwheidsverklaring van de accountant.

De rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) verantwoording binnen uw gemeentelijke huishouding. Het is belangrijk nu al bezig te zijn met deze ontwikkelingen en dat wij zorgen voor voldoende grip op de interne processen en de bijbehorende financiële huishouding, want wij moeten zelf aantonen dat de budgetten rechtmatig zijn besteed. Het college geeft hier verantwoording over af in een bestuursverklaring¹⁹.

Doelmatigheid

Het laatst gehouden doelmatigheidsonderzoek betrof het onderwerp juridische kwaliteitszorg, en is in september 2019 afgerond. Er is nog geen nieuw onderwerp voor een volgend doelmatigheidsonderzoek bekend.

¹⁹ Wettelijk verplicht met ingang van de jaarrekening over 2022.

Het periodiek uitvoeren van een doelmatigheidsonderzoek is een wettelijke verplichting. We gaan in 2022 onderzoeken op welke wijze wij deze onderzoeken nog efficiënter vorm kunnen geven.

Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht is het toezicht van de ene overheid op de andere. De provincie heeft een toezichthoudende rol op de gemeenten op een aantal terreinen. Deze terreinen zijn:

- Ruimtelijke ordening
- Wabo
- Huisvesting statushouders
- Archiefzorg
- Financieel toezicht
- Monumentenwet

Het toezicht op financiën wordt afzonderlijk georganiseerd. De andere vijf onderwerpen vallen onder de Wet Interbestuurlijk Toezicht. Hiervoor zijn toezichtcriteria ontwikkeld op basis waarvan zelfbeoordeling plaats kan vinden. Deze zelfbeoordeling heeft een plek in de P&C-cyclus en daarmee in de jaarrekening, waardoor de gemeenteraad haar taak adequaat kan uitoefenen.

Bij de jaarrekening 2019 heeft de zelfbeoordeling samengevat het volgende resultaat opgeleverd. Een groene kleur betekent dat aan alle eisen is voldaan, oranje betekent dat aandacht nodig is omdat aan een aantal eisen niet is voldaan, rood betekent dat onvoldoende is voldaan aan de eisen.

Domein	Status
Ruimtelijke Ordening	
Huisvesting statushouders	
Archiefzorg	
Financieel toezicht	
Monumentenwet	

Westerveld scoorde op één punt 'oranje'. Bij archiefzorg wordt nog niet voldaan aan alle vereiste kritische prestatie-indicatoren. De indicator bij archiefzorg zal pas bij een volledige 100% score naar groen worden aangepast. Met name de indicatoren met betrekking tot digitalisering archief zijn nog niet allemaal gerealiseerd. De aanbevelingen die de provincie heeft gedaan zullen opgevolgd worden, maar dit zal naar verwachting nog niet leiden tot een 'groene' status.

Personeel & organisatie (HRM)

Organisatieontwikkeling en samenwerking

Wanneer medewerkers van Westerveld hun organisatie moeten typeren, dan horen wij vaak: een platte organisatie, korte lijnen, de verantwoordelijkheden liggen daar waar ze horen, betrokkenheid, en veel kansen voor ontwikkeling en ontplooiing. In gemeenteland zijn wij een relatief kleine organisatie waar het aantal leidinggevenden zich beperkt tot vier op een groep van circa 170 mensen. Dat zegt veel over het durven dragen en nemen van verantwoordelijkheid én over samenwerken en samensturing. Op deze wijze is 'klein' een kracht! Relatief klein zijn, kan ook kwetsbaar maken: om dat te voorkomen zoeken wij - daar waar mogelijk, nodig en nuttig - de samenwerking in de regio. Zo heeft uw raad in 2019 ingestemd met de aansluiting bij het shared service centre ONS per 1 januari 2021, waarmee een duurzame oplossing is gevonden voor het meegroeien in de ontwikkelingen op het terrein van onder andere ICT.

De missie en visie van de ambtelijke organisatie zijn drie jaar geleden geformuleerd en daaruit voortvloeiend zijn de Westerveldse belevingsprincipes met elkaar opgesteld: deze helpen de medewerkers – als basis en als uitgangspunten – in het contact met de in- en externe klant. Samengevat zijn de Westerveldse belevingsprincipes: snel, persoonlijk, betrokken, eenvoudig, relevant, transparant en consistent. Het laden van deze begrippen én van de missie & visie voor zowel de individuele medewerkers als voor groepen medewerkers, is een doorlopend proces.

We zijn een relatief kleine organisatie en dat is in veel opzichten onze kracht maar het kan ons ook kwetsbaar maken. Om de kwetsbaarheid te verminderen is er aandacht voor het principe van de interne vervanging en dat onderwerp zal altijd aandacht blijven vragen en krijgen. Daarnaast zoeken wij - daar waar mogelijk, nodig en nuttig - de samenwerking in de regio, waarbij de samenwerking op uiteenlopende niveaus, in verschillende vormen en voor diverse periodes vormgegeven wordt. Deze wijze van samenwerken sluit aan bij de algemene landelijke trend van 'de netwerksamenleving'.

Kijken we naar de interne samenwerking dan is de managementstrategie 'samensturing' een belangrijke kapstok: een strategie die niet van vandaag op morgen uitgewerkt en geïmplementeerd is, maar we maken met elkaar goede stappen.

Personeelsformatie en personeelsbudgetten

Met het volgende overzicht geven wij globaal inzicht in de begrote formatie in vergelijking met 2021.

Formatie in Fte	2021	2022	Mutatie
Bestuur (B&W)	4,00	4,00	-
Bestuursondersteuning (griffie)	2,44	2,44	-
Totaal formatie bestuur	6,44	6,44	-
Subtoaal Directe taken programma's	111,15	107,08	-4,07
Subtotaal Ondersteunende taken (overhead)	58,39	58,75	0,36
Totaal Formatie Ambtelijke organisatie	169,54	165,82	-3,72
FTE overhead / Fte directe taken	33%	35%	

De formatie 2022 van 165,82 FTE is gebaseerd op de door het college vastgestelde formatie van 169,55 FTE excl. Bestuur en Griffie. Deze formatie is neemt af met 3,72 FTE vanwege vertrek medewerkers waarvoor geen dekking meer is en door het niet begroten van bovenformatief personeel. De formatie neemt toe door budgetoverheveling van programma naar personeelsbudget voor cultuurcoach en leerplichtambtenaar (totaal 1,22 FTE).

Het oplossen van bovenformatief kan door detachering elders. Daarvan was in 2021 sprake. Voor 2022 zijn geen inkomsten geraamd. Landelijk is er onder andere grote vraag naar medewerkers binnen onze taakvelden Ruimtelijke ontwikkeling, Wabo-vergunningverlening, ICT, Financiën en Control. Naast een tekort aan mensen zien we ook al enige tijd een verschuiving van 'in dienst' naar inhuur in de vorm van ZZP of detachering mét de daaraan gekoppelde hogere tarieven. Willen we stoelen gevuld krijgen en houden, dan moeten we vaak kiezen voor inhuur omdat de keus voor 'in dienst nemen' er niet is. Ter dekking voor de extra kosten die met inhuur verbonden zijn is in 2022 een aanvullend budget van € 200.000 beschikbaar in de flexibele schil.

De bijbehorende budgetten zijn als volgt:

Budget formatie	2021	2022	Mutatie
Bestuur (B&W)	436.400	446.580	10.180
Bestuursondersteuning (griffie)	207.200	206.000	-1.200
Budget bestuur	643.600	652.580	8.980
Burgerlijke stand (trouwambtenaren)	10.000	10.000	-
Personeelslasten binnendienst	10.802.600	10.922.900	120.300
Personeelasten buitendienst	949.300	975.300	26.000
Budget Ambtelijke organisatie	11.761.900	11.908.200	146.300
Totaal budget	12.405.500	12.560.780	155.280
Verklaring meerkosten:			
CAO effect, premiestijgingen			274.028
Effect herwaardering functies			93.000
Formatie ontwikkeling (incl. leerplichtambtenaar, cultuurcoach)			-220.728

Personeelsbeleid

De personeels- en salarisadministratie is met ingang van 1 januari 2020 overgegaan naar het shared service centre ONS te Zwolle.

Als goed werkgever zetten we vooral in op het preventief voorkomen van (ziekte) verzuim. Door het werken aan een transparante werkcultuur, is het streven dat we op voorhand kunnen anticiperen op individuele situaties van medewerkers die (tijdelijke) extra zorg en aandacht nodig hebben.

We streven als gemeente naar een verzuimcijfer dat niet groter is dan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer van de sector Gemeenten. In 2019 bedroeg dit landelijk cijfer 5,8 % (5,4 % voor gemeenten < 20.000 inwoners), in Westerveld 6,1% (excl. zwangerschappen).

Waar het gaat om vervanging van ziekte, zwangerschaps- en ouderschapsverlof is jaarlijks een budget beschikbaar van € 310.000. Indien dit budget niet toereikend is heeft u in 2014 (2e bestuursrapportage) toestemming gegeven om de uitgaven te verhogen tot een budget dat gelijk is aan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

In 2022 zullen de inkoopwerkzaamheden ondergebracht worden bij het shared service center ONS. Contractering en contractmanagement in het sociaal domein blijven ook in 2022 een groot onderdeel van het takenpakket in 2022. Daarnaast is er aandacht voor het beheren van contracten via een contractbeheersysteem om zo beter inzicht te verkrijgen in lopende overeenkomsten. Dit leidt tot betere beheersing van de inkoop die de gemeente doet. In aanvulling hierop worden ook de controlewerkzaamheden ten aanzien van de rechtmatigheid in samenwerking met VIC uitgevoerd. Binnen de werkzaamheden is toenemende aandacht voor duurzaamheid. Hierbij kan gedacht worden aan een circulaire inkoop, maar ook aan informatie- en kennisuitwisseling met lokale ondernemers over dit onderwerp. Daarnaast wordt er ondersteuning en advisering op maat gevraagd ten aanzien van aanbestedingen en vraagstukken op het vlak van inkoop en contractering.

Informatievoorziening, informatiebeveiliging en automatisering (ICT)

We gaan verder bouwen aan een privacy-veilige en toekomstbestendige informatievoorziening, waarbij we gebruik maken van de mogelijkheden die nieuwe technologieën ons bieden. Dit doen we mede door uitvoering te geven aan een dynamisch meerjarig realisatieprogramma Westerveld 2021-2022. Daarnaast heeft het team Informatiebeveiliging en Privacy haar eigen jaarplan. Dit jaarplan komt voort uit verbetervoorstellen, resultaten van de ENSIA en AVG-zelfevaluaties, de Suwi en Digidaudit, initiatieven vanuit de VNG en ontwikkelingen in onze maatschappij en de technologie die volop in ontwikkeling is.

In 2022 wordt voor het verbeteren van de informatiebeveiliging en privacy binnen de gemeente de focus gelegd bij een integrale aanpak en het implementeren van de BIO- en de AVG-rechten en verplichtingen. Het doel is het beschermen en beveiligen van vertrouwelijke (bedrijfs-)gegevens en de persoonsgegevens die de gemeente bezit.

In 2019 en 2021 zijn belangrijke stappen gezet in het formuleren van beleid, bewustwording en het vaststellen van verplichte AVG-documenten en -processen. We zien dat organisatorische inbedding, procesbeschrijvingen en toekennen van eigenaarschap, autorisatiemanagement en risicomangement belangrijk zijn om verdere stappen te kunnen maken op het gebied van AVG-compliance en informatieveiligheid. In 2022 gaan we daarmee verder. In 2022 worden activiteiten zoals training, ingezet die ervoor zorgen dat de protocollen en procedures structureel worden toegepast (en niet meer incidenteel). Ook zal er aandacht zijn voor een risicogebaseerde aanpak. In 2021 is afscheid genomen van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) en hiervoor is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) in de plaats gekomen. Daar waar in de BIG het principe "pas toe of leg uit" gold, is iedere beheersmaatregel (Control) uit de BIO verplicht te implementeren. Afhankelijk van de dataclassificatie en een risicobeoordeling zijn er per control meerdere verschillende maatregelen gedefinieerd. Ook in 2022 zullen we verder gaan met het implementeren van noodzakelijke maatregelen en het in kaart brengen van kwetsbaarheden, dreigingen en risico's die van invloed kunnen zijn op onze informatievoorziening, bedrijfsvoering en bescherming van persoonsgegevens. Dit doen we o.a. met behulp van DPIA's (data protection impact assessment). Dat is één in de AVG- verplicht gesteld assessment dat vooraf aan een nieuwe verwerking met persoonsgegevens moet aantonen welke privacyrisico's er zijn en welke maatregelen daarop genomen zijn. Bij het implementeren van maatregelen wordt in nauw overleg met de medewerkers gekeken naar de context, risicobeoordeling, mogelijkheden van dataminimalisatie, privacy by default en privacy by design. Ook dit draagt bij aan bewustwording en toepassing van de AVG-beginselen, zodat onze gemeente een belangrijke stap zet op de AVG-, BIO- en ENSIA-ladder.

Paragraaf F	Verbonden Partijen
Portefeuillehouder	K.H. Smidt

De gemeente onderhoudt banden met diverse partijen waarin zij een bestuurlijk of financieel belang heeft, de zogeheten verbonden partijen. Het aangaan van banden met deze partijen komt voort uit politieke motieven en maatschappelijke relevantie. Een bestuurlijk belang betekent dat leden van het college, in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling, vertegenwoordigd zijn. Een financieel belang houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen. De verbonden partijen zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Deelnemingen in vennootschappen
3. Participaties in stichtingen en verenigingen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel		
<i>Openbaar belang</i>	<i>Aandeel</i>	
Het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die aangewezen zijn op aangepast werk op een dergelijke plek. Hierbij wordt gestreefd naar passende arbeid zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt. Dit houdt mede in het ontwikkelen van de arbeidsmogelijkheden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor hun door- en uitstroomkansen vergroot worden.	24,8%	
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	1.680
	31-12-2022	1.430
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	2.020
	31-12-2022	2.220
Resultaat over 2022 (x € 1.000)	2022	N.N.B.
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2022	2.452
<i>Risico's</i>		
Het grootste risico vormt de jaarlijkse berekening van de verdeling van de rijksmiddelen en de verhouding van de verdeling van de kosten binnen de GR. De begrotingsdoelstellingen, zoals het toevoegen van waarde, blijven onderhevig aan externe factoren die bepalend kunnen zijn voor de uitkomsten. Een nieuw kabinet zal zich buigen over de initiatiefnota 'sociaal ontwikkelbedrijven' en kan in de toekomst effect hebben op de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening en de participatiewet voor de gemeenten.		

Veiligheidsregio Drenthe te Assen		
<i>Openbaar belang</i>	<i>Aandeel</i>	
Het uitvoeren van taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de Veiligheidsregio zijn opgedragen. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden welke door de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio zijn opgedragen.	4,4%	
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	2.859
	31-12-2022	2.867
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	30.288
	31-12-2022	26.156
Resultaat (x € 1.000)	2022	0
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2022	1.209
<i>Risico's</i>		
De Veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarbij de risico's uiteindelijk verhaald kunnen worden op de deelnemende gemeenten. De Veiligheidsregio geeft zelf aan dat er risico's gezien worden in de financiële afwikkeling van de integratie van de Meldkamer Noord Nederland in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO), herziening FLO overgangsrecht en de		

kosten voor personeel (vergoeding vrijwilligers en loon- en prijsontwikkeling). De reserves worden als ruim voldoende ingeschat om de risico's af te dekken. Daarnaast worden nieuwe ontwikkelingen vroegtijdig gesignaleerd en zullen de daaruit voortkomende consequenties voorgelegd worden aan uw raad.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.		Op basis van inwoner aantal
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	3.194
	31-12-2022	3.525
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	2.250
	31-12-2022	2.250
Resultaat (x € 1.000)	2022	0
Gemeentelijke bijdrage	2022	702
<i>Risico's</i>		
De impact van het COVID-19 virus is nog onduidelijk. Dit geldt ook voor de GGD Drenthe en kan leiden tot mutaties in de ontwerpbegroting 2022. In de begroting klinkt voldoende realiteitszin door ten aanzien van de COVID-19 crisis. Alles in de bedrijfsvoering van de GGD is erop gericht om zo min mogelijk uit de pas te lopen.		

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) te Assen		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Het uitvoeren van alle milieuvergunningverlening- en meldingen, milieutoezicht en handhaving en alle milieuspecialismen en advisering op het gebied van milieu.		3,7%
<i>Financieel*</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	50
	31-12-2022	58
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	4.353
	31-12-2022	4.353
Resultaat (x € 1.000)	2022	14
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2022	595
<i>Risico's</i>		
Op dit moment vinden een aantal wijzigingen plaats binnen de RUD op grond van het rapport van Seinstra en van der Laar. Deze ontwikkelingen in de organisatie en het financieel meer in control komen hebben gevolgen voor de bijdrage van de gemeente. De bijdrage is inmiddels al gestegen. Wanneer er bij de RUD tekorten ontstaan zijn de gemeenten en de provincie naar rato verantwoordelijk voor het bijpassen van deze tekorten		

Recreatieschap Drenthe te Dwingeloo		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf op het gebied van de vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme)		1/13 deel
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	829
	31-12-2022	835
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	805
	31-12-2022	799
Resultaat (x € 1.000)	2022	0
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2022	89
<i>Risico's</i>		
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus voor het Recreatieschap Drenthe.		

Eems Dollard Regio te Bad Nieuweschans		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Bevorderen van samenwerking aan zowel Duitse als Nederlandse kant van de grens		0,94%
<i>Financieel*</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.
	31-12-2022	N.N.B.
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.
	31-12-2022	N.N.B.
Resultaat (x € 1.000)	2022	N.N.B.
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2022	3,4
<i>Risico's</i>		
Volgens paragraaf 15 lid 3 Gemeenschappelijke Regeling EDR zijn de deelnemers aan de EDR verplicht om naar rato van hun deelnemersbijdragen bij liquidatie extra bijdragen te verstrekken.		

*EDR levert geen gegevens aan, aangezien er door deze organisatie niet of niet tijdig een begroting wordt opgesteld.

Publiek Vervoer Groningen en Drenthe		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Alle gemeenten in Drenthe en Groningen en het OV-bureau Groningen Drenthe werken samen aan het creëren van een optimaal vervoersnetwerk dat betaalbaar en toekomstbestendig is en waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmiddelen.		1,58%
<i>Financieel*</i>		
Eigen vermogen (x € 1)	1-1-2022	23
	31-12-2022	23
Vreemd vermogen (x € 1)	1-1-2022	344
	31-12-2022	344
Resultaat (x € 1)	2022	0
Gemeentelijke bijdrage (x € 1)	2022	14
<i>Risico's</i>		
Het risico voor de deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling is beperkt. De risico's betreffen de interne bedrijfsvoering waarvoor beheersmaatregelen worden ingezet om dat risico te beperken.		

Overheid en Services (ONS)		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
De gemeente Westerveld is per 1 januari 2021 toegetreten tot de gemeenschappelijke regeling ONS. Het is een lichte regeling voor de bedrijfsvoering. De gemeente neemt sinds 1 januari 2021 diensten af voor de Personeels- en salarisadministratie en sinds 1 september voor het technisch beheer van de ICT. Per 1 januari 2022 zullen ook de inkoop diensten worden afgenomen. Naast Westerveld nemen de gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen en de provincie Overijssel deel in de gemeenschappelijke regeling. Het deelnemingspercentage is gebaseerd op het bedrag aan bijdrage van de gemeente Westerveld t.o.v. het totale bedrag. Qua zeggenschap heeft de gemeente dezelfde stem als een andere deelnemers, waarmee het aandeel op 20% uit zou komen.		5,7%
<i>Financieel*</i>		
Eigen vermogen (x € 1)	1-1-2022	223
	31-12-2022	223
Vreemd vermogen (x € 1)	1-1-2022	11.423
	31-12-2022	10.024
Resultaat (x € 1)	2022	0
Gemeentelijke bijdrage (x € 1)	2022	1.306
<i>Risico's</i>		
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus ook voor de tekorten van ONS. Via tussentijdse rapportages en bestuurlijke afwegingen zal dit zoveel mogelijk beperkt worden.		

2. Deelnemingen in vennootschappen

Onderstaande vennootschappen zijn ontstaan door de splitsing van het netwerkbedrijf en het leveringsbedrijf van Essent en daarnaast door de verkoop van de aandelen in het leveringsbedrijf Essent.

Enexis Holding B.V. te 's Hertogenbosch			
<i>Openbaar belang</i>			<i>Aandeel</i>
Enexis Holding B.V. beheert het energienetwerk in zeven provincies in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en zorgt er voor dat gas en elektriciteit van de energieleveranciers veilig bij de klanten (plm. 2,6 miljoen huishoudens) terecht komt.			0,0928%
<i>Financieel</i>			
Eigen vermogen (x € 1.000)		1-1-2022	4.088.000
		31-12-2022	4.088.000
Vreemd vermogen (x € 1.000)		1-1-2022	4.435.000
		31-12-2022	4.435.000
Resultaat (x € 1.000)		2022	99.900
<i>Risico's</i>			
Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.			

CSV Amsterdam B.V. te 's Hertogenbosch			
<i>Openbaar belang</i>			<i>Aandeel</i>
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.			0,0928%
<i>Financieel</i>			
Eigen vermogen (x € 1.000)		1-1-2022	375
		31-12-2022	300
Vreemd vermogen (x € 1.000)		1-1-2022	0
		31-12-2022	0
Resultaat (x € 1.000)		2022	-75
<i>Beleidsvoornemens en risico's</i>			
De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is de vennootschap in afwachting van de reactie van de Belastingdienst op het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal in overleg met de Aandeelhouderscommissie de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of beroepsprocedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 20.000), art 2.:81 BW.			

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. 's Hertogenbosch			
<i>Openbaar belang</i>			<i>Aandeel</i>
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.			0,0928%
<i>Financieel</i>			
Eigen vermogen (x € 1.000)		1-1-2022	1.590

	31-12-2022	0
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	0
	31-12-2022	0
Resultaat (x € 1.000)	2022	0
Risico's		
Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden.		
Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag € 1.496.822) (art 2.:81 BW).		

Overige vennootschappen waarin wordt deelgenomen

N.V RENDO te Hoogeveen		
Openbaar belang		Aandeel
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering.		7,97%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Resultaat (x € 1.000)	2022	N.N.B.*
Risico's		
Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.		

* De begroting van RENDO wordt in de tweede helft van het jaar vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze is daarom nog niet bekend bij het opstellen van de gemeentelijke begroting.

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) te Assen		
Openbaar belang		Aandeel
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering.		1,079%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Resultaat (x € 1.000)	2022	N.N.B.*
Risico's		
Het risico, en daarmee de aansprakelijkheid, voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.		

* De begroting van WMD wordt in de tweede helft van het jaar vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze is daarom nog niet bekend bij het opstellen van de gemeentelijke begroting.

Waterbedrijf Vitens NV te Zwolle		
Openbaar belang		Aandeel
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering.		0,449%
Financieel		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Resultaat over 2022 (x € 1.000)	2022	N.N.B.*

Risico's

Het risico voor de gemeente zit in het afwaarderen van de boekwaarde van de aandelen. Wanneer zou blijken dat Vitens niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Op dit moment is dat risico met een solvabiliteit van circa 30% zeer gering.

* De begroting van Vitens wordt in de tweede helft van het jaar vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze is daarom nog niet bekend bij het opstellen van de gemeentelijke begroting.

Wadinko N.V. te Zwolle**Openbaar belang**

Bevorderen werkgelegenheid.

Aandeel

2,344%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Resultaat (x € 1.000)	2022	N.N.B.*

Risico's

Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening van Wadinko, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt.

* Door Wadinko wordt geen openbare begroting opgesteld.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) te den Haag**Openbaar belang**

Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt; d.m.v. gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Aandeel

0,0009%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Resultaat (x € 1.000)	2022	N.N.B.*

Risico's

Maximaal risico t.a.v. de afwaardering van de boekwaarde van de aandelen en het niet ontvangen van dividend. Het risico op afwaardering zal beperkt zijn aangezien het een staatsbank betreft. Het risico op beperkte dividenduitkering heeft zich de laatste jaren voorgedaan, door gewijzigde regelgeving en de lage rente. Hier wordt bij het opstellen van de begroting rekening mee gehouden.

* De BNG Bank kan geen gegevens inzake vermogen en resultaat voor het komende jaar aanleveren in verband met bedrijfsgegevens die voor concurrenten van belang kunnen zijn.

Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA N.V.) te Zwolle**Openbaar belang**

Door deelname in de aandelen van ROVA kunnen we gebruik maken van de aangeboden diensten.

Aandeel

0,184%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2022	N.N.B.*
	31-12-2022	N.N.B.*
Resultaat (x € 1.000)	2022	N.N.B.*

Risico's

Voor de gemeenten zal maximaal het ingelegde bedrag in aandelen moeten worden afgeboekt bij een eventueel faillissement van ROVA, daarnaast zal er met spoed een andere afvalinzamelaar gezocht moeten worden. Dit kan hogere kosten met zich meebrengen. Het risico dat dit zich voor zal doen, wordt zeer klein geacht, aangezien er regelmatig overleggen met ROVA plaatsvinden en de financiële organisatie geborgd is.

* De begroting van ROVA wordt in de tweede helft van het jaar vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze is daarom nog niet bekend bij het opstellen van de gemeentelijke begroting.

3. Participaties in stichtingen en verenigingen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt gemeenten bij hun ontwikkeling en behartigt hun belangen. De activiteiten van de VNG bestaan uit het bieden van een platform, het behartigen van gemeenschappelijke belangen, het bieden van dienstverlening aan gemeenten (adviseren en informeren) en het ontwikkelen van producten en diensten. Jaarlijks wordt de contributie op basis van het aantal inwoners vastgesteld. De contributie voor 2022 is begroot op € 27.000.

Talentergio

Talentergio is een samenwerkingsverband tussen 26 overheidsorganisaties. Samen vertegenwoordigen ze ruim 8.000 medewerkers in de meest uiteenlopende functies.

Aangesloten zijn de gemeenten, de Omgevingsdienst IJsselland, Shared Service Centrum ONS, de Veiligheidsregio IJsselland, TIEM Zwolle en de provincie Overijssel.

Talentergio richt zich primair op de individuele medewerkers. Er worden faciliteiten geboden waarbinnen medewerkers zich kunnen ontplooiën en ontwikkelen waardoor het bewustzijn van de medewerker dat zij een zinvolle bijdrage kan leveren aan het mede vormgeven van een goed functionerende overheid groeit. Medewerkers van Talentergio-organisaties kunnen op een gemakkelijke en laagdrempelige manier bewegen en kennis en kunde uitwisselen.

De contributiekosten bedragen € 18.500 per jaar. Voor het jaar 2022 staan er geen specifieke acties op het programma anders dan de reguliere, voortzetting van het traineeprogramma, uitwisseling van medewerkers binnen het netwerk.

Vereniging van Drentse gemeenten (VDG)

De Vereniging van Drentse gemeenten zet zich in voor de twaalf gemeenten in de provincie Drenthe. De vereniging biedt een platform aan en behartigt de belangen van de Drentse gemeenten richting de VDG. Via de Drentse portefeuillehouders worden diverse beleidsterreinen op elkaar afgestemd. De bijdrage voor 2022 is begroot op € 7.500 (inclusief de bijdrage aan de Stichting Drentse Veteranen).

Regio Zwolle

Regio Zwolle is een bestuurlijke samenwerking tussen 21 gemeenten en 4 provincies rondom Zwolle. Regio Zwolle is volop in ontwikkeling. Er is een nieuwe Agenda opgesteld met een nieuwe structuur van vijf tafels namelijk tafel: economie, leefomgeving, bereikbaarheid, energie en Human Capital Agenda (HCA). De HCA is volop in beweging en moet leiden tot een toekomstgerichte arbeidsmarkt. Doel is om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken door onderwijs en ondernemersorganisaties aan elkaar te verbinden. Daarnaast steunen ondernemersorganisaties initiatieven die bijdragen aan realisatie van en voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Een belangrijk onderdeel van Regio Zwolle is Kennispoort. Kennispoort is het innovatie-netwerk van ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. Kennispoort verzorgt één keer per jaar een bijeenkomst in de gemeente Westerveld. De Regio Deal Regio Zwolle is binnengehaald. Ook onze gemeente heeft projecten ingediend en kan mogelijk meedoen aan deze subsidietoekenning. Door de nieuwe werkwijze en de gestelde ambitie wordt de gemeentelijke bijdrage verhoogd voor de periode 2022 tot 2023 van jaarlijks € 1,23 per inwoner naar € 2,30 met een jaarlijkse inflatie- en prijspeilcorrectie.

Stichting Het Oversticht Zwolle

Het Oversticht doet onderzoek en brengt advies uit op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijk erfgoed. Het welstandstoezicht en de gemeentelijke monumentencommissie van de gemeente Westerveld zijn bij deze stichting ondergebracht. De gemeentelijke archeoloog wordt eveneens via Het Oversticht ingehuurd. Het Oversticht verzorgt eveneens de omschrijvingen voor nieuwe aanvullingen op de vrijwillige gemeentelijke monumentenlijst.

Samenwerkingsverband UNESCO nominatiedossier 'Koloniën van Weldadigheid'

Sinds 2010 wordt er internationaal samengewerkt aan een succesvolle nominatie van de voormalige Rijkskoloniën van Weldadigheid tot UNESCO Werelderfgoed. De gemeente Westerveld is één van de voortrekkers geweest voor uitbreiding van het dossier en heeft een bestuurlijk charter ondertekend waarin we deze intentie (zowel op het gebied van personele inzet, als financieel) hebben bevestigd.

Op lokaal niveau wordt ambtelijk en bestuurlijk nauw samengewerkt met de gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf en vindt er afstemming plaats met ondernemers uit de recreatie- en toeristische sector, Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de agrarische sector. Het Werelderfgoedcomité

heeft zich in 2018 positief uitgesproken over het dossier en in het bijzonder het Westerveldse aandeel, in 2022 zal het Werelderfgoedcomité heeft in 2021 de UNESCO Werelderfgoedstatus toegekend.

RWB Zwolle

Het regionaal Werkbedrijf Regio Zwolle timmert continu aan de weg om invulling te geven aan zijn belangrijkste doelstelling: het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt in de regio Zwolle. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar mensen met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt.

Toekomstgericht en innovatief arbeidsmarktbeleid vraagt echter om een human capital agenda (HCA) met een integrale invalshoek die de driehoek economie, onderwijs en arbeidsmarkt verbindt. Een agenda met meer concrete doelen die ook de samenhang tussen de verschillende agenda's op het gebied van economische innovatie, het Sociaal Domein en onderwijs en kennis, inzichtelijk maakt.

Inzicht in het 'regionaal DNA' zorgt ervoor dat vraag en aanbod dichter bij elkaar kunnen komen. Deze kansen verbinden we nadrukkelijk ook met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

P10

De P10 is een samenwerkingsverband van 22 grootste (oppervlakte) plattelandsgemeenten van Nederland. Deze gemeenten hebben veelal te maken met dezelfde ambities en uitdagingen. In P10 verband worden deze onder de aandacht gebracht van de landelijke en Europese politiek. Naast onderstaande onderwerpen wordt via de P10 een lobby gevoerd in relatie tot de herverdeling van het gemeentefonds die voor P10 gemeenten mogelijk niet gunstig uitpakt.

Onderwerpen: Demografische ontwikkelingen, Relatie plattelandsgemeente en gemeentefonds, Recreatie en toerisme, Functieveranderingen op het platteland, Nieuwe economische kansen in de buitengebieden, Veiligheid in het landelijke gebied (aanrijtijden), Leefbaarheid in de kernen (voorzieningen, zorg, onderwijs), Natuur- en waterbeheer, duurzaamheid.

De paragraaf grondbeleid beschrijft het grondbeleid in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling. Het gemeentebestuur formuleert de doelstellingen en het grondbeleid is hieraan ondersteunend. Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid, de uitvoering van het grondbeleid, de actuele financiële positie, de winstneming en de risico's en voorzieningen weer. De niet in exploitatie genomen bouwgronden worden, vanaf 2016 op basis van het BBV, opgenomen als materiële vaste activa.

Visie op grondbeleid

Het uitgangspunt van de gemeente Westerveld is een faciliterend grondbeleid. De markt heeft de ruimte om te ondernemen en de gemeente kan zich op haar publieke taak richten. Wanneer de gemeente het nodig acht om meer invloed op het grondbeleid te hebben dan wordt actief grondbeleid ingezet. Bij de keuze voor actief grondbeleid wordt de raad altijd in kennis gesteld. De raad heeft het college verzocht om een actiever grondbeleid te voeren. Hiertoe zal de Nota Grondbeleid worden geactualiseerd. Het uitgangspunt blijft dat het financiële risico voor de gemeente aanvaardbaar dient te zijn en dit wordt vooraf zorgvuldig onderzocht. De huidige markt, waarin de vraag naar woningen groeiende is en er nieuwe obstakels om woningbouw te realiseren naar voren komen (zoals stikstof, pfas) vraagt volgens de raad om een actievere overheid. Dat is de reden waarom momenteel goed gekeken wordt naar de potentie van (her)ontwikkelingslocaties.

Winstneming

Volgens de commissie BBV moet winst (tussentijdse winstname) worden genomen op het moment dat er in een grondexploitatie opbrengsten zijn. Volgens de POC-methode (percentage of completion, een methode die het aandeel van de gerealiseerde opbrengsten afzet tegen het aandeel van de gerealiseerde kosten en de te verwachten winst) is de te nemen winst jaarlijks te berekenen. Met de jaarrekening van 2020 is op deze wijze een winst van € 1,24 miljoen uit de grondexploitaties van Vledder Noord fase 1a, Zorgvlied en Kalterbroeken genomen. Ook het komende jaar wordt verwacht winst uit de laatste twee grondexploitaties te kunnen nemen. De grondexploitatie Vledder Noord fase 1a is inmiddels afgesloten.

Uitvoering grondbeleid

Meenteweg - Oeveraseweg – Havelte

Deze grondexploitatie betreft de afronding van een bedrijventerrein in Havelte. Op dit bedrijventerrein is nog circa 15.000 m² bedrijfsgrond beschikbaar. Verder moeten er nog flinke werkzaamheden in de openbare ruimte plaatsvinden, zoals in het bestemmingsplan is opgenomen.

Het te verwachten financiële eindresultaat is circa € 85.000 nadelig (NCW per 1-1-2021). Hiervoor is een voorziening getroffen. De verwachting is dit project in 2023 te kunnen afsluiten.

Zorgvlied Noord-Oost II

In Zorgvlied worden 15 kavels uitgegeven voor woningbouw. In 2018 zijn negen van deze kavels afgenomen door een ontwikkelaar. Daarnaast is eind 2018 de verkoop gestart van 6 kavels ten behoeve van zelfbouw. Per 1-1-2021 waren de laatste twee kavels kavels gereserveerd. Het te verwachten voordelige financiële resultaat komt uit op € 95.000 (NCW per 1-1-2021). In 2018, 2019 en 2020 is al een winst uit het project genomen ter hoogte van in totaal circa € 200.000. Naar verwachting kan dit project per 31-12-2022 worden afgesloten.

Kalterbroeken

Kalterbroeken is een woningbouwproject waarin per 1-1-2021 nog 9 kavels voor woningbouw uitgegeven worden. In 2019 zijn overeenkomsten gesloten met verschillende ontwikkelaars. Die ontwikkelaars zijn medio 2020 vrijwel allemaal met de bouw van de woningen begonnen. Een groot deel van deze woningen is al opgeleverd en bewoond. Het te verwachten financiële resultaat is € 630.000

voordelig (op NCW per 1-1-2021), nadat in 2018, 2019 en 2020 al een winstneming is gedaan van in totaal € 1,27 miljoen. De verwachting is dat dit project in 2022 kan worden afgesloten.

Vledder Noord – Fase 1b

Eind 2020 is de grondexploitatie voor woningbouw in Vledder Noord – Fase 1b vastgesteld. In dit plangebied zullen circa 41 woningen gerealiseerd kunnen worden. Voor een deel van het plangebied zal nog een bestemmingsplanwijziging nodig zijn. Het te verwachten financiële resultaat is circa € 295.000 nadelig (op NCW per 1-1-2021). De verwachting is dat de grondexploitatie in 2024 kan worden afgesloten.

Moersberger Erven – Nijensleek

Ook deze grondexploitatie is in 2020 vastgesteld. Hier gaat het om een uitbreiding van het huidige bedrijventerrein Moersberger Erven in Nijensleek. In dit plan is ruimte voor 4 bedrijfskavels. De helft van de kavels is al verkocht. De andere helft zal later in 2021 volgen. Het te verwachten financiële resultaat is circa € 5.000 voordelig (op NCW per 1-1-2021). Naar verwachting kan het project in 2022 worden afgesloten.

Toekomstige ontwikkelingen

Er zijn plannen gemaakt voor woningbouwontwikkeling in Vledderveen. De stikstof-kwestie zorgde hier voor flinke vertraging, maar er worden nog steeds inspanningen gepleegd om dit plan doorgang te laten vinden. Daarnaast wordt gekeken naar diverse herontwikkelingslocaties. Verder zal in Dwingeloo een nieuwe locatie in exploitatie genomen gaan worden, voor de realisatie van een supermarkt.

Actuele financiële positie

Bouwgrond in exploitatie (begroot verloop in 2021)

Bedragen x € 1.000

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeer- deringen	Verminder- deringen	Winst- neming	Voor- ziening	Boekwaarde 31-12-2021
Zorgvlied Noord-Oost II	-82	9	79	-	-	-152
Kalterbroeken Diever	-1.427	839	330	-	-	-918
Meentew eg - Oeverasew eg Havelte	120	161	-	-	85	196
Vledder Noord fase 1b	249	728	432	-	295	250
Moersberger Erven	81	184	300	-	-	-36
Totaal bouwgronden in exploitatie	-1.059	1.920	1.142	-	380	-660
<u>Voorziening t/m 2020</u>						
Meentew eg - Oeverasew eg Havelte	-85	-	-	-	-85	-
Vledder Noord fase 1b	-295	-	-	-	-295	-
Totaal bouwgronden in exploitatie	-1.439	1.920	1.142	-	-	-660

Bouwgrond in exploitatie (begrote boekwaarden 2021 t/m 2025)

Bedragen x € 1.000

Bouwgroden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Zorgvlied Noord-Oost II	-152	-94	-94	-94	-94
Kalterbroeken Diever	-918	-581	-581	-581	-581
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	281	-103	64	64	64
Vledder Noord fase 1b	545	373	410	269	269
Moersberger Erven	-36	-7	-7	-7	-7
Totaal bouwgroden in exploitatie	-280	-412	-208	-348	-348
Voorziening t/m 2020	-380	-380	-295	-	-
Totaal bouwgroden in exploitatie	-660	-792	-503	-348	-348

Voorzieningen

Voor Meenteweg / Oeveraseweg is per 31-12-2020 een voorziening genomen van € 85.000. Voor de ontwikkeling Vledder Noord fase 1b is een voorziening genomen van € 295.000. Deze bedragen zullen naar verwachting voldoende zijn.

Risico's

In het algemeen kan gesteld worden dat er weinig risico's zijn bij onze grondexploitaties. Zie hiervoor paragraaf B. Voor de verliezen die we kunnen inschatten is een voorziening opgenomen. Op dit moment betreft dat de Meenteweg – Oeveraseweg in Havelte en Vledder Noord fase 1b.

Voor grondexploitaties die in uitvoering zij, geldt dat er een algemeen risico is dat een ontwikkeling uiteindelijk niet (volledig) voltooid wordt. Er is getracht om het risico hierop zo veel mogelijk te beperken door middel van diversiteit in woningtypologieën, behoefteonderzoek en het hanteren van marktconforme grondprijzen. Voor nadere inschatting van de risico's in breder verband wordt verwezen naar de paragraaf B: Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Deel B | Financiële begroting

B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

B.1.1. Meerjarenbegroting 2022 – 2025

Onderstaand overzicht van baten en lasten is anders gepresenteerd dan voorgaande jaren. Op deze manier ontstaat een beter meerjaren inzicht in de baten en lasten.

Bedragen x € 1.000, min is nadeel

Programma	Realisatie	Raming	Begroting	Meerjaren begroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
0 Bestuur en ondersteuning	2.339	2.337	2.141	2.122	2.121	2.121
1 Veiligheid	1.490	1.498	1.587	1.599	1.623	1.650
2 Verkeer en vervoer	3.306	3.253	3.681	3.665	3.672	3.678
3 Economie	1.424	2.103	1.830	1.762	1.228	1.229
4 Onderwijs	1.577	1.530	1.516	1.457	1.434	1.427
5 Sport cultuur en recreatie	4.873	4.930	4.295	4.093	4.187	4.194
6 Sociaal domein	23.942	25.155	21.563	20.996	20.768	20.618
7 Volksgezondheid en milieu	5.797	6.297	5.766	5.776	5.773	5.767
8 VHROSV	4.888	5.775	4.315	2.603	2.265	1.844
Subtotaal lasten	49.636	52.878	46.694	44.073	43.071	42.528
Baten						
0 Bestuur en ondersteuning	340	369	354	354	354	354
1 Veiligheid	8	100	15	15	15	15
2 Verkeer en vervoer	184	419	334	314	314	314
3 Economie	2.096	2.593	2.512	2.263	2.113	2.113
4 Onderwijs	186	191	194	195	195	196
5 Sport cultuur en recreatie	304	349	269	169	169	169
6 Sociaal domein	7.396	6.644	3.796	3.796	3.796	3.796
7 Volksgezondheid en milieu	4.831	4.977	5.095	5.098	5.095	5.095
8 VHROSV	4.399	3.698	2.814	1.212	868	435
Subtotaal baten	19.744	19.340	15.383	13.416	12.919	12.487
Totaal saldo programma's	-29.892	-33.538	-31.311	-30.657	-30.152	-30.041
Overhead	8.186	8.472	9.848	9.494	9.445	9.420
VpB	380	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	20	20	20	20	20
Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten	447	472	402	389	397	386
Baten	37.124	39.964	41.285	40.133	39.839	39.983
Totaal algemene dekkingsmiddelen	36.677	39.492	40.883	39.744	39.442	39.597
Saldo lasten en baten	-1.781	-2.538	-296	-427	-175	116
Mutaties in reserves						
Storting in reserves	1.145	25	25	25	25	25
Beschikking uit reserves	3.007	2.452	677	539	460	459
Totaal mutaties in reserves	1.862	2.427	652	514	435	434
Resultaat	81	-111	356	87	260	550

B.1.2. Uitgangspunten meerjarenbegroting 2022 - 2025

De financiële spelregels die we in 2022 hanteren voor de opbouw en samenstelling van de product en programmabudgetten en de nieuwe financiële prognoses luiden als volgt:

- ✓ Voor het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2025 is als basis de kaderstelling in de Voorjaarsrapportage 2021 gebruikt.
- ✓ De beleidsregels, reken- en spelregels worden toegepast conform het vernieuwde BBV.
- ✓ De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de mei- en september circulaire van 2021.
- ✓ In 2022 is er een inflatie toegepast van 1,4 % op de Forensenbelasting, Rioolheffing, Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht, Leges voor vergunningen en Lijkbezorgingsrechten.
- ✓ Conform de notitie Uitgangspunten voor begroting 2022 is er een inflatie correctie toegepast op de overige uitgaven van 1,4%.
- ✓ Op de kosten voor het Sociaal domein, de uitvoeringskosten voor Gemeenschappelijke Regelingen en het MJOP voor de gebouwen is geen inflatie toegepast.
- ✓ Voor de kapitaallasten is gebruikt gemaakt van een rekenrente van 0,4% voor 2022. Voor een onderbouwing en de toegepaste rekenrente voor 2022 t/m 2025 zie paragraaf D: Financiering.
- ✓ De doorbelasting van de kosten van gebouwen welke voor meerdere taakvelden worden gebruikt is geactualiseerd.
- ✓ De doorbelasting van de personeelslasten van personeelsleden die voor specifieke taakvelden werkzaam zijn is geactualiseerd.
- ✓ De inkomsten en uitgaven van de grondexploitaties zijn geactualiseerd en verwerkt in deze begroting.
- ✓ Voor de grondexploitaties is gebruik gemaakt van een rekenrente van 0,62 %. Zie paragraaf D: Financiering.
- ✓ De mutatie in de reserves en voorzieningen zijn geactualiseerd.
- ✓ Onttrekkingen aan de voorzieningen voor wegen en rioleringen zijn gebaseerd op geactualiseerde beheersplannen voor wegen en rioleringen.
- ✓ De kosten, opbrengsten en mutatie in de reserve en voorziening van de reinigings- en rioolheffing zijn geactualiseerd. Daarbij is toegewerkt naar kostendekkendheid van het tarief afvalstoffenheffing.
- ✓ De vigerende Cao-gemeenten vormt het uitgangspunt voor het bepalen van de lasten voor salarissen in 2022 en verder. Daarbij is een geschatte indexatie van 0,8% van het bruto salaris meegenomen. Voor de pensioenpremie woedt uitgegaan van 27,4% (1,5% meer dan in de begroting 2021).
- ✓ Aannee jaarlijks via het gemeentefonds uit te keren ruimte onder BCF-plafond berekend op basis van 10,7 punt keer de uitkeringsfactor. Daarmee wordt de volledige ruimte benut.

B.1.3. Toelichting op overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten geeft in een oogopslag inzicht in het saldo van de programma's, het saldo van de dekkingsmiddelen en het saldo van de mutatie bestemmingsreserves. De programma's geven de baten en lasten zonder de mutatie reserves. Programma gebonden inkomsten, zoals rioolheffing en heffing van reinigingsrechten, worden wel meegenomen in de baten van het respectievelijke programma.

Toelichting op de programma's

Voor een toelichting op de programma's wordt verwezen naar Deel A1: Programmplan.

Overhead

Voor een toelichting op de overhead wordt verwezen naar de overige programma onderdelen vanaf pag. 50 en naar de paragraaf E: Bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hierbij gaat het uitsluitend om winstgevendende activiteiten waarbij in algemene zin sprake is van een onderneming. Voor de gemeente Westerveld gaat het alleen om de grondexploitaties. Tot en met 2020 is de VpB aangifte gedaan en afgerekend.

Voor zover we dat op basis van de nu bekende regelgeving in kunnen schatten er sprake van fiscale winsten op de grondexploitaties in 2022 en fiscale verliezen in 2023 en 2024. Voor deze verliezen is een voorziening opgenomen op de balans waardoor er geen resultaat effect is. Fiscale winsten en verliezen zijn verrekenbaar (carry forward en backward) waardoor de VpB last in de toekomst gering zal zijn. Omdat we de winsten conform het voorzichtigheidsprincipe presenteren wanneer ze werkelijk gerealiseerd worden. Daarom kiezen wij ervoor om in het boekjaar 2022 en verder geen last voor de vennootschapsbelasting te verantwoorden.

Onvoorzien

In de begroting 2022 is een post voor onvoorzien van € 20.000 (€ 1 per inwoner) opgenomen. Dit bedrag is bestemd om eventuele tegenvallers op te vangen en nog niet te kwantificeren uitgaven die zich in de loop van het verslagjaar voor doen. De besteding daarvan is voorbehouden aan het college.

Algemene dekkingsmiddelen

Voor het inzicht in de baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen dient onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000, min is nadeel

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie	Raming	Begroting	Meerjaren begroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten						
Algemene heffingen						
OZB-gebruikers	-	-	-	-	-	-
OZB eigenaren	323	303	251	251	251	251
Subtotaal alg. heffingen	323	303	251	251	251	251
Uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	-	-
Dividend	1	1	1	1	1	1
Overige (toevallige) baten en lasten	122	138	127	127	127	127
Financieringsfunctie	21	31	24	11	19	8
Subtotaal Lasten	467	472	402	389	397	386
Baten						
Algemene heffingen						
OZB-gebruikers	370	373	378	379	379	379
OZB eigenaren	3.222	3.542	3.841	3.842	3.842	3.842
Subtotaal alg. heffingen	3.592	3.915	4.219	4.221	4.221	4.221
Uitkeringen gemeentefonds	32.731	35.144	36.084	34.930	34.691	34.836
Dividend	747	852	932	932	877	877
Overige (toevallige) baten en lasten	54	31	31	31	31	31
Financieringsfunctie	20	21	19	19	19	19
Subtotaal Baten	37.144	39.964	41.285	40.133	39.839	39.983
Totaal algemene dekkingsmiddelen	36.677	39.491	40.883	39.744	39.442	39.597

In paragraaf A: Lokale heffingen wordt nader ingegaan op de mutaties lokale heffingen. De algemene uitkeringen (Gemeentefonds) zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2021.

B.1.4. Toelichting toevoegingen en onttrekkingen reserves

De gemeente Westerveld heeft bestemmingsreserves gevormd in het verleden voor een specifiek doel. Jaarlijks vinden stortingen en onttrekkingen plaats.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

Ten behoeve van het inzicht is onderstaand overzicht opgenomen van de mutaties reserves per programma. Per mutaties is de begrote mutatie gepresenteerd. In de toelichting op de geprognosticeerde balans is een overzicht opgenomen van het toekomstige verloop van de reserves.

Bedragen x € 1.000

Reserves	Realisatie	Raming	Begroting	Meerjaren begroting		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten (Storting in reserve)						
0 Bestuur en ondersteuning	203	-	-	-	-	-
1 Veiligheid	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-
3 Economie	320	-	-	-	-	-
4 Onderwijs	-	-	-	-	-	-
5 Sport cultuur en recreatie	164	-	-	-	-	-
6 Sociaal domein	197	25	25	25	25	25
7 Volksgezondheid en milieu	260	-	-	-	-	-
8 VHROSV	-	-	-	-	-	-
Subtotaal Lasten	1.144	25	25	25	25	25
Baten (Beschikking uit reserve)						
0 Bestuur en ondersteuning	605	572	376	373	361	359
1 Veiligheid	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	24	48	48	48	48	48
3 Economie	140	184	82	79	12	12
4 Onderwijs	39	39	39	39	39	39
5 Sport cultuur en recreatie	358	164	-	-	-	-
6 Sociaal domein	658	227	52	-	-	-
7 Volksgezondheid en milieu	615	433	-	-	-	-
8 VHROSV	568	784	79	-	-	-
Subtotaal Baten	3.007	2.452	677	539	460	459
Totaal mutatie in reserves	1.863	2.427	652	514	435	434

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting per programma en naar B.2.4 de staat van de reserves 2022 – 2025.

Structurele mutatie reserves

Een storting en/of onttrekking aan een reserve is per definitie incidenteel, tenzij er redenen zijn deze structureel te ramen (bijvoorbeeld ter dekking van rente- en/of afschrijvingslasten). In de tabel hieronder worden de ramingen van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

Bedragen x €1.000

Structurele mutatie reserves	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A. Structurele onttrekkingen reserves				
R.305112 Kapitaallasten gemeentehuis	266	265	256	254
R.305117 Kapitaallasten MFA Havelte	110	108	105	105
R.305145 Dekking kap.lasten Ruimt. Actieplan Havelte	48	48	48	48
R.305152 Afschrijvingslasten Stad & Esch	39	39	39	39
R.305154 Afschr.lasten parkeerterrein Frederiksoord	12	12	12	12
Totaal structurele onttrekkingen (A)	476	473	460	459
A. Structurele toevoegingen reserves				
R.305140 Fonds dorpshuizen	25	25	25	25
Totaal structurele toevoegingen (B)	25	25	25	25
A -/ - B) Totaal structurele mutatie reserves	451	448	435	434

B.1.5. Incidentele baten en lasten

Achtergrond

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dient de gemeentebegroting te voorzien in een overzicht van incidentele lasten en baten. Inzicht daarin is van belang voor de beoordeling²⁰ van het structurele en reële evenwicht van baten en lasten door de gemeenteraad. Daarnaast is het noodzakelijk voor het financiële toezicht en de beoordeling van de begrotingspositie door Gedeputeerde Staten. Het is daarmee ook een van de beoordelingscriteria om voor repressief financieel toezicht in aanmerking te komen.

Bedragen x € 1.000

Presentatie van incidentele baten en lasten	RES.	Programma	Begroting	Meerjaren begroting		
			2022	2023	2024	2025
Incidentele baten:						
Subsidies toeristische platform		3	100	100	-	-
Regiodeal 2021-2023	√	3	70	67	-	-
Subsidie provincie bibliotheek		5	100	-	-	-
Subsidie structuur visie	√	6	52	-	-	-
Leges Wabo vergunningen		8	75	-	-	-
Dekking lasten omgevingswet	√	8	79	-	-	-
Alg. uitkering 5e coronapakket		AU	58	-	-	-
Subtotaal incidentele baten			534	167	-	-
Incidentele lasten:						
Verkiezingen		0	10	-	-	-
Klanttevredenheidsonderzoek per 2 jaar		0	-	12	-	12
Efficiencywinst personeelsbudget		0	-50	-75	-100	-100
Toezicht aanleg glasvezelkabel		2	20	-	-	-
Uitgaven toeristische platform		3	100	100	-	-
Regiodeal 2021-2023		3	130	130	-	-
Subsidie bibliotheek		5	100	-	-	-
Subsidie cultuurbeleid		5	25	-	-	-
Bestrijden eikenprocessie rups		5	10	20	-	-
Friciekosten sociaal domein (amendement)		6	100	100	-	-
Besteding middelen 5e coronapakket		6	58	-	-	-
Bijdrage dorpshuizen	√	6	25	25	25	25
Toezicht bouw en woningen		8	75	-	-	-
Omgevingswet	√	8	79	-	-	-
Subtotaal incidentele lasten			682	312	-75	-63
Saldo incidentele baten en lasten			148	145	-75	-63

De met een vinkje (√) aangegeven bedragen betreffen mutaties met een relatie naar de bestemmingsreserves.

Dat wil zeggen tegenover de incidentele last staat een dekking uit de bestemmingsreserve.

Criteria

De incidentele baten en lasten zijn opgesteld met in achtname van de door de commissie BBV daarvoor opgestelde richtlijnen in haar notitie 'structurele en incidentele lasten en baten'. Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar of minder voordoen kunnen beoordeeld worden als 'incidenteel', waarbij rekening wordt gehouden met de soort of de eigenschap van de begrotingspost.

Ter invulling is in de inventarisatie van incidentele baten en lasten hierna uitgegaan van de volgende criteria:

²⁰ Wettelijke taak gemeenteraad, art. 189-2 Gemeentewet.

- lasten/baten die alleen in het jaar 2022, 2023 of 2025 voorkomen;
- lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2022-2025);
- lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar;
- onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Toelichting

Het saldo incidentele baten en lasten is positief. Het structurele begrotingssaldo van Westerveld verbetert daardoor verder.

De met een ✓ gemarkeerde regels verwijzen naar het Verloopoverzicht reserves en voorzieningen. De als incidenteel aangemerkte onttrekkingen uit de bestemmingsreserves komen terug in bovenstaand overzicht waarbij tevens de in de begroting opgenomen lasten worden gepresenteerd. Het gaat bijvoorbeeld om projecten zoals invoering omgevingswet en duurzaamheid. Voor de tijdelijke inzet van personeel of voor de tijdelijke vervanging van vaste medewerkers die op deze projecten worden ingezet is er dekking in de vorm van een onttrekking aan deze bestemmingsreserve.

Vanuit de samenlevingsagenda zijn er een aantal activiteiten voorzien met een incidenteel karakter. De Regiodeal Heeft een looptijd van drie jaar. Bijstelling lasten uitkeringen participatie betreft een jaar, omdat financiering een jaar later plaatsvindt. De frictiekosten sociaal domein zijn structureel voor vier jaar begroot. Deze kosten zijn in haar aard aangemerkt als incidenteel.

B.1.6. Structureel en reëel evenwicht

Op basis van de in het voorgaande hoofdstuk gepresenteerde incidentele baten en lasten wordt hier inzicht gegeven in het structureel en reëel evenwicht.

Bedragen x € 1.000

Presentatie van het structureel begrotingssaldo		Begroting		Meerjaren begroting	
		2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten		-296	-427	-175	116
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		451	448	435	434
Begrotingssaldo		155	21	260	550
Incidentele baten	AF	534	167	-	-
Incidentele lasten	BIJ	682	312	-75	-63
Structureel begrotingssaldo		303	166	185	487

B.2. Uiteenzetting van de financiële positie

B.2.1. Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Voor het opstellen van de prognose balans is gebruik gemaakt van alle informatie zoals die tot en met 1 september 2019 bekend is. De balansposities zijn bepaald op basis van het investeringsplan, de beheersplannen voor wegen en rioleringen, de te verwachten ontwikkeling van grondexploitaties, een raming van de toekomstige Btw teruggave uit het Btw-compensatiefonds, de aflossingen op uitstaande gelden en aangetrokken leningen, de mutaties in de reserves en voorzieningen en een schatting voor overige vorderingen en schulden (crediteuren). Om tot een sluitende balans te komen wordt in eerste instantie het maximum van de kasgeldleningen ingezet voor de financiering. Is dat niet voldoende dan worden langlopende leningen aangetrokken voor de financiering.

Verschillen in de uitvoering in 2022 kunnen zorgen voor aanzienlijke afwijkingen in de financiële realisatie en de balansposities. Bijvoorbeeld het niet uitvoeren van geplande investeringen in 2022, maar in een later jaar, maakt dat minder vaste geldleningen nodig zijn. De balans ziet er dan bij het opstellen van de jaarrekening over 2022 anders uit. Het beeld wat in deze begroting wordt geschetst verandert niet, omdat de investering op zeker moment alsnog wordt uitgevoerd, zij het wat later. Waarmee de externe financiering alsnog nodig zal zijn.

Bedragen x € 1.000

Prognosebalans	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	16	13	10	7	4	1
Materiële vaste activa	40.571	43.142	42.840	41.094	40.359	38.849
Financiële vaste activa	1.263	1.224	1.225	1.225	1.225	1.225
	41.850	44.380	44.074	42.325	41.588	40.075
Vlottende activa						
Onderhanden werk, w.o. bouwgrond in exploitatie	-1.435	-655	-788	-499	-344	-344
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	6.025	5.050	4.337	3.938	3.874	3.941
Liquide middelen	265	280	280	280	280	280
Overlopende activa	1.702	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
	6.557	5.925	5.079	4.969	5.060	5.126
Totaal activa	48.407	50.305	49.153	47.294	46.647	45.201
Vaste passiva						
Eigen vermogen	16.532	14.909	14.613	14.186	14.010	14.127
Voorzieningen	10.726	9.208	9.194	9.530	9.483	8.844
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	9.960	16.345	15.160	13.636	13.210	12.278
	37.218	40.462	38.967	37.352	36.703	35.249
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	6.812	7.500	7.700	7.500	7.400	7.400
Overlopende passiva	4.377	2.343	2.486	2.442	2.544	2.552
	11.189	9.843	10.186	9.942	9.944	9.952
Totaal passiva	48.407	50.305	49.153	47.294	46.647	45.201

B.2.2. Toelichting geprognosticeerde balans

De totale vaste activa daalt per saldo 0,3 miljoen. Het onderhandenwerk van bouwgrond in exploitatie daalt met 0,1 miljoen. En verder dalen de overige uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar met € 0,7 miljoen. Totaal daalt de activa met € 1,2 miljoen.

De financiering met kasgeld stijgt met € 0,2 miljoen. De (interne) financiering (het eigen vermogen) blijft ongeveer gelijk. De externe financiering (vaste schulden) daalt door aflossingen met € 1,2 miljoen. Totaal daalt de passiva met € 1,2 miljoen.

Totaal komt de externe financiering uit op € 15,2 miljoen.

Op riolen wordt in een keer afgeschreven. De dekking daarvan wordt gedaan vanuit de voorzieningen rioleringen. Het heeft daarom geen resultaat effect. Het legt wel beslag op de liquide middelen. Als die er niet zijn, is externe financiering noodzakelijk. Het is daarom van invloed op de solvabiliteit.

Daarnaast is er een programma groot onderhoud wegen.

Meerjarig programma groot onderhoud wegen 2021 - 2025

Omschrijving	Progr.	2021	2022	2023	2024	2025
Grootonderhoud wegen	2	1.798.776	-	-	-	-
Grootonderhoud wegen	2	-	610.506	-	-	-
Grootonderhoud wegen	2	-	-	333.437	-	-
Grootonderhoud wegen	2	-	-	-	860.243	-
Grootonderhoud wegen	2	-	-	-	-	1.274.095
Totaal Groot onderhoud wegen		1.798.776	610.506	333.437	860.243	1.274.095

De dekking daarvan wordt gedaan uit de voorziening groot onderhoud wegen. Er is geen resultaat effect. Het legt beslag op de liquide middelen. Als die er niet zijn, is externe financiering noodzakelijk. Het is daarom van invloed op de solvabiliteit.

B.2.4. Staat van de reserves 2022 - 2025

Bedragen x € 1.000

Reserves		Begroting			Begroting			Begroting
		2021			2022			2023
Omschrijving		Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
R.300001	Algemene reserve	2.283	-	-	2.283	-	-	2.283
Totaal algemene reserve		2.283	-	-	2.283	-	-	2.283
R.305010	Overhevelingsreserve	913	-	-	913	-	-	913
R.305112	Kapitaallasten gemeentehuis	6.336	-	266	6.069	-	265	5.805
R.305117	Kapitaallasten MFA Havelte	879	-	110	769	-	108	660
R.305121	Co-financiering fonds	31	-	-	31	-	-	31
R.305135	Huishoudelijk afval	50	-	50	-	-	-	-
R.305138	Sociale structuurvisie	52	-	52	-	-	-	-
R.305140	Fonds dorps huizen	298	25	-	323	25	-	348
R.305143	Zonnelingen	438	-	-	438	-	-	438
R.305145	Vesterking fysieke aantrekkelijkheid	1.155	-	48	1.107	-	48	1.059
R.305149	Maatschappelijke voorzieningen	200	-	-	200	-	-	200
R.305150	Invoering omgevingsw et	79	-	79	-	-	-	-
R.305151	Duurzaamheid	37	-	-	37	-	-	37
R.305152	Afschrijvingslasten Stad & Esch	1.834	-	39	1.794	-	39	1.755
R.305154	Afschr.lasten parkeerterrein Frederiksoord	300	-	12	288	-	12	276
R.305155	Regiodeal 2020 - 2023	137	-	70	67	-	67	-
Totaal bestemmingsreserves		12.738	25	727	12.036	25	539	11.521
Totaal reserves		15.020	25	727	14.318	25	539	13.804

Bedragen x € 1.000

		Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025
Reserves		Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
R.300001	Algemene reserve	2.283	-	-	2.283	-	-	2.283
Totaal algemene reserve		2.283	-	-	2.283	-	-	2.283
R.305010	Overhevelingsreserve	913	-	-	913	-	-	913
R.305112	Kapitaallasten gemeentehuis	5.805	-	256	5.549	-	254	5.295
R.305117	Kapitaallasten MFA Havelte	660	-	105	555	-	105	450
R.305121	Co-financiering fonds	31	-	-	31	-	-	31
R.305135	Huishoudelijk afval	-	-	-	-	-	-	-
R.305138	Sociale structuurvisie	-	-	-	-	-	-	-
R.305140	Fonds dorpshuizen	348	25	-	373	25	-	398
R.305143	Zonnelingen	438	-	-	438	-	-	438
R.305145	Vesterking fysieke aantrekkelijkheid	1.059	-	48	1.011	-	48	963
R.305149	Maatschappelijke voorzieningen	200	-	-	200	-	-	200
R.305150	Invoering omgevingsw et	-	-	-	-	-	-	-
R.305151	Duurzaamheid	37	-	-	37	-	-	37
R.305152	Afschrijvingslasten Stad & Esch	1.755	-	39	1.715	-	39	1.676
R.305154	Afschr.lasten parkeerterrein Frederiksoord	276	-	12	264	-	12	252
R.305155	Regiodeal 2020 - 2023	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves		11.521	25	460	11.086	25	459	10.652
Totaal reserves		13.804	25	460	13.369	25	459	12.935

B.2.5. Staat van de voorzieningen 2022 - 2025

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023	
	Omschrijving	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
V.400322	Voorziening (voormalig) bestuurders en personeel	1.313	-	164	1.149	-	165	984
Voorzieningen t.b.v. toekomstige verplichtingen		1.313	-	164	1.149	-	165	984
V.404309	Meerjarenonderhoud gebouwen	1.494	335	357	1.472	335	341	1.467
V.404310	Voorziening onderhoud kunstwerken	384	130	37	478	130	242	366
V.404320	Groot onderhoud wegen	1.431	895	611	1.715	895	333	2.277
Voorzieningen ter egalisatie van kosten		3.309	1.360	1.004	3.665	1.360	916	4.109
V.406321	Vervangingsinvesteringen riolering	3.916	700	771	3.844	700	510	4.034
Voorzieningen t.b.v. toekomstige vervangingsinvesteringen		3.916	700	771	3.844	700	510	4.034
V.408324	Tariefegaliseringsvoorziening riolering	670	-	134	536	-	134	402
Voorzieningen gelden derden, gebonden bestemming		670	-	134	536	-	134	402
Totaal voorzieningen		9.208	2.060	2.074	9.195	2.060	1.725	9.530

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025	
	Omschrijving	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
V.400322	Voorziening (voormalig) bestuurders en personeel	984	-	165	819	-	165	654
Voorzieningen t.b.v. toekomstige verplichtingen		984	-	165	819	-	165	654
V.404309	Meerjarenonderhoud gebouw en	1.467	335	344	1.458	335	314	1.479
V.404310	Voorziening onderhoud kunstwerken	366	130	53	442	130	219	353
V.404320	Groot onderhoud wegen	2.277	895	860	2.312	895	1.274	1.933
Voorzieningen ter egalisatie van kosten		4.109	1.360	1.258	4.212	1.360	1.808	3.765
V.406321	Vervangingsinvesteringen riolering	4.034	700	551	4.183	700	592	4.291
Voorzieningen t.b.v. toekomstige vervangingsinvesteringen		4.034	700	551	4.183	700	592	4.291
V.408324	Tariefegalisatievoorziening riolering	402	-	134	268	-	134	134
Voorzieningen gelden derden, gebonden bestemming		402	-	134	268	-	134	134
Totaal voorzieningen		9.530	2.060	2.108	9.483	2.060	2.699	8.844

B.2.6. EMU-saldo 2022 -2025

Het EMU-saldo geeft de liquiditeitsprognose van de gemeente Westerveld voor de komende jaren weer. Wanneer er sprake is van een positief EMU-saldo dan zullen de liquiditeiten toenemen en wanneer er sprake is van een negatief saldo dan zullen de liquiditeiten afnemen. Gelet op de huidige liquiditeitspositie van de gemeente is er geen aanleiding om in de komende jaren nieuwe langlopende financiering aan te trekken.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)	T-1	T	T+1	T+2	T+3
	Begr. 2021 wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Periode	T-1	T	T+1	T+2	T+3
A. Geraamd exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-2.538	-296	-427	-175	116
B. Mutatie (im)materiële vaste activa	-3	-3	-3	-3	-3
C. Mutatie voorzieningen	-1.518	-14	336	-47	-639
D. Mutatie voorraden	780	-133	289	155	-
E. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
F. Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)	-4.833	-174	-377	-374	-520
G. EMU-saldo referentiewaarde 2021	-1.901	-1.901	-1.901	-1.901	-1.901
H. Verschil EMU-saldo & referentiewaarde (F-G)	-2.932	1.727	1.524	1.527	1.381

Het EMU-saldo 2022-2025 is negatief. De gemeente geeft via reële transacties meer geld uit dan dat er binnen komt. De gemeente zal schulden moeten maken, leningen moeten aantrekken, of het gespaarde geld moeten aanspreken. Ook kan het zijn dat het eigen vermogen (reserves) afneemt. Hierdoor draagt de gemeente negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland. In Europees verband is afgesproken dat het overheidstekort (EMU-saldo) maximaal 3% mag zijn. Binnen Nederland is dit tekort van 3% 'verdeeld' tussen de verschillende overheden.

In 2021 wordt de referentiewaarde overschreden. In de jaren daarna blijft het EMU-saldo onder de referentiewaarde:

Aangezien het EMU-saldo onder de referentiewaarde valt, is de bijdrage van de gemeente aan het EMU-saldo geen aandachtspunt mits de andere overheden zich ook aan hun referentiewaarden houden.

Deel C | Bijlagen

Bijlage 1. Taakveldenoverzicht

Bedragen x € 1.000

Taakveld/product	Begroting 2021 ná wijziging			Begroting 2022			Meerjaren saldo		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	2023	2024	2025
0. Bestuur en ondersteuning	-369	2.337	1.968	-354	2.141	1.787	1.767	1.766	1.766
0.1 Bestuur	-	1.511	1.511	-	1.463	1.463	1.453	1.453	1.453
0.2 Burgerzaken	-283	554	271	-283	439	156	156	156	156
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-86	273	187	-71	239	168	158	157	157
1. Veiligheid	-100	1.498	1.399	-15	1.587	1.572	1.584	1.608	1.635
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-4	1.269	1.265	-4	1.303	1.298	1.310	1.335	1.362
1.2 Openbare orde en veiligheid	-95	229	134	-11	285	274	273	273	273
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-419	3.253	2.834	-334	3.681	3.347	3.351	3.358	3.364
2.1 Verkeer, wegen en water	-419	3.253	2.834	-334	3.681	3.347	3.351	3.358	3.364
3. Economie	-2.593	2.102	-491	-2.512	1.830	-683	-501	-886	-885
3.1 Economische ontwikkeling	-256	996	741	-139	786	647	716	457	457
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-14	46	32	-14	46	32	32	32	32
3.4 Economische promotie	-2.324	1.060	-1.263	-2.359	998	-1.361	-1.249	-1.375	-1.374
4. Onderwijs	-191	1.530	1.340	-194	1.516	1.322	1.262	1.239	1.232
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	136	136	-	137	137	137	137	137
4.2 Onderwijshuisvesting	-60	736	676	-63	711	649	589	566	559
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-131	659	528	-131	667	536	536	535	535
5. Sport, cultuur en recreatie	-349	5.576	5.228	-269	4.930	4.661	4.559	4.653	4.660
5.1 Sportbeleid en activering	-30	240	210	-	202	202	205	230	230
5.2 Sportaccommodaties	-150	836	687	-150	843	692	676	673	670
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-50	638	588	-	344	344	319	319	319
5.4 Musea	-	22	22	-	43	43	43	43	43
5.5 Cultureel erfgoed	-	647	647	-	216	216	215	276	276
5.6 Media	-100	478	378	-100	488	388	350	350	350
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-19	2.716	2.697	-19	2.795	2.776	2.751	2.761	2.772

Taakveld/product	Begroting 2021 ná wijziging			Begroting 2022			Meerjaren saldo		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	2023	2024	2025
6. Sociaal domein	-6.646	25.203	18.557	-3.798	21.611	17.813	17.246	17.018	16.868
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-45	2.991	2.946	-25	2.699	2.674	2.551	2.529	2.529
6.2 Wijkteams	-	430	430	-	367	367	370	370	388
6.3 Inkomensregelingen	-6.373	8.649	2.276	-3.608	4.749	1.141	1.093	1.093	1.093
6.4 Begeleide participatie	-	3.569	3.569	-	3.552	3.552	3.604	3.537	3.439
6.5 Arbeidsparticipatie	-	708	708	-	1.174	1.174	1.144	1.158	1.152
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-178	4.005	3.827	-165	4.008	3.843	3.920	3.920	3.920
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	654	654	-	444	444	444	444	444
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	3.929	3.929	-	4.334	4.334	3.841	3.687	3.633
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-50	-	-50	-	-	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	268	268	-	285	285	280	280	270
7. Volksgezondheid en milieu	-4.977	5.650	673	-5.095	5.130	35	42	42	37
7.1 Volksgezondheid	-	731	731	-	753	753	768	786	786
7.2 Riolering	-2.070	1.519	-551	-2.150	1.529	-621	-623	-623	-623
7.3 Afval	-2.674	2.467	-208	-2.710	2.166	-543	-545	-543	-543
7.4 Milieubeheer	-	560	560	-	295	295	285	265	265
7.5 Begraafplaatsen	-233	374	141	-236	387	151	158	158	152
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-3.698	5.775	2.077	-2.814	4.315	1.502	1.391	1.397	1.409
8.1 Ruimtelijke ordening	-20	1.243	1.223	-20	631	611	575	575	575
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-3.062	3.062	-	-2.289	2.289	-	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	-616	1.470	854	-504	1.395	891	816	822	834
Overhead									
0.4 Overhead	-310	8.782	8.471	-66	9.914	9.848	9.494	9.445	9.420
VpB									
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Bedragen x € 1.000

Taakveld/product	Begroting 2021 ná wijziging			Begroting 2022			Meerjaren saldo		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	2023	2024	2025
Algemene dekkingsmiddelen	-39.962	444	-39.518	-41.283	374	-40.909	-39.770	-39.468	-39.623
0.5 Treasury	-874	32	-842	-951	25	-926	-940	-876	-887
0.61 OZB Woningen	-2.795	303	-2.492	-3.084	251	-2.834	-2.834	-2.834	-2.834
0.62 OZB niet-woningen	-1.120	-	-1.120	-1.135	-	-1.135	-1.137	-1.137	-1.137
0.64 Belastingen overig	-29	89	60	-29	79	50	50	50	50
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-35.144	-	-35.144	-36.084	-	-36.084	-34.930	-34.691	-34.836
0.8 Overige baten en lasten	-	20	20	-	20	20	20	20	20
Mutaties Reserves									
0.10 Mutaties Reserves	-2.452	25	-2.427	-677	25	-652	-514	-435	-434
	-62.064	62.176	112	-57.412	57.055	-357	-89	-263	-551

Bijlage 2. Subsidies per programma

Onderstaand een overzicht van totaal te verstrekken subsidies per programma. De raad stelt het subsidieplafond vast.

Programma en soort	Geraamd subsidiebedrag 2022
3. Economie	498.750
3. Toerisme	582.582
4. Onderwijs	220.230
5. Sport, cultuur en recreatie	959.952
6. Sociaal domein	1.332.170
7. Volksgezondheid en milieu	6.345
Subsidieplafond	3.600.029

VASTSTELLINGSBLAD

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 9 november 2021.

de voorzitter,

de griffier,

H. Jager

R. Weernekens